

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona. Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám belföldi és külföldi 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztési Osztály
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 92.
TELEFON-SZÁM: 783.
Kiadóhivatal 708.

Az ébredő osztály.

Budapest, márczius 20.

Elfogulatlan szemlélő nem tagadhatja, hogy a szociálizmus az utolsó évtizedben erős tempóban haladt előre. E tempó megállapításánál nem lehet csupán a szociálista képviselők számát és a szociálista szervezetekben sorakozott munkások tömegét figyelembe venni; gondolni kell arra is, hogy nem egy polgári politikai párt bálványát van átítva egyik-másik szociálista program-ponttól; ide kell sorolni a különböző munkásegyleteket is, melyek, bár minden közösséget tagadnak az internaczióizmussal, mégis a proletármozgalmak kohójából kerültek ki. Mindezek a szétszórt jelenségek a társadalom átalakítását célzó mozgalmak tüzebb vagy halványabb szikrái.

Tagadhatatlan az is, hogy az az osztály (csak a megérthetős kedvéért használjuk ezt a szót „osztály”, mert mi nem tördeljük a társadalmat osztályokra) az az osztály, mely a vezető szerepét tölti be, bizonyos jóakarattal, majdnem gyöngédséggel nézte a proletáriátus fölemelkedését. Sőt még vezéreket, tudósokat, teoretikusokat is ő adott neki. Hogyne nézte volna jóakarattal a munkásosztály ébredését, mikor tulajdonképpen ő is arra törekszik, hogy minden ember boldogulását lehetővé tegye. Valószínű, hogy a szociáldemokrácia részben ennek kö-

szönheti hirtelen megnövekedett erejét.

Ma azonban a szociálizmus már olyan ponton van, hogy a társadalmi rend hívei aggódva nézik munkáját és munkájának tágas területét. Azt lehetne mondani, hogy a szociálizmus beette magát a vezetőosztály soraiba. Nem beszélünk Magyarországról, ahol, mikor egy községi testület vezetése a szociálisták kezébe került, első dolguk volt, hogy a tanítót nem fizették, mert az nem dolgozik. Önmagát kompromittálná, ki a szociálizmust ezen a prizmán körösztil akarná megítélni.

Hanem ott van London, ahol néhány esztendővel ezelőtt az „államosítás”, a községi tulajdonba való átvétel, szóval a „szociálizálás” a szó szoros értelmében dühöngött. (Meggjegyzendő, hogy nem szociálisták, hanem csak radikálisok voltak a szociálizálás sampionjai.) Az utolsó községi választás teljesen elbukatta ezt a gondolkodást és az egyéni vállalkozás mellett tört lándzsát. Több angol város követte a főváros példáját. Marseille, Brest, Lille és még néhány francia város adminisztrációja teljesen a szociálisták kezébe került. E városok adminisztrációja azóta siralmas. Óriási munkásvédő intézmények alapításával akkora adósságokat halmoztak a városok nyakába, hogy a kormánynak kellett interveniálnia. A gyakorlati szociálizmus tehát, legalább az eddigi példákat tekintve, nem valami kecsegtető.

Nem is szabad tehát a jövő társadalom híveinek csodálkozniuk azon, hogy a régi rend hívei erősen oda tartják öklüket ez ekszperimentumok elé. Az életfönn tartásról nem szólva, a józan ész szabja meg magatartásunkat.

Íme, az Egyesült-Államok kormánya hadat üzent a szakszervezeteknek, valóságos hajtóvadászatot rendez az anarchistákra és most azon gondolkodik, vajjon a bevándorlótól azonkívül, hogy ne legyen trachomája, ne követelje meg azt is, hogy semmiféle társadalomföforogató osztályhoz ne tartozzék. A „nem kívánatos elem” rubrikája alá akarja fogni a magántulajdon ellenségeit. Az angol parlament épen a napokban vetett vissza egy ugynevezett szociális törvényjavaslatot, mely a mellett, hogy milliárdokba került volna, a munkásosztály helyzetén nem lendített volna. A francia kormány most terjesztette elő az évi amnesztia-javaslatot. Ez a javaslat mindenféle politikai bűnnek megbocsát, egy kivételével: a haza ellen elkövetett bűnök nem számíthatnak irgalomra. Hogy a német közvélemény mily imponánsan emelkedett föl az előretörő kollektivizmus ellen, még arra mindenki emlékezik; a választók megtizedelték a szociálista képviselők számát. Oroszországban az első két дума azért nem birt funkcionálni, mert a szociálisták lefogták mind a két karját.

Itt, Magyarországon, a szociáldemo-

Megvernek egy basát.

Írta: Zoltán Vilmos.

(Utánnomás filoz.)

Az a derék muzulmán, akiről itt szó lesz, nem volt valami hírneves, lét lófarku basa, hanem jámbor belgrádi kereskedő, s azonfelül a török császár ő felségének vitéz katonája. Hogy milyen vitéz, majd mindjárt ki fog tűnni.

A derék török — certus Turca Aly basa vocatus, quaestor Belgradensis et Portae Ottomanicae miles, mint a Győr vármegye gazdag levéltárában fekvő periratok nevezik — az Urnak 1751-ik esztendejében holmi kereskedői ügyesbajos dolgokban Győr vármegyébe vetődött, de vesztére, mert május 28-án, pünkösd szombatján a szemerei korcsmában kellemetlen kaland hő-sévé lön.

Ali basát ugyanis egy győri polgár, Szabó János fuvaros hozta Szemerére Simonyiból. A szemerei országot mellett, nemes Török András uram dominiumán állt a korcsma. Ennek kapuja előtt a kocsi megállt, s a fuvaros megabrakoltatta lovait, majd bement a korcsmába s megívott egy itcze bort, amelyért egy garast kellett fizetni. A hosszas várakozás alatt azonban a török is megszomjazott s igazhíttü mozlimhoz méltatlan büzös gerjedelemmel megkivánta a boritalt. Mikor tehát a fuvaros visszatért, ő ment be a korcsmába s hozatott magának egy meszely bort. De a próféta nagyon megharagudhatott a tilalomszegő törökre, mert mikor fizetésre került a sor, ezt utolérte a nemezis. A korcsmásos ugyanis — Belcz József — nem elégedett meg a meszely borért fizetett egy botturával, hanem két kraiczárt kö-

vetelt. Ezen aztán összeveszték, szidalmazták egymást — Belcz, aki német ember volt, tört magyarsággal, Ali basa törökül — majd dulakodni kezdtek s végül Belcz uram Ali basát a szó szoros értelmében kidobta az ajtón.

A dulakodás alatt Ali basa igen illedelmesen viselkedett, ellenfelét egyetlen egyszer sem ütötte vissza, s azt meg nem lökte, hanem nagy flegnával tűrte az ütlegeket.

A látszólag jelentéktelen dologból azonban baj lett. A töröknek ugyanis verekedés közben elveszett gyönyörűsége ezüst zsebórája és ötven forintja s nem is került többé elő. Nosza, csapott nagy lármát, hogy őt meglópták s mikor később a falu bírójával és nemes Borzay János urammal visszatért, nyilvánosan lopással vádolta Belczet. Ezzel azonban pörüljárt, mert nemcsak, hogy igazságot nem szolgáltatott neki, — a bíró kijelentette, hogy mitszem tehet, mert az állítólagos tolvajlás a földesur házában történt — hanem az injuriáért zálogul elszedték prémes mentéjét és szépmivű puskáját.

Nosza rohant Ali basa Győrré s Liebenberg katonai főparancsnoknál panaszt emelt és elégtételt követelt a rajta esett méltatlanságért. A főparancsnok csittgatta s a vármegye alispánjához küldte, mint aki elé az ügy tartozik. Bíró János első alispán azonban nem volt otthon s helyette Payerli Mihály substitutus vicecomes hallgatta meg Ali basa panaszát. Az alispánhelyettes 1751. június 2-iki kelettel erről irást is adott Alinak, melyben kijelenti, hogy „ego de officio meo factis actutum dispositionibus, per duos Dominos exmissos rem investigari feci” — tudatja továbbá azt is, hogy „haecce odiosa Materia” tisztázása végett összehívta az uriszéket.

Ali basa pedig gondolt nagyot és merészt, s hogy elégtétele mennél fényesebb legyen, ékes

németséggel felségfolyamodványt irt Mária Teréziához Bécsbe. „Lege mich zu Füssen“ — írja ebben — „und solle in unterthaenigster Submission anzeigen, wie dass ich ein Belgrader Kaufmann, und der Ottomanischen Porthen unterthaeniger Soldat, vor wenig Taegen zu Sumerain an der Strass in einem daselbstigen Wirtshauss etc. etc. — in worthwexel affrontirt, und schaedlich gescholten, auch anbey noch meinem Pelz, sambt meinem Gewöhr, wie 50 Fl. und einer Silbernen Uhr verlustiget worden bin.“ Elmondja azután, hogy az alispán elégtételt akart neki szerezni, de ezt nemes Török András földesur megakadályozta s kijelenti, hogy ilyféle injuriákat, mint török katona nem tűrhet el, miért is kéri ő felségét, parancsolja meg a hatóságoknak, hogy neki „in Besehung des Frieden Tractatens *) gebührende, Justizmaessige Satisfaction ohne aufschub ertheillet werde.“ Végül kéri tőle az elveszett dolgok visszaadását, valamint költségeinek és idővesztésének megtérítését.

A békekötési okmányra való hivatkozásban varázserő relett. Már június 8-án, a pozsonyi helytartótanács üléséből gróf Erdődy György kemény utasítást küld a vármegyének, melyben a királynő egyenes parancsára felszólítja ezt, hogy Ali basa panasza tárgyában azonnal itélkezék s ennek megtörténtéről jelentést tenni el ne mulassza.

A helytartótanácsi leirat nem csekély ijedelmet okozott itt lenn s gyors forgásra készre tette az igazságszolgáltatás lassan czammogó kerekét. A substitutus vicispán által delegált két esküdt (Sömberger Károly, judex nobilium és

*) Az 1739. szept. 1-i belgrádi békekötés 11. pontja.

ED J.

aktár, kárpitos és díszítő
Nádor-u. 14
Jes lakberendezés
alamint minden
díszítő- és díszítő
munkákat. 27881
Ar művész ki-
vitelekből, francia
szövetekből
és díjmentes.

rasági
orokot,
vegeket,
árokot

sobb berendezé-
sokat és dísz-
eszeket és eladok.

Zsigmond

ár-utca 3.

körút mellett).

választék a leg-
modern és
matt és fényezett
plisander vagy
aló, ebédli, nri
salonbtorokban,
bákok, bõrgarnitú-
kárpitosfélekben
nyrna és más szõ-
és függõnyökben,
bronzesillárókban
nos stb.-hez.

26507

krácia szabadon terjeszkedhetik. A párt évi jelentései beszámolnak arról, mily rohamosan terjed elvük. Évente tizezrekkel növekszik a szocialista párt ereje. Nemsokára a parlamentbe is bevonulnak. A belügyminiszter a választói törvényt, mely nekik oda utat nyit, néhány hét múlva a nyilvánosság elé bocsátja. A szocialisták mégis még ma is ötven népgyűlésen dörögtek, hogy . . . álljon elő Andrassy a választói törvénnyel. Komikus lenne ez a dörgés, ha mögötte a nép ezrei nem állnának. Mindamellet már nálunk is észlelhetők azok a szimptomák, melyek a vezető osztály türelmetlenségét árulják el. Szocialistáink okulhatnának nemcsak a külföldi példákból — a honnan pedig rendesen egész fegyvertárakat szokták kikölcsönözni — hanem abból az igazságból is, hogy minden hevesebb akció reakciót szül.

Az ébredő osztály ma nem a proletáriátus, hanem az ugynevezett uralkodó osztály.

Budapest, márczius 20.

A képviselőház holnap, szombaton, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen a Nagy-féle házszabálymódosító indítvány felett való vitát folytatja.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyvet előkészítő állandó bizottság Imling Konrád államtitkár elnöklésével e hó 18. és 19-én folytatta tanácskozásait az igazságügyminisztériumban. Tárgyalás alá került a következő két kérdés: Mely esetekben legyen helye az ajándékozás visszavonásának? Illesse-e törvényes zálogjog a bérbe- és haszonbérbe adót, ha igen, minő követelések biztosítására és minő vagyontárgyakon? A bizottság legközelebbi ülését már csak a husvéti ünnepek után fogja megtartani.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma Malatinszky György orsz. képviselő elnöklésével ülést tartott, amelyen Hédervári Lehel, Lázár Zórád és Kovácsy Kálmán

előadása után: Tutsek Sándor mentelmi jogát becsületsértés, Vajda Sándor mentelmi jogát kihágás miatt nem függesztették fel. Olay Lajost kétréndbeli párbaj miatt, Szentiványi Gábor párbaj miatt, Vázsonyi Vilmost rágalmazás vétsége miatt, Szász Józsefet súlyos testi sértés miatt, Jeszenszky Ferenczet kihágás miatt, Onciú Miklóst, Goldis Lászlót, Szucsú Jánost és Pop Cs. Istvánt kihágás miatt kiadták.

Popovics államtitkár Bécsben. Popovics Sándor pénzügyminisztériumi államtitkár és Teleszky osztálytanácsos reszortüggyek elintézésére ma Bécsbe érkeztek.

A bankbizottság munkaprogramja. A bankbizottság tegnapi üléséről szóló hivatalos jelentésből nem tudni milyen módon kimaradt az előadó által javasolt kérdésekből négy pont és az érdemleges tanácskozás módozataira vonatkozó javaslata. Az előadó javaslata, amelyet e hó huszonhatodikán vesz a bizottság tárgyalás alá, egész terjedelmében így hangzik:

A bizottság tudomásul veszi, hogy a kormány a jegybankra vonatkozó előiratokat legközelebb a bizottság rendelkezésére bocsátja. Kijelenti a bizottság, hogy a közös, vagy külön bank kérdésének megvitatására nézve kívül álló tényezők meghallgatását szükségesnek nem tartja, ezt a kérdést a bizottság kizárólag saját kebelében teszi megvitatás tárgyává és dönti el. Miután az 1899: XXXVII. t.-cz. elrendeli, hogy amennyiben az Osztrák-Magyar Bank szabadságának meghosszabbítását kívánja, ez iránt a szabadság lejártá előtt három évvel tartozik határozni, miután ilyen irányú határozat már hozott a bank közgyűlésén, a bizottság felkéri a kormányt, hogy az Osztrák-Magyar Bankot hívja fel előterjesztéseinek mielőbbi megtételére. A bizottság a maga részéről a közös bankkal folytatandó tárgyalásokat nem tartja hatásköréhez tartozóknak. Ebben az irányban a maga részéről semmiféle intézkedés megtételét szükségesnek nem tartja. Ellenben szükségesnek találja, hogy az önálló magyar jegybank felállításának módozatai, szakértők meghallgatásával, minden irányban megállapíttassanak.

Ez okból a bizottság már most elhatározza, hogy a magyar közgazdasági élet több hivatott tényezőjét felhívja, hogy a bizottságnak a következő kérdésekre nézve szóbeli nyilatkozatokat tenni sziveskedjenek:

1. A külön magyar jegybank felállítása esetén

az állami bank, vagy részvénytársasági bank előnyösebb-e az ország közgazdasági érdekeire?

2. A részvénytársasági bank — amennyiben ez a forma választatik — milyen alaptőkével jöjjön létre?

3. Az alaptőkének milyen elhelyezése a legkívánatosabb? Különösen a vármegyék, városok, községek, alapítványok, takarékpénztárak és az állam minő arányokban részesítendőek leghelyesebben a részvénytöke jegyzésénél?

4. A bankakta az adómentes kontingens nagyságára nézve és egyéb kedvezmények tekintetében milyen határokig menjen el?

5. A bankszabadság mennyi időre szóljon?

6. Az állam és az ország közgazdasági érdekeinek védelme szempontjából milyen intézkedések teendők?

7. Különösen a pénzügyi állandósága mely intézkedésekkel biztosítandó?

8. Az aranybeszerzés és a közös bankkal való likvidáció hogyan ejtessék meg legcélszerűbben?

A bizottság a szakértők meghallgatása és a kormány részéről megküldendő adatok beérkezése után a kérdés érdemére nézve veszi fel a tanácskozásokot és hozandó határozatát indokolt javaslat alakjában fogja a képviselőház elé terjeszteni.

A balpárt. A függetlenségi és 48-as balpárt ma este értekezletet tartott Babocsay Sándor elnöke alatt. A jegyzőkönyvet Nagy György vezette. Az elnök bemutatta az ország 27 helyéről érkezett meghívást pártalakító gyűlésre és felolvasta a beérkezett üdvözlő sürgönyöket. Ezután titkos szavazással a pártkör küllagjaivá felvették: Uray Zoltán hetai földbirtokos, gróf Festetics Pál, Farkasházy Jenő gyáros, dr. Gonda József hódmezővásárhelyi városi tanácsos, Papp József hatvani iparos, pártelnök, dr. Kun Béla hódmezővásárhelyi lapszerkesztő, és dr. Papp Bogdán ügyvéd, szamosújvári lapszerkesztő. A párt tagjai közül holnap a következők utaznak Debreczenbe az ottani balpárt alakuló közgyűlésére: Szappan István, Csépan Géza, Molnár Jenő, Farkasházy Zsigmond, Nagy György, Lengyel Zoltán, Uray Miklós, Szulha István, Hoffmann Ottó, Pily István, Bozók Árpád s báró Thoroczkay Viktor. Hozzájuk csatlakozik Eötvös Károly képviselő is.

Szemethy János, jurassor) június 19-én Török András földesur győri házában, mint a jelen esetben az uriszek színhelyén kihallgatta a tanukat s az ugyanazon nap és ugyanott összeült uriszek rögtön meg is hozta az ítéletet.

A tanuk közül az első és főtanu az okos és szemületes (prudens ac circumspectus) Szabó János győri polgár szóról-szóra így adja elő az esetet:

„A Tanú maga lévén fogadott kocssisa a kérdésben föll tett kereskedő Töröknek, jól tudgya, és igaz úgy van, hogy e most folyó Esztendőben meg esett Pünkösöd Szombatyán, midőn Simonyibul N. Vas Vármegyéből hozta volna a Törököt, és Szeremere értek volna, az Ur Tettes Török András Uram ott lévő Vendég fogadoja előtt a kocssival meg állottak, és a Tanú a Lovainak egy abrakot adott, s az után a Vendég fogadóban bé ment, s magának egy itze bort hozott, melyet midőn a Vendég fogados kezében ada, kérdezte a Fatens, hogy volna a bor? arra monda a Vendég fogados egy garass, és azt azonnal meg is atta a Fatens. A Török is az alatt a Vendég fogadóban bé ment, és magának egy Meszölt hozott, s kérde a Tanútul, hogy légyen a bor? melyre monda a Fatens: En egy garasst fizettem. És avval a Tanú ki fordula Lovaihoz, mire ismét vissza tért a Fatens a Vendég fogadóban, látta, hogy a Török két karaiczárt tett le az Asztalra, és monda a Tanúnak: nézzé keend én is egy polturat attam, nem vette el tőlem, két karaiczárt kér én tőlem, nézzé keend, pedig mind egy Bor; és arra őszve kostolták Boraikat, a minthogy egy féle Bor is volt, s még felit sem itta volt meg a Török az egy Meszölly Bornak, monda vala a Török a Fatenshez: Hamis Ember ez; értvén a Korcsmáros. Arra a Korcsmáros s. v. őszve Hunczfutozta a Törököt, melyre a Török a Korcsmáros mellére tévén kezét, monda: En nem vagyok Hunczfut, En Hatalmas Török Császár katonája vagyok, Katona Török, nem szabad azt nekem mondani. Arra a Korcsmáros

mindgyárt mind a két kézzel meg kapván a Török mellén zubonnyát, Mentéjét, a mint által markolhatta és öltözetinél fogva huzta, vonta és egész az ajtóig hurcolta, oda érvén, az ajtón ki taszította, maga ben maradván a Szobában. Ezen Vonyakodás közben a Török csak hatta magát hurcolni, a Korcsmárosnak semmi ártalmas bántást nem tévén. Azonban a Tanú csak bent volt a Szobában, a Török pedig kevés vártatra vissza jött, a Falu Birája és Bozzai János lévén vele, azoknak a Szobában mondvá, hogy a Pénze el veszett a Hurczolkodás közben, Ezüst orájával edgyűtt, de igaz, egy Istene, egy Lelke, nem tudgya, az orája itt veszett el, vagy másutt, hanem egy Istene, egy lelke, hogy az ötven forint pénze itt veszett el ezen Vonyakodásban, ezért adassák vissza. Ezen szavaira a Töröknek a Vendég fogados föll csattana, hogy még edtet Tolvainak fogja a Török: Ezt, úgy mond, meg nem szenvedhetné, azért menten a Törököt nem lehet hadni, meg sem kell neki engedni, melyre Bozzai János monda a Törökhez, hát még Te az Uram Földén a Korcsmáros Tolvainak fogod? avai ki ment és a kocssival a Török Puskáját le emelte, és bé vitte a Szobában, azt látván a Török, monda: Ha már a Puskámat fegyveremet el vettétek, ehon a Mentémet is vegyétek el, reá mutatván az öltözetire a kezével, a mint hogy ugyan le is vették aztis rola, de ki vette le, nem vette észre a Tanú, hanem a Biró hozzá sem nyúlt, sőt azt mondotta a Törökhöz: En ebben semmit sem tehetek, az Uraság Földén nem parancsolok, én a Falu birája vagyok. A Tanú ugyan látta azt, hogy az Utazás közben két Csomó pénz volt a Török keblében, de mennyiből álló, nem tudgya. Ezeket látta és hallotta a Tanú, többet nem tud, ezek után bé fogott, és el jött a Törökkel. Voltak a Szobában többben is Szürös emberek, bor ivók, de kik, honnand és hányon? ismételten lévén, arra nem vigyázott, s nem is tudgya.”

*) Győr vármegye levéltára. Perek: 1570/1751. Inquisitiones 1751. Nr. 20

A főbb vonásokban ezzel teljesen egyezőleg adta elő az ügyet a két másik tanu, Fiantal Ferencz, Márfy László uram juhásza (opilio) és Babos Márton, ugyanannak szolgálégyne, Ezek a fentemlített „szürös emberek.”

Érdekes, hogy nemes Török András uram, a földesur már a török megveretése utáni negyedik napon sejtette, hogy baj lesz a dologból s igen ügyesen és jókor gondolkodott a maga személyének fedezéséről. Még június 1-én reggel házához hivatta Kovács János győr vármegyei esküdtet s vele peccétes okmányt íratott arról, hogy ő a töröknek Belcz és Borzay által neki átadott puskáját és mentéjét a processuális szolgabírónak elküldte, továbbá, hogy Ali basának, ki nagy lármával hozzá jött s itt az ajtókat úgy csapkodta, hogy „az Ablakok is nagyon megzöndültek”, békésen és csendesesen kijelentette, hogy nem csak elegendő Satisfactio kész adni és impendálni, de ha megh érdemli, kész leszen a Korcsmárosát föl is akasztatni.”

Ennyire ugyan nem került a dolog, de azért Ali basa fényes elégtételt kapott. Az uriszek Márfy László processuális szolgabíró elnöke alatt Belcz József és nemes Borzay János uraimékat százötven forint kártérítésre kötelezte, miből Belczre százhusz, Borzayra pedig harmincz forint esett. A török azonkívül visszakarta puskáját és mentéjét. Az ítéletről a vármegye kimerítő jelentést küldött a helytartónak.

Ali basa, a szultán vitéz katonája csomagoltatott s százötven forintjával vigan utnak indult Belgrádba.

Belcz József s gyakori és hűséges vendége, Borzay János uraimék pedig, ha ezentul turbános törököt láttak közeledni a korcsma felé, sietve eltorlaszolták az ajtókat.

Politikai hangulatok.

I. Körültekintés.

A délelőtti utca csendes. S a nevezetes évforduló a köznapi életen alig látszik meg. Am gyászlobogó több van, mint régente. Egnéhány olyan épületen is látható, melyre azelőtt nem merték volna kitűzni, attól való félelem miatt aggodalmaskodva, hogy Kossuth Lajos halálának évfordulóján az emlékezés külső jelvényét antindasztrikus tüntetésnek számítják. Mi változás van még a régtekhez képest! A templomban az Istentiszteleten megjelenik a miniszterelnök a kultuszminiszterrel és az igazságügy-miniszterrel együtt, de hisz maga a nagy férfiú fia is tagja a kormánynak, mely együtt ünnepe a nemzettel. Csak tessék elgondolni, minő vakmerő kívánalomnak tekintették volna annak idején, hogy egy Tisza-kormány vagy akármelyik más, sőt éppen a mostani Werkerle első miniszterelnöksége korában résztvegyen a Kossuth-ünnepen. A hivatalos jellegét kissé tompították az által, hogy az első sorokat hölgyeknek engedték át s a kormány tagjai a régi negyvennyolczas honvédek után következtek. Am a közönségre való hatása az ilyen ténynek, a kormánynak a nemzeti érzület előtt történő meghódolásnak, nem maradhat el és sokáig tartónak kell lennie.

Egyáltalán nincs igazuk tehát azoknak, akik állítják, hogy semmi se változott. Csak a publikum nem tudja kellőképpen méltányolni az idők fordulását és nevezetesen a budapesti közönségnek nincs érzéke hozzá. Hisz ennek a bevonulásnak, hangosan lelkesedő embersokaságnak a sorai között kellett volna történnie. Képzeliük el a kormánynak egy Kossuth-ünnepen való részvételét, például Debreczenben, Szegeden, Kolozsvárt vagy bármely más nagy városban, melynek magyar lakossága van. Miná-lunk ellenben azt kell feljegyezni, hogy a köznapi életen alig látszik meg az ünnep s mindössze néhány perczig van mozgalom a templom körül, a kocsik érkezésekor.

A távolból minden másképen látszik. Emlékezzünk arra az órára, amikor Kossuth Ferencz először ment a bécsi Burgba s a nemzet szive reménységgel telt meg, varázslatosan boldog idők eljövételét jósolva ama tényből, hogy az uralkodó kibékül Kossuth Lajos fiával s ezen ténynyel kibékül a nagy szellemmel. Mennyit vártak a következményekből. S ime, most Kossuth Ferencz a király első tanácsosai között foglalván helyet és a kormány a nemzetet legkegyetesebb ünnepein is képviselvén, az értéket nem tudják felhasználni, ellenben a pártoskodás rátör a munkálkodókra békét bontani, gyanúsítani és az eredmények elérését megnehezíteni.

Avagy mi szükség volt az egyenetlenség feltüntetésének éppen Kossuth Lajos sírjánál is. Hogy a hivatalos ünneplésnek külön kelljen szakadnia a többitől, mert, amikor a nemzet törvényhozásának a koszoruját teszik le, akkor egy új balpárt távolabb várakozik, mert külön akar odajárulni a saját maga képviselőjében. Ki hitte volna, még ezelőtt pár évvel is, hogy megérjük az időt, amikor nem családias, avagy pártünnep lesz ez évforduló, hanem nemzeti ünnep és pedig a kormány és a nemzet képviselőinek épügy ünnepe, mint régente csak asztaltársaságok buzgó emberei volt! És amikor itt van, sokakat inkább az érdekli, hogy az ellenpárt mit eszel ki ennek a kormánynak a kompromittálására.

A délután első óráiban a nagy körut látszott kissé mozgalmasabbnak. A Kossuth-lakomára mentek a résztvevők. A villamoson ugyancsak megbámultak egy magyar dolmányos, ezüst-

gombos polgárt, aki az ünnepi alkalomra eképen öltözködött, nem ijedve meg az ebédő terem várható hőségétől. De szintén csak tudakozódás után tudták meg, hogy hova kell menni ilyenkor diszruhában.

A külsőségek ismertetését még nem végezhettük be. Mert a város egy része, így a kereskedők, az üzlettulajdonosok, vendéglősök, kávéások leginkább attól tudták meg, hogy nemzeti ünnep van, mert híre szárnyalt, hogy ugyanerre a napra a szocialisták gyűléseket hirdettek s ezzel együltt feltételezték, hogy esetleg tüntetések, zavargások és rombolások lesznek. Az est beálltával a lebecsült vasredőnyök hirdették a félelmet. Készenlétben volt egész napon át a rendőrség, melynek tagjai éles töltésű revolverekkel járnak, így indokolván a töltések beszerzését:

— Ezeket a magunkból vesszük, nem hivatalosan kapijuk, mert ezek a mi magunk személyének privát megvédelmezésére valók.

De konszignálva voltak katonai csapatok is. S ennél a pontnál álljunk meg. Mert semmi se jellemzőbb, mint az a kilátás, hogy német kommandóra ekszerczirozó, közös katonák védjék a Kossuth-kultuszt.

II. A balpárt folytatja . . .

Gróf Andrassy Gyulának a választói reformjavaslat benyújtásáról tett nyilatkozata után azt lehetett volna hinni, hogy a házszabályrevízió elleni vitát rövidesen be fogják szüntetni. Gróf Andrassy tudniillik kijelentette, hogy a javaslatot még a tavasz folyamán volt egész nyújtani. Aki tehát a választói reformot óhajtja, annak arra kell törekednie, hogy más kérdéseket minél korábban elintézzenek s aztán láthassák a reformot. A függetlenségi ellenzékre nézve e kérdésben a helyzet az, hogy ha a nemzetiségiekkel való szövetkezés látszatát kerülni akarja, akkor be kell szüntetnie a vitát, mert hisz a nemzetiségiek akarják hátráltatni a reformot, míg ellenben egyetlen magyar pártnak se lehet az a célja, hogy velük egy követ fujjon.

Nem volt hát a balpárttal szemben kompromittáló az a híresztelés, hogy az általános vita befejeztével a házszabályrevízió részleteinél nem csinál obstrukciót hanem csak normális mértékben gyakorolja az ellenőrzést. Sőt magában az ujonnan alakult pártban is akadtak, akik rosszszáltak már az általános vita hosszúra nyújtását is és ama meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy az obstrukció, melynek a nemzetiségiek örvendenek, nem szerez dicsőséget a balpártnak. Sajátságos alakulás az, amikor egy párt keletkezik, amelyik kuruczabb akar lenni a Kossuth Ferencz függetlenségi pártjánál s ez a mérgeskedő csoport a magyarság álláspontjából engedelményeket akar adni a nemzetiségieknek és magatartásával őket szintén obstrukcióra buzdítja. Aligha hallja ezt szivesen az ország függetlenségi polgársága.

Mindezek daczára a balpárt kimondja most, hogy amit kezdett, azt folytatja. Tehát ha az obstrukciót kezdte, ezt folytatja és ha az obstrukcióval a nemzetiségiek felbuitását kezdte, hát ezt is folytatja. Kevés a vigasztalás azok részére, akik a kormány munkaprogramját ismerik és akik azt szeretnék, hogy legalább az idej költségvetést kellő időre elintézzék. Kevés vigasztalás még azok részére is, akik a különböző reformokat várják, s hogyha nem is a választói reformra gondolnak, de a vasutak fejlesztésére okvetlen, amihez szintén parlamenti tárgyalás és hozzájárulás szükséges.

Vasárnap tartják nagygyűlésüket a balpártiak Debreczenben, ahol megismertetik a párt programját.

Vajjon mindent aképpen ismertetnek-e meg a programmon kívül a jelenlegi állapotokból is hogy a debreczeni polgárság lelkesedni fog az étervükért, ezt ma még nem lehet tudni.

Építészeti válság Németországban.

— Saját tudósítónktól. —

Berlin, márczius 18.

Csak egy pár nap választ még el bennünket attól az időponttól, amelyben el fog dőlni az a roppant fontos kérdés, hogy vajjon kitér-e az egész németországi építkezési iparban olyan munkaharcz, melyhez fogható talán az egész világ eddig még nem látott és amely éppen ezért végeredményében kiszámíthatatlan. Nem csakéylebből van itt szó, mint vizsályról 19000 szervezett vállalkozó és 300.000 munkás között. Súlyosbítja ezt a vizsályt még az is, hogy olyankor fenyeget kitéréssel, amikor Németországban hanyatlás, sok helyen visszaesés is mutatkozik az ipar terén.

Tárgyalások munkaadók és munkások közli szünet nélkül folynak, de mindeddig eredménytelenül. Ugy a helyi, mint az országos tárgyalások mindenütt vagy teljesen meghiusultak, vagy elodáztattak és most már felette kétséges, hogy az eddigi egyes tárgyalások után lehetséges lesz-e Westfáliában, Sziléziában és Közép-Németországban a békét helyreállítani. Ezeknek a helyenként folytatott külön tárgyalásoknak eddig csak annyi eredményük volt, hogy a közvéleményt kissé felrázták semmittevesésből és behatódobban ismertették meg vele a fenyegető veszélyt, mint a szakbeli sajtó, ahol a tollharcz pro és contra már régóta folyik. Felvilágosítólag hatottak pedig különösen azok a tárgyalások, melyek a müncheni iparhatóság előtt folytak le. Csak ez a tárgyalás világosította fel teljesen a nagyközönséget arról, hogy miből áll tulajdonképpen a vizsály lényege.

A német építkező-vállalatok szövetsége, a vállalkozók „Centralverband“-ja, anélkül, hogy a munkásszervezetek képviselőit meghallgatta volna, egy szerződésmentát szövegezett meg, melynek az akart lenni hivatása, hogy alapjául szolgáljon minden újabb munkadíj-szerződésnek. A munkások erre óvást emeltek nemcsak azért, mert a munkaadók egyoldaluan jártak el, hanem azért is, mert kifogásolták a felállított szabályzatnak érdemleges tartalmát is. Így állván a dolog, ugylátszik, hogy itt részleges egyezkedés nem vezethet célhoz. Csak a központi szövetkezetek a munkaadók részéről egyik felől, és a munkások szervezeti bizottságaiból választott központi képviselőt a másik felől, szóval csak valami egyöntetű, országos jellegű központi tárgyalással lehet még próbálkozni, mert a százfélé helyi tárgyalások inkább még fokozzák a zavart és a bizonytalanságot, semhogy egyengetné a békekötést az érdekelt felek között. A békés megegyezésre mindkét részen megvan ugyan a hajlandóság, de annyi bizonyos, hogy az egyezkedés csak nagyon nehezen fog létrejönni, mert az ellenfelek még nagyon távol állanak egymástól. Éppen azért mutatkozik szükségességnek, hogy valami olyan közvetítő médium lépjen közbe, amelyben megbízhatik mindkét fél, és amely elég autoritással bír arra, hogy mind a két fél hallgasson a szavára.

Több helyen a munkaharcz máris kitért. Itt Berlinben a vállalkozók az óradíjat leszállították 10 fillerre! (Pfennig), erre a munkások máris megkezdték a sztrájkot számos vállalatnál. Ma, márczius 18-án ünneplik a szocialdemokraták a porosz forradalmi napnak 60-ik évi fordulóját és hirdetik a munkaszünetet délutáni négy órától kezdve. A szervezeti bizottság minden munkást, aki délután négy órakor abba nem hagyja a munkát, azzal fenyegeti, hogy márczius 23-ig kizárja a munkából. A munkásszervezetek pénztárák, amelyek máskülönbben is kemény próbának vannak folytonosan alávetve, nagyon kellemetlenül érzik magukat érintve a kitérőfélben lévő munkaharcztól és minden tőlük telhetőt követnek el a béke érdekében, míg a szocialdemokrata pártvezetőség ellenben legkeményebb harcra buzdítja a munkásokat. Azonfelül a faipar körében is nagy a forrongás.

A munkásszervezetek hadipénztárai még most telve vannak ugyan, noha a munkanélkü-

liek száma legutóbbi időben nagyon hathatósan gyarapodott. De más kérdés az, hogy vajon meddig tartanak a milliók, hogy ha a munkások százazreit kell hosszabb ideig eltartani? Hogyha az építészeti ipar terén valósággal kitör az általános sztrájk, akkor a munkáspénztáraknak legalább is heti négy milliónyi márkára van szükségük. A vállalkozókat legalább kezdetben nem fenyegeti nagy veszedelem, sőt ellenkezőleg, azzal is kecsegtethetik magukat, hogy a beállandó depresszióból különféle uton és módon még hasznot is húzhatnak. De azért nem szabad hinni, hogy a vállalkozók könnyű szerrel veszik fel az óriási harcokat, mely az egész birodalomban hosszú időre halálos csapást mérhet az egész építészeti iparra. Reménylik tehát mindenünnen a békét, de azért a súlyos harc veszélye felette ijesztő módon fenyegetőzik.

KÜLFÖLD.

Szerbia és a Balkán-vasut. A Duna-Adria-vasut nyomjelzésére nézve szerb részről nyilvánított kívánságokról elterjedt helytelen hírek megczafolására Konstantinápolyból a szerb jegyzék erre vonatkozó passzusának következő részét közlik: Duna-Adria vasutépítő szindikátus néven alakult szindikátus kész azonnal az összes munkálatait a szóbanforgó vasutépítésnek átvenni, ha az utvonaltörök területen Mrdareból kiindulva a Lab völgyén keresztül Prisztinán, Sztimilián és Prizrenden át San Giovanni di Medunába fog vezetni, esetleg alkalmas ponton elágazással valamely montenegrói kikötőhöz.

Anglia és a macedón reformok. A Daily Telegraph bécsi tudósítója autoritativ helyről úgy értesül, hogy semmit sem tudnak róla, hogy az angol kormány vissza akarná vonni javaslatát a macedóniai főköormányzóság dolgában, sőt ellenkezőleg: a diplomáciai tárgyalások folyamatban vannak. Kétségtelen, hogy a hatalmak a javaslatot el fogják utasítani. Ausztria-Magyarország és Németország határozottan ellenzi, Olaszország túlságosan radikálisnak tartja, Franciaország ellenben még tartózkodik színt vallani, de egyben kijelentette, hogy nem kíván inicziálni e részben. Ami Oroszországot illeti, még nem nyilvánított véleményt és rezervált álláspontot foglal el.

A Lokalanzeigernek jelenti londoni tudósítója, hogy a britt kormánynak esze ágában sincs a macedóniai főköormányzóságra vonatkozó javaslatait javaslatait visszavonni és ha ez idő szerint ez az indítvány nincs előtérben, sr. Edward Grey nem akarja azt levenni a napirendről.

A Lokalanzeiger közli: Az a jelentés, hogy az orosz kormány a macedóniai reformokat illetőleg újabb jegyzékben javaslatokat tett a bécsi, berlini és londoni kabinetekhez, illetékes helyen szerzett értesüléseinkkel ellenkezik. Oroszország és Ausztria-Magyarország között, mint a műrstegei egyezmény aláírói között legutóbb élénk jegyzékváltás van a balkánkérdésben és az orosz javaslat most érkezett megszüvegezve Bécsbe. A többi nagyhatalomnak a pétervári kormány bizalmas közlést tett a jegyzék tartalmáról, de forma szerint még nem terjesztette elő javaslatát. Egyes külföldi lapoknak az a jelentése, hogy az angol kormány a macedóniai főköormányzó kinevezése tárgyában fölvetett javaslatát elejti, alaptalan.

Izland önállósága. A jelenleg Kopenhágában a miniszterelnök elnöke alatt üléselő ugynevezett izlandi bizottságnak izlandi tagjai azt a meglepő indítványt terjesztették elő, hogy egy Izlandban megtartandó népszavazás útján döntsék el azt a kérdést, hogy vajon az izlandi nép még tovább is megmaradjon a Dániával való unióban, vagy pedig önálló államot alkosson. Ha a többség a különválást határozta el, akkor annak mielőbb keresztülvitelét tervezik. Dánia eddig az izlandi költségvetéshez évenként 60.000 koronát adott.

Meggyilkolt dumaképviselő. Karavajev, volt dumaképviselőt, a második дума munkáspártjának vezérét Jekaterinoszlavban ugyanolyan körülmények közt gyilkolták meg, mint annak idején Herzenstein tanárt és nyilvánvaló, hogy a merénylők, akik hár-

man voltak, az „igazi orosz férfiak“ népszövetségének tagjai. A gyilkosság négy nap előtt történt. Márczius 16-án három férfi elment Jekaterinoszlavban Karavajev lakására; azt mondták, hogy betegek, munka nélkül állanak és a legnagyobb inségbe jutottak. Karavajev kijött a beteg munkásokhoz. Egyikük szó nélkül revolvert rántott elő és háromszor löött Karavajevre. Mind a három golyó talált és Karavajev holtan rogyott össze. A lövések zajára összefutott a ház népe, de addig a három merénylő eltűnt.

Anglia flottája. Tweedmouthi, az admirális első lordja Caudor lordhoz, a tegnapi felsőházi vita folyamán elmondott beszédének magyarázatul levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy tegnapi szavait, hogy a két hatalmi standard definícióját úgy módosítaná, hogy az angol flotta ereje érjen fel a külföldi hatalmak valószínűnek képzelhető bármely csoportosításának hadi erejével, kiterjesztő értelemben használta, nem pedig megszorító értelemben. Ő tehát csatlakozik a miniszterelnök és a pénzügyminiszter nyilatkozataihoz, sőt azoknál tovább megy.

Kossuth Lajos napja.

Budapest, márczius 20.

Szomoru emlék avatta a mai dátumot Kossuth Lajos napjává: ma mult tizennégy esztendeje, hogy a nemzet nagy vezére önkéntes számkivetésben Turinban meghalt.

Az elmúlt tizennégy év alatt annak a gyásznapnak az emléke semmivel sem lett fakóbb, vagy kevésbé fájó. Ma is ugyanazt a fájdalmat érzi a nemzet, mint akkor, amidőn a szomoru hír először röpült végig az országon. Mintha a nemzet egyszerre elhagyott árva maradt volna akkor, amidőn Kossuth Lajos örökre lehunyta ránk vigyázó szeméit, az ársóság tudata ma sem vesztett győtrő erejéből.

„Kossuth apánk“-nak említi Kossuth Lajos ma is az egész nemzet s ebben a beczéző és tiszteletteljes elnevezésben benne van Kossuth nagyságának és jelentőségének egész jellemzése. Gondozó, szeretetteljes apja volt ennek a szegény bífang jószágga árvult országnak, szóval, tettel addig, amíg itthon volt, aztán pedig, hogy menekülni kényszerült, tanácsadással. A távolból is szervezője, irányítója volt minden függetlenségi mozgalomnak egészen utolsó napjáig, de hatása most sem mult el, amikor már régen elköltözött az élők sorából: a Kossuth név ma is lelkesítő szimbólum, gyújtó fogalom, mozgató eszme. Aki nem hiszi, nyissa ki a szemét és lásson: a mai emlékezetes napon hogyan zárandokolt ki a szent hamvokhoz egyik meghatott karaván a másik után.

Szabadsághőse sok volt az országnak, hiszen hogyha nem lett volna, már régen fölsvódott volna a magyar állami önállóság minden töredéke. De Kossuth Lajos volt az első, aki szabadsághős volt anélkül, hogy katona lett volna, aki nem csak egy ad hoc sérelem miatt indított harcot, hanem egy minden részletében kidolgozott államjogi szervezetért küzdött. És ő volt az első, aki a korát mozgó gazdasági erőket megértve, nemcsak politikai, hanem szociális programot is adott s a félrabszolgaságból kiemelte a nemzet dolgozók zömét.

Kossuth neve azért belátható időn belül nem lesz kegyeletes történelmi emlék, hanem — mind addig, amíg a hozzá fűződő program minden részletében megoldva nincs, — ugyanolyan eleven ható tényezője lesz a magyar közéletnek, mint ma, tizennégy évvel a halála után.

Az impozáns kegyelet mai megnyilvánulásáról tudósításunk a következő:

A Deák-téri templomban.

Délelőtt 10 órakor Kossuth Lajos halálának tizennegyedik évfordulója emlékére a „Kossuth Lajos Női Kör“ gyászistentiszteletet tartott a Deák-téri evangélikus templomban, melynek ormáról fekete lobogó hirdette a nemzet gyászának kiújulását.

A fekete lepellel letakart oltár körül illatos tavaszi virágok illatoztak, piros tulipánok, színes jáczintok és az imazsámolyon egy nagy babérkoszoru feküdt. A templomot egészen megtöltötte a gyászoló közönség. A padosorok előtti karosszékben foglalt helyet Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és mellette özvegy Ambrozovits Béláné, született Meszlényi Ilona, dr. Ambrozovits Dezső, a Képzőművészeti Társulat titkára és dr. Ambrozovits Lajos, bajai főispán, továbbá a kormány tagjai: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek, Sztérynyi József és Mezőssy Béla államtitkárok, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Fülöp Kálmán főpolgármester, Scholtz Gusztáv bánya-kerületi püspök, báró Prónay Dezső, Balla Aladár főispán.

A jobboldali padosorokat a Kossuth Lajos Női Kör gyászruhába öltözött tagjai töltötték meg és mind-egyikük egy kis virágcsokrot tartott a kezében, a tavasz első hirnőkeit, hóvirágot, ibolyát. A baloldali első padosorban az öreg negyvennyolczas honvédek ültek és mögöttük a függetlenségi képviselők. Az istentisztelet pontban tíz órakor zoltár-énekkel kezdődött és azután Horváth Sándor lelkész az oltár elé állott és magasztos szavakkal emlékezett meg a haza nagyjának haláláról és lelkes szavakkal buzdított a hazaszeretetre. A következő szavakkal fejezte be a beszédét:

— Ő tőle, nemzetünk legnagyobb férfiatól tanultuk meg, hogy soha el nem csüggedve küzdjünk hazánkért, hogy lelkiünket a csüggedés boruja sohasem bomlósítsa el. Adjunk hát Istennek, hogy hosszú életet adott neki ezen a földön, hogy tanításait, lelkének tartalmát csaknem egy századon keresztül adhatta át ennek a nemzetnek. És ahogy ez a nagy férfiú, nemzeti létünk újjáalkotója szerette hazáját, szeressük akként mi is ezt a hazát, miként ő élni tudott érte, szenvedni és meg tudott volna halni érte, ha kell, akként szeressük mi is és úgy éljünk, küzdjünk érte s ha kell tudjunk érte meg is halni. Ugy legyen! Amen!

Majd imában az ég áldását kérte a szent hamvakra, az ő eszméinek követőire, az öreg negyvennyolczas honvédekre.

Végül az egész közönség állva énekelte a Himnusz, mire az istentisztelet véget ért és az egész közönség kivonult a temetőbe, Kossuth sírjához.

A szent sírnál.

A Kerepesi-uti temetőben már a kora reggeli órákban kezdetét vette a polgárok zárandoklása. Testületek, intézetek, majd egyes csoportok voltak láthatók, akik a hűvös, nedves időben Kossuth Lajos sírja felé igyekeztek. Egy percz nem volt, amelyben beszéd nem hangzott volna el a sír körül, amelyben feketeruhás férfiak és asszonyok nem szorongtak volna a vaskerítés körül.

A két főt keresztezésénél, ahol a nagy hialottat ideiglenesen elhelyezték, diszruhás rendőrök álltak sorfalat Fasching felügyelő vezetése alatt. Rájuk azonban szükség nem volt, őrt állott ott a polgárság éber figyelme, hogy kegyeletstörté mozzanat ne zavarhassa a magasztos ünnepet.

Reggel félkilenc órakor jelent meg Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és atyja sírjára hatalmas babérkoszort tett, melynek szalagján ez az aranybetűs felírás van: „Felejtethetlen édesapánknak — Kossuth Ferencz és Lajos Tódor.“

Fét 11 óra után hosszú kocsisor jelezte, hogy a képviselőház tagjai megérkeztek a gyászünnepe színhelyére. Csakhamar sűrű tömegben lepte el a sír környékét a képviselőház sokasága, akik között ott voltak a kormány részéről Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek is és számosan a képviselőház és a függetlenségi párt tagjai közül.

Elhelyezkedvén a sír körül, előlépett Vertán Endre, a képviselőház jegyzője és a következő beszéd kíséretében tette le a Ház koszoruját:

— A 48-iki nagy átalakulás alatt alkotmányában újjászületett Magyarország megteremtőjének, Kossuth Lajos halhatatlan emlékének áldozva, te-

szem le a nemzeti kegyeletünk által felszentelt sirra a magyar országgyűlés képviselőházának koszorúját, amelylyel a hálás utódok róják le kegyeletük adóját az ő halhatatlan szellemének azért, mert nemzetét és a népek millióit felszabadítva, rámutatott annak a szabadságnak utjára, amely szabadságnak lánglelkű apostola, küzdő harczoza, majd hontalanságban szenvedő martirja lett. De legyen egyúttal azon szent fogadalmunk erős záloga is, hogy tanítását megértve és hiven követve, nemzetünk erőt egyesítjük és a jogok közössége által megnövelt erővel tántoríthatatlanul fogunk küzdeni azon cél érdekében, amelyet munkás életének egész küzdelme jelölt ki nekünk s melynek diadala szeretett hazánk teljes függetlenségét hozza meg számunkra. Legyen áldott emlékezet!

A koszorút azután elhelyezték Kossuth Ferenc és az Ambrozovics-család koszorúja mellé.

Néhány perc múlva Szentiványi Árpád lépett a sírhoz és az országos függetlenségi és 48-as párt nevében róta le a nagy halott iránt való kegyeletét. Szentiványi Árpád a következőket mondotta:

— Az országos függetlenségi és 48-as párt, de joggal mondhatni az egész ország népének nevében helyezem el e koszorút a legnagyobb magyar, az ország újjáalkotója, Magyarország bálványozott kormányzója sírjára. Tizennégy éve már, hogy a hazáját ért dobogó szív megszünt működni. E pillanatban vált halhatatlanná a magyar nemzet számára s mi minden évben elzarándokolunk ide, hogy eleget tegyünk kegyelet szívünk parancsának és erőt merítsünk az ő lobogó hazaszeretetéből, törhetetlen akaratából, amely népe érdekében a szabadság kivívásáért nem ismert lehetetlenséget. Adja Isten, hogy életének mérhetetlen fáradozásait a magyar hazának független, szabad földjében pihenhesse ki. Amen!

Mélyszégyen megilletődéssel állt még néhány perczig az országgyűlés küldöttsége a megszentelt hantok körül, majd áhítatos csendben kocsira ülve elhagyta a magasztos hamvak birodalmát.

A politikai világ után a székesfőváros közönsége róta le a kegyelet adóját a nagy halott emlékének. Körök, egyesületek, asztaltársaságok, ifjúsági egyesületek és intézetek szakadatlan sorban vándoroltak a temetőbe, ahol az egész nap folyamán hullámozott a közönség.

Dél felé a Kossuthi Lajos Női Kör tagjai jelentek meg a sírnál. A kör nevében Rudnay Józsefné mondott rövid beszédet.

Azután a képviselőházi balpárt tagjai jelentek meg és nevében Babocsay Sándor tette le szép beszéd kíséretében a párt koszorúját.

Az ifjúság Kossuth sírjánál.

Az ifjúság Országos Kossuth Szövetsége is megtette kegyeletes zarándoklását Kossuth sírjához. A Kossuth-Szövetség tagjai és az egyetemi ifjúság 10 órakor az Egyetem-téren gyülekeztek és a Szövetség lobogója alatt az Egyetem-utcán, Kossuth Lajos-utcán, Rákóczi-uton és Köttemető-uton át vonultak a temetőbe Kossuth sírjához, ahol is elsősorban Pethő István, a Kossuth-Szövetség főtitkára tartott hatásos beszédet. Beszédében többek között ezeket mondta:

— Ezen a borongós napon eljött az ifjúság is szent sírodhoz, Kossuth apánk! Csak töredéke az ifjúságnak az, amely itt megjelent, hogy lerója háláját; ne féltsd azért nemzetedet, Kossuth Lajos, mert eljő az idő, mikor megszűnik a közöny s imádsága lesz a magyarnak minden szavad s oltára e néhány kőlap, mely hamvaitad fűdi.

Pethő beszéde után még Sepsey Mihály, a Kossuth-Szövetség főjegyzője szavalt el tüzzel Ábrányi Emil „Erős hit” című költeményét, mire az ifjúság szép temetői ünnepe véget ért.

A Kossuth-lakoma.

Délután 3 órakor a Royal-szállóban háromszáz terítékes lakoma fejezte be a mai nap ünnepeit. A lakomán a függetlenségi pártnak csaknem minden tagja megjelent, valamint a kültagok közül is számosan.

A lakomán a kormány részéről résztvettek Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és Günther Antal miniszterek. Kossuth Ferencet a terembeleptekor riadó éljenzéssel fogadták. Az asztalfőn Hoitsy Pál, az ünnepi szónok foglalt helyet. Jobb oldalán ültek Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert és gróf Batthyány Tivadar, töle balra Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Günther Antal igazságügyminiszter és Barabás Béla. A lakomán jelenvoltak: Meskó László, Mezössy Béla, Tóth János és Imling Konrad államtitkárok, Szerényi József kereskedelemügyi

államtitkár családi okokkal mentette ki távolmaradását. Jelenvoltak továbbá: Holló Lajos és Ugron Gábor, a függetlenségi párt alelnökei, Leszkay Gyula háznagy, Ambrozovics Lajos, Balla Aladár, gróf Bethlen Bálint, Elekes Béla, Erreth János, Gyapay Pál, Kálmán Rudolf, Kubik Béla, Palugyay Mór, Falussy Árpád, Szalay László, ifj. Ugron Gábor főispánok; Cseöke Ferencz, Szűry János, Kálmán Gusztáv miniszteri tanácsosok, Csóka József miniszteri tanácsos; Ábrahám Dezső, Bakonyi Samu, Bernáth Béla, Botzenhardt János, gróf Benyovszky Sándor, Barcsay Andor, Beniczky Árpád, Csizmazia Endre, Chernel Gyula, Dobrovics Milán, Eitner Zsigmond, Éber Antal, Faragó Antal, Földes Béla, Fernbach Péter, Fábry Károly, Fenyvesi Soma, Gaál Sándor, Gotthardt Sándor, Gyelmis Gerő, Gáspár János, Horváth József (nagyvázsonyi), Herman Ferencz, Hédervári Lehel, Hirtenstein Lajos, Hódy Gyula, Heinrichy Pál, Horthy Béla, Hilberth Károly, Hammersberg László, Irsay József, Justh János, Jankovich Marcell, Kállay Lipót, Kállosy József, Kerese György, Kuszka István, Kun Árpád, Korda Andor, Kubinyi Márton, Lovász Márton, Lachne Hugó, Lázár Zóárd, Malatinszky György, Markos Gyula, Muzsa Gyula, Mérey Lajos, Madarász Imre, Molnár Ákos, Müller Károly, Máriássy Mihály, Meczner Béla, Nagy Emil, Nagy Barna, Nemes Bertalan, Novák Dániel, Olay Lajos, Okolicsányi László, Putnoky Mór, Potoczky Dezső, Pozsgay Miklós, Papp Béla, Pap Elek, Ráth Endre, Rátkay László, Sággy Gyula, Ság Manó, gróf Somssich Tihámér, Simkó József, Sümei Vilmos, Somogyi Aladár, Szentiványi Árpád, Szentiványi Gábor, Szentkirályi Zoltán, Szász József, Szabeny Antal, Szokoly Tamás, Szatmári Mór, Sziklay Ottó, gróf Teleki Arvéd, Telbisz Alajos, Ujházy Iván, Várnay Imre, Várdy Károly, Világhy Gyula, gróf Zichy Vladimír, Balogh Ernő, Beck Lajos, Hellebronth Géza, Saára Gyula, Vertán Endre és Visontai Soma orsz. képviselők, Sebess Dénes táblabíró, Almády Géza fővárosi tanácsnok, dr. Pallay Sándor, dr. Tormay Géza, Jakab Sándor titkárok, továbbá Aigner Adolf, Asbóth Jenő, Bicskey Antal, Bírly Béla, Balhauzer István, Bodin Mihály, Baróthy Pál, Brettner Ernő, Baratta Norbert, dr. Baranyay Géza, Faragó József, Gabányi Miklós, Halász László, Jagasics Kálmán, Jánossy Béla, Kállay Frigyes, Kuinis Gyula, Kovács Kálmán, Kiss Ernő, Kiszely Géza, Krécsy Béla, Havass Rezső kir. tan., Hamar Jenő, Hibián Samu, Hankovszky Zoltán, Lőherer Andor, Madary Gábor, Molnár Zoltán, B. Molnár Sámuel, Nadányi Károly, id. Prónay Pál, Pethő Zoltán, Kossuth Lajos, Lekly Gyula, Momák Lőrincz, Szűcs Géza, Tompa Antal, Ugró Gyula, Ujhelyi Géza, Vaszy György, B. Virágh Géza, Zolnay Ferencz, a függetlenségi párt kültagjai; ifj. Móra István, Marsal Ferencz, ifjúsági egyetemi elnökök és még számosan.

A negyedik fogásnál Hoitsy Pál emelkedett szólásra, kezében a Kossuth-serleggel és a következőket mondta:

T. uraim! Aki figyelemmel vizsgálta a kultúra történetének fejlődését, annak bizonyos szomorúsággal kell konstatálnia azt a tényt, hogy a magyar lángelmék közül alig akadt egy-kettő olyan, aki valami nagy felfedezéssel, vagy valami, az egész emberiség sorsára kiható új igazság kimondásával vitte volna előre az általános haladásnak ügyét. Nemzeti hősiünk, nagy államférfiunk van nekünk is elég, annyi, mint akármelyik más nemzetnek. Bizonyos sorsunk hozta magával így. A magyar elmék nem értek rá, hogy új igazságok után kutassanak, elfoglalta lelküket teljesen a vágy, hogy nemzetüknek tegyenek szolgálatot.

Ezért van, hogy a legnagyobb tudós, a legnagyobb felfedező, vagy a legnagyobb művész nem a Duna-Tisza között született, de a legnagyobb hazafi a miénk. Nekünk ajándékozta a jó sors Kossuth Lajost. Az ő nagyságának külső mértéke az, hogy míg idehaza ellenállhatlan erővel uralkodik a szíveken, az alatt a legjobbak közt említik nevét ott is, ahol nemzetünket magát is alig, vagy csak éppen ő általa és benne ismerik. Az amerikai prairik egyszerű pásztora és az angliai vidéki gazdaságok szántóvetője tisztellett eljött ki Kossuth nevét, idehaza pedig egymásután emelik számára a szobrokat a népek legegyszerűbb fia. Pedig a mi nemzetünk szobrok állítása iránt valami nagy érdeklődést nem mutat, s ezer éves történelmünk sok hőroza közül alig egy-kettőnek maradtak reánk vonásai érzébevéve. Egyedül Kossuth Lajosnak pedig, a halála óta elmúlt néhány esztendő alatt több szobrot emelünk, mint amennyit Washingtonnak, Napoleonnak, Bismarcknak együttesen emelt a saját nemzetük.

De nem a Kossuthi nagyságát akarom vázolni mai alkalommal. Ezeknek, a mi évenként megismétlődő összejöveteleinknek és így a mainak is nem az a feladata első sorban, hogy Kossuth nagyságát fejtegetjük, emlékezetét felfrissítsük és megújítsuk, mert erre Kossuth emlékének szüksége alig van. Benne él ez a szíveken hervadhatatlan üdőségben. Az összejövetelekre nekünk van szükségünk, az a tanítványainak, hogy lelkesedéssel teljünk el, az erőt merítsünk tanításaiból és megfűrészszük lelkünket az ő szellemének sugárzásában.

És van az ő működésében egy vonás, amely kiválóképpen alkalmas arra, hogy az ő műveinek folytatására ösztönözzön. Ez pedig abban áll, hogy ő keltette fel a nemzetnek önbizalmát. De ezt az önbizalmat napról-napra való munkával fenn is kell tartani. Ő keltette fel nemzetében a hitet, hogy nagy feladatok megoldására van a sorstól elhivatva és hogy ezeket meg is tudja valósítani. Új célokat tűzött ki a magyar elé, amelyekért küzdeni, élni-halni érdemes. Végbevitte pedig ezt a titáni munkát akkor, amikor a szükség legnagyobb volt, amikor — bibliai kifejezéssel élve — az idő teljessége elkövetkezett. A nemzet százados elfásultságának hosszu, lomha éveit élte. A mindennapi élet emberének lelkét elfoglalták a mindennapi élet gondjai s kielégítették a mindennapi élet örömeit. A jobbakat elfogta a bus melankólia és a csendes lemondás. Ebben az időben lépett fel Kossuth Lajos s nem támaszkodva semmi külső eszközre, sem a hatalom pártolására, sem nagy vagyonra, sem előkelő családi összeköttetésekre, egyedül az ige ellenállhatatlan hatalmára s felrázta álmából a nemzetet.

T. uraim! Ez az, ami ő neki a legnagyobb érdeme s ami egyszersmind az ő művének folytatására ösztönöz. Ő felébresztette ugyan a magyart, de azt ébren is kell tartani; ő visszaadta önbizalmát, de ezt az önbizalmat nem szabad megfogyatkozni engedni egy pillanatig sem, nehogy újra erőt vegyen e nemzetben a lemondás, mely napjainkban is kísért.

Működéséből ez a kötelesség háramlik az utódokra, reánk és az utánunk jövő generációra. Ezt a kötelességet teljesítve, munkatársai lehetünk neki, mi kicsinyek a legnagyobbak s részesei lehetünk abban a fenséges munkában, melynél dicsőbb elfoglaltsága nincsen a férfiaknak: a haza nagyságának felépítésében.

Vörösmarty Mihálynak van egy gyönyörű verse, melyben a férfimunkát dicső mulatságnak nevezi. A Kossuth munkáinak folytatására is állnak a költőnek eme szavai:

Előttünk egy nemzet sorsa áll,
Ha felemeljük azt súlyedéséből
És oly magasra emeljük, mint lehet,
Mondhatjuk, térvén apánk porához:
Köszönjük Élet áldásidat,
Diső mulatság, férfimunka volt.

Legyen meg ezeknek a mi évenkénti összejöveteleinknek az ereje, hogy fokozza buzgalmunkat Kossuth Lajos nagy munkájának folytatására, melynek végcélja a haza boldogsága és függetlensége.

Emelem e billikumot Kossuth Lajos emlékezetére, a haza nagyságára és boldogságára.

Éljen a magyar! Éljen a haza! (Hosszantartó zajos tetszés, éljenzés és taps.)

Hoitsy beszédét harsány éljenzéssel fogadták. Utána a cigányzenekar a Kossuth-nótára zendített, melyet a közönség felállva, együtt énekelt el.

Este nyolcz órakor a vármegyeház dísztermében Kossuth-estély volt, amelyet az Országos Kossuth-Szövetség rendezett. Az ünnepség rendkívül szépen sikerült. A termet zsúfolásig megtöltötte az előkelő és díszes közönség, amelynek sorában nagyon sok hölgy is helyet foglalt. A függetlenségi párt tagjai közül eljöttek gróf Batthyány Tivadar, Bakonyi Samu, Szentiványi Árpád, Ugron Gábor, Mérey Lajos, Szokoly Tamás, Kovács Ernő, Fábry Károly és még számosan.

Az emelvényen a szövetség tisztikara foglalt helyet: Kállay Frigyes, az orsz. Kossuth-szöv. elnöke, ifj. Móra István és dr. Brédly István alelnökök, Pethő István főtitkár és Sepsey Mihály főjegyző. Az emelvény mellett ültek a 48-as honvédek, akik küldöttségben jelentek meg az ünnepségen.

Az elnöki megnyitót Kállay Frigyes mondotta. Az egész ország együtt van ma a szent kegyelet érzésében. Kossuth meghalt, de közöttünk van lánglelke és közöttünk marad örökre. Fogjunk össze mindannyian — egymond — és tartsunk ki hiven és tántoríthatatlanul az ő általa hirdetett szent eszmék mellett. Végül meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, különösen kiemelve a 48-as honvédeket.

Ezután Lampérth Géza lépett az emelvényre s három költeményét olvasta fel, amelyek közül különösen ünnepi ódája ragadta magával a közönséget. A költői lendületű, poitikus szépségekben gazdag költemény befejező sorai így szólanak:

És itt ragyog tündöklő tiszta fényben
S ha ránk szakadna újabb éjszaka.

S mind eltévednénk a nagy sötétségben:
Éber fényvel fennvirraszt ő maga,
Hogy irányt szabjon, hogy óvjon, hogy védjen,
Mint honszerelmünk fényes csillaga.
Nincs oly sötétség, amely őt beföldné,
Kossuth nem halt meg, Kossuth él örökké!

Az ünnepi beszédet Ugron Gábor orsz. képviselő mondotta, akit az emelvényre léptek hosszaspappal köszöntöttek.

Más nemzeteknek is vannak vértanúi — ugymond — vannak prófétái. De egy nemzetnek sincs olyan prófétája, nincs olyan vértanúja, nincs olyan hőse, mint amilyen Kossuth Lajos volt. Kossuth Lajos a magyar szabadságot a világszabadságba tudta beilleszteni. A magyar szabadság a világszabadság része, egyik legdicsőbb, legmagasztosabb része. Más országok is küzdöttek csatákat a szabadságért, de sehol soha olyan eszményien, olyan megtisztultan, olyan fenköltén, mint Magyarországon. Kossuth Lajos nagy volt! Az egész világ nagynak ismerte el. Mi is, mint nagy embert csodáljuk. És miért volt nagy? Mert ő megértette a nemzetet és a nemzet megértette őt. A nemzet és Kossuth Lajos egyetértéséből keletkezett az a mítoszi harc, amelyet szabadságharcnak nevezünk és annak eredményét után bírjuk a mai alkotmányt, a mai szabadságunkat, amelyen meg van alapozva jövőnk szabadságunknak, a magyar nemzeti államnak minden fejlődési része, csak abban legyünk erősek, hogy azokat meg tudjuk építeni és fel tudjuk elég magasra emelni.

A beszédet hosszan tartó lelkes éljenzéssel és tappal fogadták.

Jászai Mari, a Nemzeti Színház tagja Vörösmartynak egy költeményét szavalta el, a zúgó tapsokra Endrődy Sándornak néhány kurucz-nótáját adta elő. Az egyetemek és főiskolák énekkara Hakl Lajos tanár vezetésével hazafias dalokat énekelt, Hangos István pedig tárogatón kurucz-dalokat játszott.

Ezután a betegsége miatt a megjelenésben gátolt Rákosi Viktornek „Legendák” című elbeszélését olvasta fel Brédly István. A hazafias tárgy elbeszélést a közönség lelkesen megtapsolta, a beteg író pedig a díszgyűlésről táviratilag üdvözölték.

Ezután a közönség kívánságára gr. Batthyány Tivadar lépett az emelvényre.

Azok az ifjak — ugymond — akik ma ezt az ünnepet rendezték, szolgálattal tettek vele egy nagy eszmének, szolgálattal tettek a magyar hazának. Ehhez a helyhez, a vármegyházhoz közel, a Landerer-nyomdából került ki hatvan évvel ezelőtt a tizenkét pont. S ha ma hatvan év után végigtekintünk ezen a tizenkét ponton, be kell, hogy lássuk, hogy közülről sok ma sincs még megvalósítva. Ha semmi másért, már azért is kötelessége a magyar ifjuságnak a Kossuth-kultusz táplálása, hogy ezeket a szent eszméket megvalósítsa. (Lelkes éljenzés.) Nagy feladat vár még azokra, akik a magyar haza szabadságát, boldogságát, a magyar haza magyar voltát akarják megteremteni. Tekintsük csak a tizenkettő közül az első pontot, a sajtó szabadságát. Alig két éve annak, hogy a sajtó törvénybeiktatott szabadságára súlyos csapást mértek magukról megfélemedezett hatóságok és a nemzetközi eszméktől félrevezetett utca. (Igaz! Ugy van!) Megvalósításra vár még a nemzeti bank nagy/követelése is, amely egyik legfontosabb életfeltételünk, mert a nemzeti boldogulásnak és haladásnak legjobb biztosítéka, a gazdasági önállóság. (Igaz! Ugy van! Éljen és taps.) És így vagyunk a többiekkel is. A népszabadság eszméi és az emberi jogok helyett ott látom ma is a szakszervezeti kényszert, amely miatt, ha kenyérhez akar jutni a munkás, ha nem akar éhen pusztulni, a nemzetköziség igájába kell fejtetnie. Ugyanígy bannak el az internacionalisták a sajtó szabadságával is. Vagy talán sajtószabadság az, ha kényszerítik a munkásembert, hogy megtakarított filléreire előfizessen egy olyan lapra, amely talán véleményének, meggyőzésének nem is felel meg? (Igaz! Ugy van!)

Egy pillanatra sem szabad tehát szem elől tévesztünk nekünk, akik ma a porondon állunk és önknek, magyar ifjak, akik majd mi utánunk jönnek, hogy a tizenkét pont ma sincs teljesen megvalósítva. A mi feladatunk s az önk feladata, hogy a már megvalósultakat megtartsuk, megvédjük mindenki szemben, lefelé és felfelé, a még meg nem valósultakat pedig megalkossuk, megteremtjük. Erre tönni kötelességünk teljes erővel mindaddig, amíg az ur Isten élni enged. Ápolja, táplálja tehát az ifjuságot a Kossuth-kultuszt annál lelkesebben, annál melegebben, minél inkább látják, hogy az internacionális felülről a fejét. Üdvözlí azt a fiatalságot, amely ma a kegyeletnek ezt az ünnepét rendezte és amely ennek a szövetségnek keretében feladatát tüzte ki, hogy megteremtse és betetőzze a magyar szabadságot. (Hosszantartó, viharos éljenzés és taps.)

Füleki Trenkó József záróbeszéde után a

Kossuth-nóta éneklése mellett, este fél tízkor ért véget a szép ünnepély.

Egyéb ünneplések.

A Ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör tegnap este szépen sikerült gyász-ünnepélyt rendezett Kossuth Lajos halálának tizenegyedik évfordulója alkalmából. Az ünnepi beszédet dr. Hindy Attila mondotta. Az ünnepélyt társasvacsora fejezte be.

A Budapesti Egyesült Asztaltársaságok központja Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából márczius 22-én, vasárnap délután vonul ki a kerepesi temetőbe, ahol hazafias beszéd kíséretében koszorút helyez Kossuth Lajos sírjára. A kivonulásban résztvevő egyesületek zászlók alatt vasárnap délután 2 órakor gyülekeznek a Nemzeti Múzeum épülete mögött, ahonnan pontosan három órakor indulnak el a temetőbe.

Hirlapírók sztrájkja.

Budapest, márczius 20.

A hirlapíró úgy látszik nem csak a magyar parlament folyosóján respektussal vegyes gyűlölettel nézett alak, hanem a berlini politikai köröknek sem dédelgetett kedvencé. Legalább az a hír, mely egy a német birodalmi gyűlésen történt incidensről számol be, erre vall. Berlinben az történt, hogy valami Gröber nevezetű ur, aki véletlenül birodalmi képviselő, nyílt ülésben és hangos közbeszólással „disznó kölykök”-nek czimezte az újságírói karzaton ülő laptudósítókat. Erre a neveletlen ripökségre impozáns retorzióval feleltek. Küldöttségileg követeltek elégtételt a Ház elnökétől, az elszenvedett sértésért s amikor az elnök lagymatag reparációja sem elégítette ki őket, testületileg kivonultak az újságírói karzatról. A tisztelt képviselőházat ott hagyták magára, végezze dolgát úgy, ahogy neki tetszik, addig, amíg nekik elégtételt nem adnak, semmiféle ott ágáló urról és semmiféle ott elhangzó beszédről nem vesznek tudomást. Gröber képviselő urnak bocsánatot kell kérnie, különben nem lát többé nyomdafestéket sem az ő, sem a többi képviselő neve.

Önértékes ember csak helyeselheti ezt a korrekt és határozott állásfoglalást, melylyel a berlini újságírók reputációjuk védelmére keltek. Ahhoz a módhoz pedig, amelyet ebből a czélből választottak, csak gratulálni lehet. Mert a publicitást sokkal kevésbé érdekli az, hogy a négy parlamenti fal között mi történik, mint a mennyire Gröber urnak vagy más jelentéktelen X-nek vagy Y-nak érdeke az, hogy kegyeskedjék róla tudomást venni a publicitás. Gröber ur, meg a többi X, Y amugy is a legtöbbször csak a sajtó munkásainak köszönhetik, hogy a nevüket tiznél több ember ismeri. És az a sajtóságos, hogy a sajtó ellen sohase azok viseltetnek averzióval, akik igazán kiválóak — az ilyenek mindig megbecsülték a messzeható nyilvánosság értékét — hanem azok az aprószentek, akik a nyomdafestékeknek köszönhetik, hogy egyáltalában léteznek.

Az újságíró-sztrájk első diadala az, hogy a birodalmi gyűlésen föliratkozott szónokok közül tizenketten elálltak a szótól azzal az indokolással, hogy semmi kedvük sincs a négy falnak beszélni, mikor tudják, hogy beszédeikről a választók amugy sem vehetnek tudomást. Ebből következtetve valószínű, hogy Gröber urat tulajdon kollegái pofozzák bocsánatkérésre.

A német birodalmi gyűlésen történt botránynak, melyről lapunk legutóbbi számában, külföldi rovatunkban adtunk hírt, csakugyan az a következménye, hogy a parlamenti tudósítók sztrájkba léptek. Röviden reprodukálva az előzményt is, a botrány így folyt le: A birodalmi gyűlés tegnap ülésén Erzberger képviselő beszéde közben, amikor a négerék halhatatlan lelkeről beszélt, az újságírók karzata felől nevetés és

„Ohó” kiáltások hangzottak föl. A cenzurpárt-hoz tartozó Görber képviselő erre odaszólt az újságíró-karzat felé:

— Ezek ugyanazok a disznó kölykök, mint a multkoraiak.

E közbekiáltás következtében 32 újságíró Stolberg grófhöz, a birodalmi gyűlés elnökéhez panaszíratot nyújtott be, melyben olyan elégtételt követelnek, amely a német birodalmi gyűlés és a német sajtó tekintélyének megfelel. Az elnök kijelentette, hogy szívesen veszi figyelembe a hirlapírók kivánságát s gondja lesz rá, hogy a megfélelő elégtétel el ne maradjon. Mídon azután a hirlapírók visszatértek az ülés-terembe, az elnök olyan kijelentést tett, amely a megsértett hirlapírókat éppenséggel nem elégítette ki. Azt mondotta ugyanis, hogy az utóbbi időben több képviselő felszólalása közben az újságíró-karzat gyakran adott kifejezést nemtetszésének; ha ez megismétlődne, kénytelen lesz a hirlapírók karzatát kiűriteni. Ha egyik-másik képviselő inparlamentáris kifejezést használt volna a sajtóval szemben, amelyet az elnök nem hallott, hogy sajnálatának ad emiatt kifejezést. A hirlapírók ezzel a nyilatkozáttal nem elégedtek meg és elhatározták, hogy mindaddig nem irnak tudósítást a birodalmi gyűlésről, míg az elnök nem tesz kielégítő nyilatkozatot.

A birodalmi gyűlésen tegnap történt incidens folytán ma tartott újságírói gyűlés elhatározta, hogy a következő rezolúciókat terjeszti a birodalmi gyűlés és az összes frakciók elnökségei elé: A birodalmi gyűlésen megjelenő sajtó itt egybegyűlt képviselői kijelentik, hogy Gröber képviselő közbeszólásában minden körülmények között súlyos sértést látnak. Ha az újságíró-páholyban kihágások történtek, úgy a sajtó képviselői az elsők, akik azokat rosszalják. De egyben konstatálják, hogy soha sem határoztak el akár egyik, akár másik párt ellen irányuló tüntetést. Ha Gröber sértő kifejezését sajnálatlaltal nem vonja vissza vagy ha illetékes helyről e kifejezésért nem utasítatik rendre, az újságírók az itéletet az ország szélesebb rétegeire bizzák. A sértés elleni tiltakozás jeléül az újságírók egyelőre a birodalmi gyűlés tárgyalásairól nem irnak tudósítást. A képviselőházban működő újságírók rokonszenvíknek adtak kifejezést és átiratukat a mai gyűlésen nagy tisztséggel olvasták fel. Shaw, a New-York Sun tudósítója a külföldi sajtó nevében bejelentette, hogy a német újságírókkal szolidaritást vállalnak. A berlini sajtóegyesület arról értesítette a gyűlést, hogy feliratot intézett a birodalmi gyűlés elnökségéhez. A Wolff-ügynökség is csak a kormány képviselőinek jelentéseit közli.

Ujabb hírek szerint a parlamenti laptudósítók sztrájkja tovább tart. A hirlapírók érintkezésbe léptek a centrum-sajtó képviselőivel, hogy azok se közölienek a parlament üléseiről tudósítást, míg Gröber centrumképvisele meg nem követi a sértésért a hirlapírókat és a laptudósítókat egyben kijelentették a centrum előtt, hogy ha ezek is közbeszólások a hirlapírói karzatról, azoknak semmi esetre sem volt politikai tendenciájuk a centrum ellen.

A birodalmi gyűlés mai ülésén a feliratkozott szónokok közül tizenketten letörülköztek és nyíltan megmondták, hogy semmi kedvük sincs a négy falnak beszélni, mikor tudják, hogy beszédeikről választókerületeik nem vesznek tudomást.

A müncheni írók és újságírók egyesülete elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés újságíróihoz átiratot intéz, melyben velük szolidaritást vállal.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A gyermekvédelem szervezése Tolnamegyében. Dr. Angyal Pál pécsi jogakadémiai tanár kezdeményezésére Szekszárd városa közönségének s a vármegye előkelőségeinek részvétele mellett megalakították a szekszárd-tolnamegyei gyermekvédelmi bizottságot. A bizottság működése elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert az alakulás éppen az ez évi gyermeknap előtt történt s abizottság tagjai azon vannak, hogy ezt az alkalmat is felhasználják arra, hogy egész Tolna vármegye közönségét bevonják a gyermekvédelem nemes ügyének szolgálatába.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Velenczében.

Velence, márczius 20. A második Földközi-tengeri hajóhadosztály ma ideérkezett. Viktor Emánuel és Vilmos császár közeli találkozója alkalmával a város mindjobban megélénkül. A községtanács elhatározta, hogy a két uralkodót a pályaudvaron a történelmi emlékü gondolák fogják várni.

Cseh tartományi főmarsall.

Prága, márczius 20. (Saját tudósítónktól.) Beavatott politikai körökben beszélnek, hogy a kormány gróf Clam-Martinitz-et fogja tartományi főmarsallá való kinevezésre ajánlani. Gróf Clam-Martinitz kinevezése a németek és a csehek között egyaránt rokonszenves volna.

Osztrák költségvetési bizottság.

Bécs, márczius 20. Az „iparfejlesztés” czim tárgyalásánál Fiedler belügyminiszter behatóan tárgyalja azon nehézségeket, amelyek nemcsak a magyar, hanem az osztrák házalók elé tornyosulnak a kiegyezésben a házalóiparra vonatkozó megállapodásokból kifolyólag. Arról van szó, hogy mintegy 1—2 millió korona becsértékű áru lehetetlen, ami az iparra nézve nagy kárral járhat. De a magyar házalókat is vesztély fenyegeti. Magyar állampolgárokról lenne ez esetben szó és a magyar kormány bizonyára segítene rajtuk. Ezen házalók azonban egyelőre kizárólag az osztrák ipart szolgálták és nagymennyiségű árut adtak el, amelyeket más uton nem lehetett volna eladni. Az iparosoknak ezért nincs okuk panaszkodni, mert legnagyobb részt oly árukról van szó, amelyek kis kereskedésekben nem adhatók el. A miniszterhez ugy a kereskedők, valamint a magyar házalóktól számos kérvény érkezett, amelyben segítséget kérnek. Ugyanígy állanak a viszonyok Magyarországon és épp ezért intézett a magyar kereskedelmi minisztérium az osztrákhöz kérdést, hogy miként lehetne ezt a kérdést, hacsak átmenetileg is rendezni, hogy a főbb nehézségek megszüntessenek. Az osztrák kereskedelmi minisztérium kötelesnek érezte magát, hogy valami átmeneti állapot létesítésére törekedjék.

A román kamarából.

Bukarest, márczius 20. A kamara egyhangulag elfogadta a hadsereg szervezetére vonatkozó törvényt, amely hivatva van az ország pénzügyi megerősítésére nélkül a hadsereg színvonalát emelni.

Görög bandák garázdálkodása.

Konstantinápoly, márczius 20. Miután a halakban gazdag Jenidse-Vardar-tó környékén ismét mutatkoznak görög bandák, Hilmi basa főfelügyelő megtiltotta a tó vizén a forgalmat, valamint a halászatot, holott a halakból befolyó összeget részint a civillistához, részint a vakuf czéljaira fordítják.

A halálbüntetés.

Páris, márczius 20. Briand igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett elő a kamarának, amelyben kéri az esküdtszíneknek feljogosítását arra, hogy a halálbüntetés alkalmazása felett is határozhassanak.

Röpirat a szerb királygyilkosságról.

Belgrád, márczius 20. (Saját tudósítónktól.) Krisztics Joskana, a király kabinet-titkárának menesztése összefügg Krisztics Milán berlini szerb követnek hírhedt szereplésével 1903. június 11-én az összeesküvésben. A berlini szerb követ volt titkos rugója az összeesküvésnek és most szenzációs röpiratot készül kiadni a királygyilkosság előzményeiről és lefolyásáról. A röpiratnak czime lesz: Genf—Cianovice—Lai-bach—Belgrád és eddig ismeretlen titkokat fog szellőztetni az összeesküvésről. Krisztics röpirata Párisban fog megjelenni.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	márcz. 19.	márcz. 20.
Buza	locobuza 102 ⁷ / ₈	102 ¹ / ₈
	májusra 103 ⁷ / ₈	103 ¹ / ₈
	juliusra 98 ¹ / ₈	97 ⁵ / ₈
	szepemberre	—

Tengeri májusra	76 ³ / ₄	—
júliusra	98 ¹ / ₄	1 ¹ / ₂
Csikagó.		
Buza májusra	96 ¹ / ₂	95 ⁵ / ₈
júliusra	90 ⁷ / ₈	90 ¹ / ₈
Tengeri májusra	68 ¹ / ₈	—

New-York, márcz. 20. Gyapot New-Yorkban helyben 10.65 (10.80 tegnap), gyapot áprilisra 10.70 (11.07), gyapot júniusra 10.79 (11.31), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₄ (19¹/₁₆), petroleum stand white New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 20. (Zárlat.) Zsir májusra 7.72 (tegnap 7.75), zsír júliusra 7.92 (tegnap 7.95), szalonna short clear, 6.74 (tegnap 6.62), sertésbúza májusra 12.42 (tegnap 11.36).

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Péntek, márczius 21. — Róm. kat.: Benedek ap. — Prot.: Benedek. — Görög-orosz: Márczius 8. Teofilakt. — Zsidó: Vead. 18. — A nap két reggel 6 óra 12 perczkor, nyugszik délután 6 óra 12 perczkor. — A hold két éjjel 9 óra 58 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 28 perczkor. A miniszterek nem fogadnak. — A törzse közgyűlése délután 4 órakor. — Az Uránia rendes közgyűlése délután 5 órakor az Uránia-színházban. — Előadás a Kereskedőipari Társulatában este 8 órakor. — A postakárékpénztári tisztviselők balla a Royalban. — A M. T. K. birkózó versenye. — Sorozás a Mária Terézia lakánában 2601—2800. számig. — A Magyar Jogász-egylet vitastévéje este 6 órakor Szemere-utca 10. — A Magyar Pedagógiai Társaság felolvasó ülése délután 5 órakor az Akadémiaiban. — Déri Kálmán kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítás az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani int. muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtára nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

— Személyi hír. Söpkéz Sándor, a vasuti és hajózási főfelügyelőnek főnöke, egyetemi tanár három heti tartózkodásra Abbáziába utazott.

— A király jobban van. Bécsből ma határozottan megnyugtató hírek érkeztek a király állapotáról. A jelentés szerint a király állapota jelentékenyen javult, az éjjelt jól töltötte, reggel jó étvágygyal reggelizett, azután hozzá látott rendes munkájához. A nátha és hurut szűnőfélben van. Ugyancsak félhivatalosan közlik: Ő felsége ma határozottan sokkal jobban érzi magát. Minden fel arra mutat, hogy úgy a nátha, mint a hurut határozottan visszafejldik. Bár a mai éjszakán néhányszor, ha ritkán is, köhécselt a felség, mégis egész éjjel mélyen és jóízűen aludt s ma reggel a szokott időben megerősödvé ébredt föl. Ő felsége úgy nyilatkozott, hogy az éjjel sokkal jobban aludt és jobban is érzi magát. Öröndetes, hogy a nátha sem az étvágyat, sem a testhőmérsékletet nem befolyásolja. Ő felsége a reggelit jó étvágygyal fogyasztotta el. Tegnap este testhőmérséklete kissé (37.4) emelkedett, ez azonban már azért sem feltűnő, mert őfelsége testhőmérséklete állandóan nagy, arczsine friss. A köhögés laza és nem megerősítendő, bár némi hurut konstátálható. Általában a király állapota oly természetű, hogy rövid időn belül a nátha elmulása várható. A király ma folytatja rendszeres munkaprogramját és elintézi az eléje terjesztett ügyiratokat, meghallgatja az előterjesztéseket és valószínűleg ebéd előtt sétát tesz a nagy képteremben.

A király délután is jól érezte magát, temperamentúrája este sem emelkedett s a nátha és a köhögés lényegesen alábbhagyott. Ha az idő enyhe marad, akkor a király a lehető legrövidebb idő alatt kiheveri a meghűlést.

A Corr. Wilhelm esti jelentése szerint a király ma egész napon át igen jól érezte magát. Ugyalászik, hogy a nátha nemsokára teljesen elmúlik. A könnyű köhögés még nem szűnt meg teljesen, de semmiféle kellemetlenséget sem okoz az uralkodónak. A hőmérséklet az egész nap folyamán normális volt. A király hangulata ma kitűnő volt és étvágya valamennyi étkezésnél igen jó volt. Az uralkodó, aki egész napon át dolgozott, délelben mintegy óráig sétált a schönbrunni kastély nagy folyosóján. A király állapota ma annyira jó volt, hogy csakhamar a rosszúlét minden nyoma elmúlik.

— A bolgár fejedelmi pár Romániában. A bolgár fejedelem és a fejedelemné a keleti expresszvonalattal Bukarestbe érkeztek. Röviddel megérkezésük után résztvettek a királyi palotában a családi ebéden. A fejedelmi vendégek tiszteletére a otroceni-palotában villás-reggeli volt, este pedig az udvarnál diszbedét adtak.

— Edvárd király Marienbadban. Londonból az a hír érkezett, hogy Edvárd király az idén három hetet fog tölteni Marienbadban és augusztus első napjaiban érkezik.

— A szerb trónörökös tanárja. Belgrádban Kulmanuvi egyetemi tanárt, aki György trónörökös jogi tantárgyakra tanította, fölmentették ettől az állástól. Nyilvánvaló, hogy ez a büntetése, a miért György trónörökösnek azt a tanácsot adta, hogy egyenesen a szkupstina elnökének írjon levelet és mondjon le évi járadékáról. A fölmentés után a szkupstina elnöke az esetről fölvilágosítást kért a közoktatási minisztertől, de választ nem kapott.

— Kiss József ünneplése. Besztercebányán az ottani Madách-társaság tegnap Kiss József-ünnepélyt rendezett, amelyen Kiss József is megjelent. Az ünnepélyen számos ének és hatásos szavalkatok után Kiss József olvasott fel saját költeményeiből néhányat, a mit a közönség nagy tetszéssel fogadott és hosszas tapsal, valamint három nagy babékoszoruval jutalmazta az író. Az ünnepély után társasvacsera volt, amelyet tánc követett. A mai nap folyamán a költő tiszteletére diszbedét volt. Az esti vonattal Kiss József elutazott s ez alkalommal diszes virágcsokrot nyújtottak neki át.

— Az Otthon-Kör közgyűlése. Az Otthon írók-és hírlapírók köre e hó 29-én (vasárnap) délelőtt tizenegy órakor tartja meg az évi rendes közgyűlést saját házában (VII., Dohány-utca 76. sz.) díszteremben. A közgyűlés napirendje a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Zárszámadás. 4. A számvizsgálók jelentése és a fölmentés megadása. 5. Költségvetés. 6. A választmány kiegészítése. 7. Esetleges indítványok. (Csak az az indítvány tárgyalható, amelyet a közgyűlés előtt egy nappal beteriesztenek az elnökségnek.)

— A Wahrmond-ügy. Magas egyházi körökhez érkezett római jelentés szerint a pápa minden tekintetben helyesli Granito di Belmonte nunczius magartását a Wahrmond-ügyben. Az osztrák episzkopátus tagjai is kifejezték Belmonte herczegnek helyeslésüket a külügyminiszternél tett lépésért. Ami az osztrák klerikális politikai köröket illeti, azt tartják, hogy az affér Granito di Belmonte és báró Aehrenthal közt teljesen el fog simulni; a nunczius legközelebb, mihelyt a külügyminiszter visszatér a Semmeringről, ahová feleségével néhány napra utazott, meg fogja látogatni báró Aehrenthal és ez a látogatás el fogja oszlatni a félreértéseket. Figyelemre méltó, hogy a pápai nunczius tegnapi fogadóestéjén a közös miniszterek közül báró Burián és Schönaich, az osztrák kabinet tagjai közül pedig csak Georgi landweir-miniszter jelent meg, a többi miniszter beérte azzal, hogy névjegyét adatta le. A két keresztény-szocialista miniszter, Ebenhoch és Gessmann sem ment el a nunczius palotájába, ugyszintén Liechtenstein Alajos és Bécs városának két alpolgármestere sem.

A Neue Freie Presse római tudósítója illetékes helyen úgy értesül, hogy a Vatikán Granito di Belmonte bécsi nuncziusnak báró Aehrenthal külügyminiszterrel történt esetét félreértésnek tekinti és a szentszék abban a véleményben van, hogy kölcsönös felvilágosítások után az incidensnek további következményei nem lesznek.

— Zsarolás Lynar nevével. Berlinben a büntető bíróság egy évi fogházra ítélte Albert braunschweigi elhunyt régens herczegnek volt komornyikját, Schlanker Ottót többszörös zsarolási kísérletért. Schlanker leveleket írogatott Henrik és Joachim Albert porosz herczegeknek, majd gróf Ostennek, az elhunyt braunschweigi régensherczeg főudvarmesterének, hogy ha nem fizetnek 500 márka hallgatási díjat, akkor leleplezi a császár előtt a braunschweigi üzelmeket, amelyek összefüggnek Hohenau és Lynar botrányaival. A herczegek a zsaroló leveleket átadták a rendőrségnek.

— Találkozó. Dr. Mérey Tibor felhívja 1897/8. évben Kalocsán érettségizett iskolatársait, hogy május hó 1-én megtartandó találkozójuk érdekében küldjék el neki Nyitrára lakásuk pontos címét.

— A zágrábi tüntetés. Megirtuk tegnap, hogy a zágrábi csöcselék megtámadta az utcán sétáló báró Rauch Pál horvát bánt és kísérőit, Crnkovich osztályfőnököt és Vucsetics főispánt. Az „Agrarier Tagblatt” budapesti tudósítója ma kérdést intézett Josipovich Géza horvát miniszterhez aziránt, hogy a tegnapi sajnálatos zágrábi események fognak-e valamelyes kormányzati intézkedést maguk után vonni.

Josipovich miniszter erre a kérdésre a következő választ adta:

— A horvát Kormánytól ma reggel ideérkezett jelentések korántsem tüntetik fel a tegnapi zágrábi eseményeket oly komoly színben, mint a részben czélzatosan kiszinezett újsághírek azokat feltüntetni igyekeznek. Mindazonáltal maga a tény, hogy a zágrábi lakosság egy része nem tudja magát az izgatók befolyása alól emancipálni, bizonyára megfontolandóvá teszi azon kérdést, nem-e szükséges most már fokozott rendőri óvintézkedések elrendelése. A horvát báni kormány saját hatáskörében ezirányban meg is fogja tenni a maga intézkedéseit, már csak azért is, hogy a tegnapihoz hasonló események Zágráb rensszerető népe, jó hírre érdekében meg ne ismétlődjenek.

Különösebb politikai intézkedések megtételére még nem érkezett el az időpont. Ilyenek most talán még koraiak, de méltán elvárható, hogy Zágrábban óvakodni fognak ily, mindenképpen elítélendő zavargások megismétlésétől, mert ebben az esetben már a bán saját biztonságának érdekében is, kénytelen lenne messzebbmenő, mint pusztán policziális intézkedések fogantatására. Tüntetések elvégre vannak másutt is. Amíg azok nem veszélyeztetik az állami rendet és tekintélyt, rendkívüli intézkedések nem válnak szükségessé. Én a magam részéről csak azzal a jó tanácsal szolgálhatok e percben Zágrábnak, hogy jó lesz további izgatásoknak fel nem tűlni.

Annyi azonban már eddig is történt, hogy a zágrábi rendőrkapitány a kormány utasítására megtiltotta a horvát fővárosban megjelenő összes újságok utcai elárusítását.

— A nagybeteg Tolsztoj. Nagyon kevés a remény, hogy Tolsztoj, a világhírű orosz író, korszakunk egyik legnagyobb lángelméje kiheverni legújabb betegségét. Tolsztoj elvesztette eszméletét és környezete minden pillanatban várja halálát. A betegnek egyik fia a következő táviratot küldte Pétervárra:

— Reméljük, hogy atyám ki fogja állni a betegséget, de ehhez az kellene, hogy újabb ájulása ne legyen.

A beteg agyanémiája nagyobb mértéket öltött s emlékező tehetsége majdnem egészen megszűnt. Tolsztojnak néhány barátja táviratot küldött a szent zsinatnak, amelyben kérte az egyházi átok megszüntetését.

Pétervárról jelenti éjjeli tudósítónk: Tolstoj állapota változatlan. Az orvosok azt hiszik, hogy az influenza nem fog veszedelmessé fajulni, mert Tolstoj még most is vasszervezetű, de aggodalmas a nagy költőnek tulságos vérszegénysége, amely sürű bélhajók következménye és a vérszegénység olyan komplikációkkal járhat, amelyek szivgyöngeséget idézhetnek elő. Tolstoj egy sétalovaglason betegedett meg. Az agg költő nagy hóföregtetegben messze lovagolt falujától, a hófúvás miatt eltévesztette az utat és órák hosszat bolyongott a csikorgó hidegben, míg aztán négy versztnyire házától lovastul egy mély árokba fordult és csak nagynehezen tudott a hóból kilábalni. Akkor fázott meg és azóta beteg.

Pérvárról jelenti éjjeli tudósítónk: Tolstoj állapota változatlan. Az orvosok azt hiszik, hogy az influenza nem fog veszedelmessé fajulni, mert Tolstoj még most is vasszervezetű, de aggodalmas a nagy költőnek tulságos vérszegénysége, amely sürű bélhajók következménye és a vérszegénység olyan komplikációkkal járhat, amelyek szivgyöngeséget idézhetnek elő. Tolstoj egy sétalovaglason betegedett meg. Az agg költő nagy hóföregtetegben messze lovagolt falujától, a hófúvás miatt eltévesztette az utat és órák hosszat bolyongott a csikorgó hidegben, míg aztán négy versztnyire házától, lovastul egy mély árokba fordult és csak nagy nehezen tudott a hóból kilábalni. Akkor fázott meg és azóta beteg.

— Tóth Ede fia öngyilkos. Tegnap számunkban megirtuk, hogy Tóth Jenő győri születésű ügynök, ki az Édeskuty-féle ásványvízkereskedésben volt alkalmazva, Miksa-utca 9. szám alatt levő lakásán föbelőtte magát. Mikor a rendőrség a helyszínén kiszállt, tudták csak meg, hogy az öngyilkos Tóth Edének, a hírneves magyar népszimfőrónak a fia. Tóth Jenő igen könnyelmű életet élt. Heteken át dorbézolt és hogy költséges passzióit kielégítse, adósságot adósságra halmozott s mikor már minden forrása kiapadt, öngyilkossá lett. Tóth Jenő Miltenberger Nándor cipész-mesternél lakott a Miksa-utca 9. száma alatt és minduntalan hangoztatta, hogy ő a nagy Tóth Edének a fia. Miltenbergerék azt mondták Tóthról, hogy a hat hét alatt csak akkor jött haza aludni, ha elfogyott a pénze, máskülönben az éjszakákat mindig házon kívül töltötte. Megesett néha, hogy három éjszakát dorbézolt át egyfolytában. A halálra már napokkal ezélt készülődött. Hétfőn meg kedden levelet írt. Szerdán délelőtt eljött a lakásra Tóth sógora s azt mondta Miltenbergeréknek, hogy levelet kapott sógorától, amelyben azt írta, hogy öngyilkos lesz. Tóth sógora aztán végigkutatva a szállókat, jelentést is tett a rendőrségen, de a sógorának hírét-hamvát sem találták. Csütörtökön reggel három óra felé hazavetődött. Mikor háziasszonya fél hétkor felkeltette, megkérdezte, hogy nem akar-e az üzletbe menni. Tóth azt felelte, hogy már készült utjára, mire az asszony kijent. Rögtön rá a szobában lövés dördült el. Az asszony berohant a szobába, ahol látta, hogy Tóth Jenő halántékon lötte magát. Vánkos alatt megtalálták pénztárczáját, amelyben a rendőrséghez czimzett következő levél volt:

Tudják meg, hogy ki vagyok. Nevem Tóth Jenő. A Falurossza szerzőjének fia vagyok. Kérem a tekintetes tanácsost, temessenek el engem kedves jó anyám mellé.

Tóth Jenő felesége, aki a Vay Ádám-utczában lévő 8. számú házban lakik, a következőt mondta szerencsétlen férjéről:

Tizenhárom éves házasok voltunk. Jenő kezdetől fogva könnyelmű és léha teremtés volt. Sokat keseregtem és könyörögtem, hogy változzék meg, de mindhiába volt. Három év óta egyetlen egyszer sem aludt idehaza, mindig csak reggel felé vetődött az otthonába. Rokonaim, barátaim tanácsolták is sokszor, hogy váljak el, de én csak nem akartam őt elhagyni. Mindig tiszteltem benne a nagynevű apját. Körülbelül hat héttel ezélt újra összeveszett vele a felesége s akkor Tóth összecsomagolta holmiját és elbucszott tőle, de megígérte, hogy ha meg tudja változtatni életmódját, vissza fog hozzá térni. Szerdán aztán Tóthné levelet kapott férjétől, amelyben egész röviden elbucszott tőle. A megremült asszony az egész városban kereste férjét, de nem találta meg. Tóth ugyanis szerdán egy Rákóczi-uti korcsmában mulatott s reggel részeg fővel ment haza, hogy végzetes tettet elkövesse. Tóth Jenő úgy látszik régóta készült az öngyilkosságra. Erre vall legalább az, hogy kedden több levelet írt rokonainak, amelyekben bejelentette, hogy öngyilkos lesz.

— Letépett lobogó. Lugosról írják, hogy márczius 15-én az izraelita templomnál kitűzött nemzeti színű lobogó nagyon bánthatta Leszl Antal és társainak szemét, mert a zászlót este, úgy fél tíz óra tájban nagy üdvrivalgások között letépték, kettéhasították és földrepiporták. Az esetben az az érdekes, hogy ebben a csuf merényletben két tűzértiszt is résztvett, kiknek egyike Leszl Miklós, a fentnevezett Antalnak fivére. A rendőrség rögtön megindította ellenük az eljárást és az iratokat további intézkedés végett a kir. járásbíróshoz áttette, ahol remélhetőleg meg fogják kapni jól megérdemelt büntetésüket.

— Szélhámoság Déry Zoltán nevében. Déry Zoltán pénzügyi állami-tkár ma délelőtt följelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az ő nevében fölkeresi az előkelőbb politikusokat és Sárga János egyetemi hallgató számára kér segítséget. Több helyen kapott is. A rendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy Sárga János joghallgató nincs és a könyörödománygyűjtő ember szélhámos. Még eddig nem sikerült kinyomozni.

— Megszökött anarchista. Spiridova, az ismert anarchista, akit életfogytig tartó kényszer-munkára ítélték, mint Pétervárról jelenti, megszökött.

— Nagy tüz Debreczenben. Debreczen leg-élénkebb helyén, a Kossuth Lajos-utca és a Piacz-tér sarkán ma délelőtt hirtelen lángok csaptak az ég felé. Csakhamar kiderült, hogy a tüz Kanovszky Lajos fűszernagykereskedő üzleti helyiségében pusztít és a sok benzines hordó miatt nagy veszedelemmel fenyeget. Az üzlet előtti tér csakhamar megtelt bémész közönséggel, amelyet a rendőrség sehoggy sem tudott visszaszorítani. Csak, amikor a honvédek vontak kordont, sikerült visszaszorítani a tömeget. A tüzoltóság Kugli Ernő főparancsnok vezetésével vonult ki és nagy ügygyel-bajjal hozzáfogott az oltás munkájához. Oltás közben kiünt, hogy a felszerelés roppant hiányos, ember sincs kellő számban. Alig volt, aki szivattyuzzon, annál is inkább, mert a honvédek kordon-szolgálatot teljesítettek. Ezalatt a lángnyelvek átcsaptak a raktárhelyiségbe, ahol könnyen gyuló anyagok voltak felhalmozva nagy tömegben.

Mikor erről a nyüzsgő emberfogatag értesült, leirhatatlan rémület támadt. Az általános ijedtség csakhamar alaposnak bizonyult, mert egymásután két óriási dőrej reszkettette meg a levegőt. A raktárban felrobant néhány benzines hordó. A kaszinó-épület, valamint kis részben a közeli első debreczeni takarékpénztár palotájának falazata bedőlt. A szomszédos házak ablakai éles csörömpöléssel sorban repedeztek be.

Délben már lángban állt az egész épület s a tüzoltóság tehetetlenül nézte a pusztulást. A katasztrófiának estig két sebesültje is van már, két tüzoltó, aki súlyos égési sebeket szenvedett.

Éjjel jelenti, hogy a tüzet este nyolcz órakor lokalizálták. A kárt nem lehet megállapítani.

— Meteor által sujtott hajó. Queenstóvból nagy és ritka hajókatasztrófia híre érkezik. Az 1469 tonnás „Eclipse” vitorlás hajót érte a szerencsétlenség, amely utban volt New-Castleból Szan-Fracziskó felé. Nyolczvanöt napi ut után vihar kerekedett. Villám villámot ért. Egyszer csak egy meteor az árbócba csapott, szertezuzva azt a fedélzetre dobta és borzalmasan megrázkódtatta az egész hajót. A meteor a hajó első-részt keresztülfurta és eltűnt a hullámok között. A lyukon azonnal víz tódult a hajóba, a szivattyukat nagy sietve munkába hozták és négy álló napig éjjelnappal küzködtek a hajósok az elmerülés ellen. Minden kísérletük kárba veszett. Mivel pedig lehetetlen volt a hajót tovább a vízszinen tartani, Lassen kapitány végre is kiadta a parancsot, hogy bocsássák le a mentőcsónakokat és hagyják el a hajót. Csakhamar láthatták a csónakokba menekültek, hogy miképp merül az „Eclipse” a hullámok alá. Tizenöt álló napig küzködött a legénység rekkenő hőségben a kis csónakokban, két darab kétszersült és egy korty víz volt az egész napi táplálékuk, végül aztán még ebből is kifogytak. Három matróz meghalt, a tengerbe dobták őket és hullájukat a czápák, amelyek a csónakoknak éjjel-nappal nyomukban jártak, rögtön eltűntették. Kilencszáz tengeri mérföldnyire történt az „Eclipse” katasztrófia a Sandwich-szigetektől, a hajótöröttek kétségbeesetten eveztek és végre is teljesen kimerült állapotban érkeztek az egyik szigetre, ahol mindjárt kórházba vitték és ott gondozzák őket mindaddig, amíg csak Honoluluba szállításuk lehetséges nem lesz.

— Nagy bukás Franciaországban. A párisi lapoknak jelenti New-Chateauból, hogy a Jules Didier-bankház beszüntette fizetéseit. A passzívák két és félmillió frankra rugnak. Többnyire kiskereskedők és hivatalnokok károsultak.

— Római lelet a fővárosban. Juhász jogügyi igazgatósági irodatisztnak Budán, II. kerület Apolda-utca 5. szám alatti házában földmunka közben több, 1800 éves sirra bukkantak, amelyek római eredetű két-ségtelenül bizonyítja egy gyermekesontváz szájában talált obulus és néhány urna. A Nemzeti és Székesfővárosi Múzeum részéről már két szakértő járt az érdekes lelet színhelyén.

— Vasuti szerencsétlenség. A szepti-metzentzfi vonalon közlekedett 8563. számú tehervonat Szepsi és Jászó állomások között ma délután összeütközött egy anyagvonattal. Az összeütközés következtében a vonatszemélyzet közül egy ember súlyosan, kettő pedig könnyebben megsérült. Két mozdony és tizenkét kocsi megrongálódott. Az összeütközés a vonat-találkozás megállapítása körül elkövetett mulasztásból keletkezett. Szigorú vizsgálat van folyamatban annak megállapítása iránt, hogy kit terhel a felelőség a szerencsétlenségért.

— **Az abruzzói herceg.** Hirt adtunk arról, hogy az abruzzói herceg házassága elé az az akadály gördült, hogy az olasz király nem akarta beleegyezését adni a házasságba. Ez az akadály el van hátrítva. Rómából érkezett táviratok közlik, hogy az olasz királynak már nincs kifogása az ellen, hogy a herceg nőül vegye Elkins kisasszonyt. Az esküvő Washingtonban lesz és a római szenátus elnöke megfiamalmazta a washingtoni olasz főkonzult, hogy az anyakönyvi teendőket elvégezze. Az abruzzói herceg Washingtonban a legnagyobb visszavonultságban él s az olasz nagykövetség nem árulja el tartózkodását. Elkins Katalin is megtagad minden felvilágosítást a herceggel való viszonyáról. Hír szerint Elkins szenátor vonakodik a házassághoz beleegyezését megadni s arra hivatkozik, hogy az amerikaiak és európaiak között való házasság többnyire boldogtalan. Ezt a hírt megcáfolja egy másik távirat, amely szerint az eljegyzés egészen bizonyos s a menyasszony atyja már megadta beleegyezését. Az abruzzói herceg naponként automobilon kirándulást tesz s az újságíróknak, akik kérdésekkel megostromolják, csak barátságos mosolygással felel és egy szót sem szól. A menyasszony nem fogad újságírókat.

— **Régi bűn.** Két évvel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Temesvárról Micskovics Antal maczedóniai illetőségű pékmester. Már akkor is gyanu merült fel, hogy Micskovicsot meggyilkolták és azután kirabolták. Az akkor megindított nyomozás nem járt eredménnyel és a letartóztatott gyanúsítottakat szabadlábra kellett helyezni. Ma Krajóváról anonim levél érkezett a temesvári rendőrséghez, amely tudatja, hogy Micskovicsot volt segédje, a szintén maczedóniai illetőségű Patvarev Mladen ölte meg és rabolta ki. A névtelen levél a legapróbb részletességgel megjelöli azt a helyet, ahova a tettes a hullát hurcolta és elásta. A rendőrségi kiküldöttek tényleg a fás-kamrában a megjelölt helyen megtalálták ma délelőn a hullát, amely zsákba varrva volt elásva. A rendőrség megállapította, hogy Patvarev Mladen gyilkos már másfél év óta vagy még régebben elhagyta Temesvárt és nyoma veszett.

— **Szocialisták gyűlése.** A szocializmus pártja ma este ötven helyen négygyűlést tartott. A tömeges gyűlés felelet volt gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a napokban egy interpellációra adott arra a válaszára, hogyha a tüntetések gyakran ismétlődnek és veszedelmes arányokat öltenek, úgy a legradikálisabb eszközökkel fogja a közrendet helyreállítani, sőt végszükségben a szakszervezeteket is feloszlatja. A munkásság a mai demonstráción igen nagy számban vett részt és mindenütt egyenlő határozati javaslatot fogadott el, amelyben erőyes hangon fejezik ki tiltakozásukat a belügyminiszter azon kijelentése ellen, hogy a tüntetések a szakszervezetek rendezik. A gyűlések megállapították, hogy a szakszervezetek feloszlásával való fenyegetőzésnek igaz okát nem a munkásság tüntetésében, hanem a kormányban és a munkáltatóknak néppellenes tendenciájában kell keresni. A munkásság kijelenti, hogy a szakszervezetek a törvény által jóváhagyott alapszabályok oltalma alatt állanak. Ha azonban ez az oltalom nem bizonyulna elegendőnek, úgy minden hatalmukban álló eszközzel készek gazdasági szervezeteiket megvédeni. Végül felszólítja a munkásságot, hogy készüljön a leghevesebb és legkérelmetlenebb küzdelemre, mert csak ennek árán védheti meg meglévő intézményét és vivhat ki magának új jogokat. A gyűlések majdnem mindenhol kilencz óra után a legnagyobb rendben értek véget. A rendőrség a mai napra a legnagyobb előkészületeket tette meg. A revolverrel felfegyverzett rendőrök egész este készenlétben voltak és már a kora délutáni órákban őrfíratok czirkáltak a nagyobb utvonalakon. Az exponáltabb helyeken pedig valóságos rendőrhadsereg várta a tüntetőket. Ezenkívül még a katonaság is készenlétben volt. Összeültközésre azonban sehol sem került a sor, mert a munkásság tartózkodott minden, még csak olyan megjegyzéstől is, ami rendőri beavatkozást vonhatott volna maga után.

— **Másfél millió család.** Gróf Csáky Gyula földbirtokos ma este fellelőtetést tett a rendőrségben a Meisels és Társa cég ellen, mely birtokvásárlásoknál közvetítésekkel szokott foglalkozni. A gróf azzal vádolja a céget, hogy másfél millió koronával károsította meg őt. A szenzációs ügyben holnap történnek meg az első kihallgatások a főkapitányságon.

— **Tanítók esküje.** Brassóban ma 146 brassó-megyeyel szász, román és magyar felekezeti elemi iskolai tanító nagy ünnepe mellett tette le az esküt. Az esküt Pintér Gábor tanfelügyelő vette ki.

— **Hosztalek újra szerepel.** Még élénk emlékeztében lehet mindenkinek az a színházi botrány, amelynek központjában Hosztalek Nándor állott. Rózsás igéretekkel megkörnyékezte Vidor Pált, a Népszínház tragikus véget ért igazgatóját, akivel elhitette, hogy százezreket hoz a színháznak. Vidor Pál kapva-kapott az alkalmon és társigazgatóul fogadta Hosztaleket, aki azonnal be is vonult a színházba. Hosztalek mindjárt azzal kezdte működését, hogy egy csomó művésznőnek felmondott és elbocsátott mindenkit, aki az ő igazgatói tevékenységét nem honorálta kellő hittel. Nyakra-főre rendelte a legdrágább folszereléseket, de az ígért tőkebefektetést egyre halasztotta, míg végre a színháznál rájöttek, hogy Hosztalek közönséges szélhámos és direktorságából kifoszták. E gyászos végű szereplése után hosszú szünetet tartott. Három héttel ezelőtt megunva a télettséget, újra munkához fogott. Elbeszélte ugyanis egy ügynök ismerősének, hogy van egy vagyont érő Murillo-képe, azt szeretné jó áron eladni. Az ügynök kapott is a képre vevőt Kolben Henrik személyében, aki mielőtt alkuba bocsátkozott volna, látni akarta a képet. Hosztalek azonban azt mondta, hogy a kép a győri káptalannál van letétben s addig nem hozhatja el, amíg az ezer korona letétet vissza nem fizeti. Kolben megadta a kért összeget, mire Hosztalek két nap múlva egy gyűrött, poros olajfestményt mutatott meg Murillo-kép gyanánt. Kolben, Kolbenné és az ügynök áhitattal nézték a képet és csak arra ocsudtak fel, hogy Hosztalek megszólal.

— **Uraim, ezt a képet nem itt váltjuk aranyakra, hanem Bécsben.**

Az ajánlat tetszett és másnap Kolben, Kolbenné és ügyvédjük a „műkincsel” Bécsbe utaztak. A legelőkelőbb szállodában szállottak meg és igen nagy lábon éltek. Hosztalek három napig azzal álltatta őket, hogy az udvari muzeum képtárosa — akivel a képet meg akarták becsülni — nincs Bécsben. A negyedik napon kiderült, hogy a kép teljesen értéktelen olajnyomat s legfeljebb a kerete ér — 20 koronát. Hosztalek azonban nem várta be a szakvéleményt, hanem visszazokott Budapestre, ahol Kolben elcsipte és az előlegképpen adott ezer koronát visszakövetelte. Hosztalek ekkor azt mesélte, hogy Alagon versenystállót alapított és mihelyt az első lova nyer, rendezni fogja a dolgot. Kolben ma megtudta, hogy a versenystállós-ügy is csak mese, följelentette Hosztaleket csalásért. Sándor László rendőrkapitány ma hallgatta ki Hosztaleket, aki indignálódva utasította vissza a vádat. A kihallgatás késő estig tartott, melynek végzetével Hosztalek szabadlábon maradt, de szigorú őrizet alatt áll.

— **Leszurta az utcán.** Székesfehérvárt ma este a Nádor-utcán, mikor legtöbben sétáltak, Tüske István béna koldus ittas állapotban megtámadta és késével leszurta Laki István tizenhat éves muzsikusz-czigányt. Lakit veszedelmes sérüléseivel a kórházba szállították, míg a merénylőt letartóztatták.

— **Merénylet a csábító ellen.** A nővére csábítóját akarta megölni Fiumében egy elkeseredett, felháborodott ember. A boszut forraló ember neve Denon Mario, aki Triestben hivatalnok. Denon Mario tegnap este Fiuméba érkezett és bátyjával együtt felkereste testvére csábítóját, Nessich István belgrádi hajóskapitányt, kinek lakására ment s ott felelősségre vonta, majd hatszor rálőtt a kapitányra, de bátyja a kezét féltrelokte és így

a lövések nem találtak. Nessich az illetégtől újult összeesett. Denon Mario önként jelentkezett a rendőrségen, hol letartóztatták.

— **A zsidók püspöki patrónusa.** Bármilyen küllő nősen hangzik is, ilyen katolikus püspök is van, még pedig Magyarországon. Ha nem is reális értelemben de uzusképen megmaradt és tán éppen ebben az értelemben bir némi erkölcsi értékkel. Erről az érdekes dologról, amelyről az országban csak kevesen tudnak, gyulafehérvári tudósítónk a következőket írja.

Történelmi adatok szerint, II. József császár 18-ik században több, Spanyolországból kiüldözött zsidó családot Gyulafehérvárra a vár alá telepített. A jövevényeket, úgy látszik, nemcsak a keresztények, de az ott lakó zsidók sem látták szivesen amiért is a császár jövevényeket csak úgy vélte biztosítani, ha őket a gyulafehérvári püspök védelme alá helyezi. Így lett a katolikus püspök a zsidó egyháznak protektora. A védnökség természetesen az 1848-ik törvényekkel megszűnt, a kötelék azonban nem szakadt meg teljesen. Erre vall az a szivélyes viszony, amely gróf Majláth püspök és a még mindig küllő egyházat képező spanyol zsidó hitközség közt fennáll. A spanyol zsidók például gróf Majláth püspököt kineveztetése alkalmából feliratilag és testileg is üdvözlötték, mint protektorukat. Ha rabbit választanak azt annak rendje és módja szerint, ma is bemutatják a püspöknek. Nyilvános ebédek alkalmával a püspök a zsidó rabbit is meghívja vendégül és gondja van rá, hogy az hitelvéi megsértése nélkül, résztvevősen a lakomán. Ha valamelyik spanyol zsidóleány esküvőre megy, úgy a püspök díszfogatót bocsátja rendelkezésére. A spanyol zsidók protektora — amint ezekből kitetszik — szintén ápolja a már csak történelmi hagyományokon nyugvó erkölcsi köteleket, ami természetesen annál értékesebb, minél platonikusabb alakban áll fenn. Az 1897 június 28-án elhalt Lönhart püspök szintén melegen ápolta ezt a benső viszonyt. Mondják, hogy az öreg ur nemcsak a hitközség véneit, de azok unokáit is ismerte egyenkint, kik a legőszintébb szeretettel és ragaszkodással viseltettek patrónusok iránt. Mindezek a tények önként megdöntik azt a vádat, amelyet elég könnyelműen s olyan sokszor szórtak a nemeslelkű és gondolkodású Majláth püspök felé.

— **A cigányzenészek és a gyermeknap.** Április hó 2-án és 3-án, a gyermeknapon az Országos Gyermekvédő Liga urnákat állít fel, hogy a gyermekvédelem nemes ügye iránt adakozásra szólítsa fel a társadalom minden rétegét. A Gyermekvédő Liga, amely a gyermeknapot rendezi, a cigányzenészek egyesületéhez is küldött felhívást a részvételre. Az egyesület idős Rácz Pali elnöke mellett ma tartott ülésén foglalkozott a liga átiratával és azt a határozatot hozta, hogy minden urnája mellé a ligának egy tárogató cigányzenészt állít, aki régi magyar dalokat ad elő.

— **A rózsahegyí tótok mozgalma.** A rózsahegyí tót nemzetiségi párt tegnap gyűlést tartott, melyen állást foglaltak a belügyminiszter ama tervével szemben, hogy Rózsahegy nagyközség rendezett tanácsu várossá alakíttassék át. A gyűlésen kimondták, hogy felszólítják a tótai adófizető polgárságot, hogy ne írják alá azt a kérvényt, amelyet a törvény szerint az adófizetők felének alá kell írnia, ha egy nagyközség rendezett tanácsu várossá akar alakulni.

— **Házasságok.** Dr. Konkoly Tihámér, Békés megye aljegyzője, a Békés belmunkatársa, holnap vezeti oltárhoz Orsházán Torkos Saroltát. Az esküvőn dr. Meskó László igazságügyi államtitkár és Ambrus Sándor Békés vármegye alispánja, mint násznagyok vesznek részt.

Dr. Holländer Lipót fővárosi ügyvéd, e hó 22-én tartja esküvőjét a békéscsabai izr. templomban dr. Fáy Samu ügyvéd leányával, Irénkével.

Ammann Ottó, a karlsruhei műegyetem tanára hétfőn, e hó 23-án vezeti oltárhoz a Deák-térfő ág. ev. templomban dr. Kiss János máv. igazgatóhelyettes, közgazdasági író és neje, Székács Irma leányát, Edithet.

Dr. Székely Dezső eljegyezte Laufer Leonát, Budapestben.

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági ipari és házi célokra

Telefon: Detall 75-26. Engros 164

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:

Sürgönyosim: ANTRACIT BUDAPEST

— Szabálytalanságok egy malomban. Az úvidéki Zsófia gőzmalomban nagy visszaéléseknek jöttek nyomára. Gruber igazgató, aki évek hosszú során át volt a malom megbízható hivatalnok, nagyobb tőzsdengagementekbe bocsátkozott, amelynek révén mintegy ¼ millió koronát vesztett. Dungserszky Lázár, a malom tulajdonosa a hitlen tisztviselőt nyomban elbocsátotta, s ellene megtorló lépéseket tett.

— Tüntetések Szerajevóban. A „Vig özvegy” miatt nagy tüntetések voltak Szerajevóban kedden este. Egy bécsi operette-társaság ugyanis előadta Lehár operettjét, amely a szerbeknek tudvalevőleg nem nagyon hízeleg. A színház igazgatósága a szereplők nevét, nemzetiségét, sőt a darab címét is megváltoztatta, a szerb fiatalságot azonban így sem tudta megbékíteni. Az előadás kezdete után a szerbek csoportosan végigjárták az utcákat és ordítva tiltakoztak „Az attaché”-nak keresztelt darab előadása ellen. A tüntetéseknek különben sokkal komolyabb jellege volt, mert a darab előadása, úgy látszik, hogy dinasztiaellenes demonstrációra szolgálhatott alkalmat. Mintegy kétszáz fiatal szerb ezzel a kiáltással vonult végig az utcákon:

- Éljen Szerbia!
- Éljen Péter király!
- Le Stadlerrel, le a püspökkel!

A tüntetők többek közt a tiszt-kaszinó és a „Bosnische Post” szerkesztősége előtt is tüntettek. Az egész tüntetés világosan elárulja, hogy a szerbek mozgalmá Boszniában a monarchia és annak képviselői ellen irányul. A rendőrség a tüntetők csoportosulását több helyütt szétoszlatta és mintegy 15 zavarógót letartóztatott.

— Halálozások. Hiripi és ivácskői Szuhányi Ödön, az Szatmári Termény- és Hitelbanknak alapításától kezdve igazgatósági tagja és alelnöke e hó 19-én meghalt Szatmárnémetiben.

Makay Vincze nyug. közs. polg. iskolai tanár, az arany érdemkereszt-rend tulajdonosa, márczius 17-én 84-ik évében elhunyt Nagyváradon.

Dr. Kovács Pál országgyűlési képviselőt súlyos gyász érte. Neje, szül. Breslmayer Olga e hó 19-én, délelőtt 10 órakor, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után meghalt. Temetése szombaton, délután 4 órakor lesz a Kerepesi-temető halottasházából. Az engesztelő szentmise áldozat e hó 24-én, kedden, délelőtt 10 órakor az erzsébetvárosi plébánia-templomban lesz.

Dietzgen Alajos, a Hazai Bank volt főpénztárnoka tegnap hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 21-én lesz Újvidéken.

Báró Maillot de la Treille tályai nagybirtokos és az ottani, valamint az abaujszántói rk. plébánia kegyura tegnap reggel Budapesten meghalt. Halálát özvegye, szül. Beust Margit bárónő és Nándor fia, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

Gotthilf József kereskedő és gazdálkodó, márczius 20-án Alsó-Sajón 63 éves korában elhunyt. A megboldogultat márczius 22-én helyezik örök nyugalomra Alsó-Sajón.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai és Röntgen-intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegeknek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szívbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbákban, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A gyermek.

(Színmű három felvonásban. Irta: Abonyi Árpád. Bemutató előadás a Nemzeti Színházban.)

Nem rossz hír előzte meg Abonyi Árpádnak „A gyermek” című darabját, melyet ma mutatott be a Nemzeti Színház közönségének. A jó hír azonban, mint fullajtárja valamely színházi eseménynek, nem sokat jelent. A Nemzeti Színháznak majdnem minden új darabját jó hír szokta megelőzni. A baj ott kezdődik, hogy a jó hír ígér valamit, maga a darab pedig nem igen váltja be az ígéretet. Rendszerint cserben hagyja a maga hírnevét és cserben hagyja a közönség kíváncsiságát, követelményeit.

Ami a külsőségeket illeti, azokra vonatkozólag Abonyi darabja nem egészen okozott csalódásokat. A darab szép tarka. Csinos egyenruhák, tisztí uniformisok tarkítják a jelmezeket. Van némi elevenség a színpadon; erős mozgalom a felvonásvégeken. A közönség — különösen annak hiszékenyebb része — abban az illúzióban ringatózik, hogy mélyebben járó szenvedélyek csatáznak itten. A hangos felvonások, ahol kardok röpülnek ki hüvelyekből és korbácsok csattannak el, a régi színpadtechnikára emlékeztetnek, amelynek — hogy úgy mondjam — szabálya volt a mozgalmas és viharos felvonásvég. Van a darabban két eléggé jól megrajzolt alak, mi mindenképpen előnyére válik a darabnak. A színmű nyelvezete ellen sem lehet lényeges kifogást tenni. És így, szemügyre véve az összes külsőségeket, az est nem volt értéktelen. Csak éppen az nem válik előnyére a darabnak, ha mélyebb vagy erősebb szemléletnek vetik alá. Más szóval, az irodalmi és esztétikai értéket keresők nem lelnek benne egészen azt, amit keresnek.

Mert ha a külsőségekről áttérünk a színmű belső kvalitásaira, azt kell megállapítanunk, hogy tulajdonképpen nem drámaíró művével van dolgunk, hanem regény- és novelláiróval. A novelláirónak nem kötelessége bizonyos mértékben egységesen tömöríteni darabját. Kitéréseket engedhet meg magának, színezhets, festhet kedvteléssel nem lényegbevágó dolgokat. Elkalandozhatnak leírásokban, jellemfestésekben és egyebekben, ami a drámának csak ballasztjává válik. A színdarabban, hogy úgy fejezzem ki, mindent önmagának kell jellemeznie.

Ez a novellázó, elbeszélő hang a legnagyobb gyengéje Abonyi Árpád darabjának. Szétfolyik majdnem minden s csak a felvonásvégekben szedőzködik össze. Monológokban fejezi ki a szerző azt, amit mondani akar. Pedig a monológ már túlhaladott álláspontra. A modern dráma majdnem teljesen kiküszöbölte. Mindent ki lehet már fejezni dialógokban és cselekményben. Bizonyos tekintetben ügyetlenség és tehetetlenség jele az, ha valamely szerző monológ formában, kvázi a közönségnek mondhatja el azt, amit mondani és kifejezni akar. Nem is szólva arról, hogy a monológ rendszerint unalmas és kínos. Modern szerzők már nagyon is óyázkodnak minden magánjelenettől.

Lényegbe vágó hiba, hogy a darab volta-képpen nem fejez ki semmit. Nem mondom, hogy valamely színmű okvetlenül foglaljon magában valamely akár társadalmi, akár filozófiai tendenciát. De valamelyes célja mégis legyen a drámaírónak, amelyre törekszik. Ha más célja nem, akkor legalább a szenvedélyek harczeit, igazi csatáját világítsa meg; fódje föl a lelkek háborgását, zavarát és mutassa meg az egymás ellen törő szenvedélyek forrásait, növekedését és katasztrófáit.

Ez a darab, meséjével és bonyodalomával egyetemben nem foglal mást magában, mint egy szomorú esetet, majdnem minden drámaiasság nélkül. Az eset Boszniában játszódik le egy ottani helyőrség kaszárnyájában. Katonák járnak-kelnek; halljuk a „general-mars”-ot és hallunk más kaszárnyabeli kürtjelzéseket. De az igaz katonai életet jellemző képek és események a szerző tollában felejtődtek. Nem hinném, hogy

csak az jellemezné a hadsereg tisztjeit, hogy párbajoznak életre-halálra és hogy feslett lányok társaságában isznak s dorbézolnak. Pedig Abonyi csak ezekben meríti ki karakterizáló erejét.

A bosnyák garnizonba megérkezik egy fiatal kadét. Egészen fiatal legényke még, alig tizenkilenc esztendő. A mamája kívánta, hogy ide kerüljön az isten háta mögé Boszniába. A mama tudta, mit kíván, mert ennek a helyőrségnek a parancsnoka egy őrnagy, akit ő nagyon jól ismer. A kis kadét rakoncátlan, kikapós; szereti a pezsgőt és az asszonyokat. Az iskolából kicsapták, mert a professzor fejébe vágta a logaritmus-táblát. A mama tehát szigorú, de jó kezébe akarta adni a fiát, hogy fegyelmezze. A bosnyák garnizon őrnagy-parancsnoka igen közel áll a mamához is, a fiához is. Az őrnagynak egykor viszonya volt a kadét anyjával. A kadét ennek a tiltott viszonyának a gyümölcse. Kár, hogy ezt is monológban tudja meg a közönség, miután a szerzőnek nem volt elég leleménye ezt másképpen a közönségnek tudtára adni. A mama azt kívánja tehát, hogy a természetes apa ügyeljen föl a fiára.

Azonban a kadét már az első napon össze-tűz egy kapitánnyal. Miért tűznek össze, mi az indító oka annak, hogy az öreg és tapasztalt kapitány beleköt a tizenkilenc éves fiuba, azt a szerző nem indokolja kellően. De ebből lovgagias affér keletkezik. A mama a távolban megtudja, mi van készülöben és hamar Bosnyákországba utazik. A végszóra meg is érkezik. Lehangoltan szemlélik ezt. Mert evidens, hogy a szerző csak azért utaztatja le a mamát, mert konfrontáltatni akarja egykori szeretőjével, az őrnaggyal, hogy ebből a szembesítésből némi kicsiny drámai tüzet csíholjon ki. A szándék nagyon is észrevehető, minek folytán csináltsága roppantul szembeötlök.

Az első felvonásban a humor nem egy jól-eső sugara lobbant fel. Ez színt és életet s tagadhatatlanul értéket is ad ennek a felvonásnak. Igen nagy kár, hogy a további felvonások nem váltják be azt, amit a szerző az elsőben ígér. Mert abban az irányban, amelyben a külsőségeket itközvetbe viszi a szerző a további felvonásokban, oly arányban csökken a színmű belső értéke.

Minden kibékítési kísérlet meghiusul. A kapitány verekedni akar s miután a garnizon legjobb lövője és vívója, a kadét élete veszélyeztetve van. Semmi sem állná útját annak, hogy az őrnagy már most feleségül vegye egykori kedvesét, aki özvegyesre jutott. De a még mindig fejedelmi szépségű hölgy visszautasítja az őrnagy kezét igen gyöngye indokolással, azzal, hogy resteli az újabb házasságot fia előtt. Így hát az őrnagy, hogy természetes fiáról elhárítsa a veszedelmet, maga sérti meg a zord kapitányt. Ő verekszik meg vele, noha a kapitány a sógora. Meg is hal a párbajban. Ez a lényeges tartalma a darabnak. Az apa meghal gyermekéért. Pedig élhetett volna érte, ha a szerző nem határozta volna el, hogy megöleti. Világos, hogy szomorú esetnél nem egyéb a darab, melyet regényben igen szépen ki lehetett volna színezn. Drámában azonban nem érvényesül a cselekmény. Üres marad az, minden mozgalma ellenére és ellenére a felvonásvégek zaja.

A karakterek — kettő kivételével — is elmosódnak. Egy fiatal menyecske, a kapitány felesége jár-kelel a darabban. Flirtöl a szubaltern tisztekkel. A néző nincs tisztában azzal, hogy miféle asszony ez. A kapitány zordságának oka is ismeretlen marad. Soha sem tudjuk meg, miért agyarkodik oly nagyon a kadétra. Annak sincs sem értelme, sem jelentősége, hogy a kapitány, aki az őrnagyot párbajban megöli, sógora az őrnagynak. A darab cselekményére nincs ennek semmiféle befolyása. Az anya jellemzése egyáltalában nem sikerült. Restelne férjhez menni az őrnaggyal, de nem röstelli elárulni a titkot a fia előtt, hogy a fia voltaképpen az őrnagy fia. Igaz, hogy ezt az indulat hevében teszi. De ilyen anya a legnagyobb indulatban sem árulhatja el a fia előtt legföltéte-nyebben őrzött titkát. A fiatal kadét jellemzése a legsikerültebb. Egy kis kantinos lány is sze-

Kérjük mindenütt a világhírű
Hercules-sör
MALATA - TAPSOR - különlegességet

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajosok-
nak és székezorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

repe. Ennek jellemzése már halványabb. De előnyére válik a darabnak, hogy éppen a kantinos lány és a kadét képviselik a humort, amely földerítő és sok minden fogyatkozással kibékíti a közönséget.

A szereplők derekasan harcoltak a sikerért. Gyenes játszta az őrnagyot. Ritka eset, hogy rokonszenves szerepet kap. Bizonyára ezeket az alkalmakat tartja művészete ünnepnapjainak. Rokonszenvesen is játszott, noha az indulat mély és meleg kifejezésére képtelen volt. K. Hegyesi Mari az anya szerepében itt-ott oly hangot ütött meg, mely szívhez szólt és igaznak tünt fel. A szenvedély színezése is sikerült neki, különösen a második felvonás vége felé. Mészáros Lajos, a színház egyik legfiatalabb tagja kapta a kadét szerepét. A szerep előnyei alkalmat adtak neki tehetségének kifejtésére. Ha nagyszabású hiányok vonásában van is talentuma, de azért hasznavehető színésznek bizonyult, aki bizonyos szituációkat ki tud aknázni. Még nagy szüksége van gyakorlatra s ha komolyan lát munkához, akkor szögleteségeit könnyen leküzdheti. Fejlődésre egyébként még orgánumának is szüksége volt. Ivánfinak, a zord kapitány szerepében nem nagy feladata volt. Zordnak s kérélehetetlennek kellett lennie; ezt ki is fejezte mindenképpen. A szerep nem volt nagyon hálás. Az ábrázoló művészek mindenesetre érdeme, hogy tudott a szerepből faragni valamit. Cs. Alszeghy Irma bájos és nőies volt ma is. Hogy szerepét érthetővé nem tudta tenni, hogy nem tudtuk megérteni, miért fiúról és miért exponálja magát úgy a kadétért, az a szerző hibája. D. Ligeti Juliska anyai humort vegyített a kantinos lány szerepébe, amennyi elégséges volt, hogy percekre földerítse a közönséget. Ez pedig a körülményekhez mérten elég sikernek mondható. Majdnem elenyésző kicsiny szerepet kapott Hajdu. Akármilyen kicsiny volt ez a szerep, mégis mindenkinek a figyelmét lekötötte és mindenkinek emlékezetében megmaradt. Az igazi színésztalentum egyik járuléka ez s hogy ez a színész igaz talentum, annak nemcsak ma szolgáltatta tanujelét. V. Molnár Rózsi a második felvonás elején csinosan és érzelmesen énekelt egy dalt, mely mindenkinek a szívéhez szólt.

Majdnem végzetévé lett az egész estnek s a darabnak egy csunya tévedés, amelynek a Nemzeti Színházban nem szabadna előfordulnia. Az első felvonás végén ugyanis éppen a fordulópont előtt, amelyből az egész második és harmadik felvonás bonyodalma származik, hirtelen lebecsátották a függőnyt, még mielőtt végig játszották volna a felvonást. A színészek rémülve vették észre, hogy a függőny lebecsátkozik s kénytelenek voltak elnémulni. Nem volt pardon. A függőny könyörtelenül leesett előttük. A közönség nem tudott hová lenni meglepetésében. Nem értette a dolgot, nem értette a felvonásvéget s csak később tudódott ki, hogy téves jelzés folytán idő előtt lebecsátották le a függőnyt. A publikum csodálkozásában elfelejtett tapsolni. Csak amikor eszmélt, hangzott fel némi taps. A második felvonás bonyodalma e tévedés folytán majdnem érthetetlen maradt. Mégis a felvonásvég hatásos volta sűrű tapsokat váltott ki. Zajosan hívták a színészeket és a szerzőt, aki azonban nem jelent meg. Helyette Mátrai rendező lépett a függőny elé és mondott a szerző nevében köszönetet. És így a Nemzeti Színház, mely oly rég áhítozik egy kis sikerre, az a tévedés majdnem megfosztotta ettől a sikertől. Mégis, noha ilyféle tévedések képesek megölni valamely darabot — legalább a színmű kiülsőségeit illetően — sikeresnek volt mondható az est. A vidám jelenetek, a tarkaság a színpadon, a jó és élénk dialogusok, a második felvonás hatásos befejezése, melyet korai függőnylebecsátás nem rontott meg, indokoltá teszi a feltevést, hogy a darab hosszabb ideig fog műsoron maradni.

Kérdés merül föl, hogy miképpen kellene reparálni az ilyen tévedéseket, amelyek a darab és a szerző rovására esnek és egyszersmind a publikumot megfosztják annak a lehetőségétől, hogy a darabot a maga teljességében megértse és felfogja. Hogy valamiféle reparációnak történnie kell, az kétséget sem szenved; a közönségnek nem lehet csonka darabot bemutatni. Szó nélkül elhagyni a felvonásvéget, minden körülmények közt a legsúlyosabb hiba volt,

Azonnal újra felhuzatni a függőnyt és folytatni ott, ahol a játékot elvágták, nem lehet anélkül, hogy a közönség ne találja komikusnak az ilyen előadást. Így hát más mód nem lett volna, mint az, hogy a rendező kilépjen a függőny elé, nyíltan bevallja, hogy tévedés történt és azután megadja a jelt, hogy huzzák föl a függőnyt s folytassák a játékot ott, ahol elhagyták. Igaz, hogy ez kínos percz lett volna. De csak egy percz. A közönség elfogadta volna a mentséget, mert hisz tévedni emberi dolog. Csonkán mégsem mutatták volna be a darabot. Így azonban — sajnos — semmi sem történt. Az illetékes tényezők a kulisszák mögött elvesztették a fejüket s végül is a jó istenre bízták a dolgot. A fejvesztettség és tanácstalanság azonban semmiképpen sem mentség s csak tehetetlenséget és teljes ügyetlenséget bizonyít.

Timár Szaniszló.

A rab. — Leánynéző.

(A Magyar Színház mai bemutató estéje.)

Hegedűs Sándor nem banális író. Kerüli a kitaposott, sima utakat. Új ösvényeket keres. Neki-vág a rengetegek titokzatos világának. Nem riad vissza a meredélyektől, leszáll a mélységekbe. Nem mindig találja meg a helyes utat, az is megesik vele, hogy utközben eltéved, vagy, hogy az elért cél nem érdemli meg a ráfordított fáradságot, de kutató kedvét, szép bátorságát elvitatni nem lehet. Az is tagadhatatlan, hogy minden irodalmi munkája érdekes. Szídják vagy dicsérik, de foglalkoznak vele.

Új színpadi műve „A rab” ma este került bemutatásra a Magyar Színházban. A nézőtér elárulta, hogy nem tuczatember tuczatmunkája vonzotta ezt a közönséget. Sok szép asszony, elegáns toillettek és a társadalom előkelőségei élén a művészet és irodalom elíteje: Csillag Teréz, Rákosi Szidi, Pálmay Ilka, Petrás Sári, Herczeg Ferencz, Berczik Árpád, Fényes Samu.

A „fantasztikus” dráma meséje kevés szóval elmondható. Serbán János zseniális és dús gazdag vállalkozó elvéteti kedvesét barátjával, Reiner Gyula bankárral, akit pénzzel, tanácssal támogat, de nem tudja megakadályozni, hogy ügyetlen spekulációk következtében meg ne bukják. Száz ezer koronára lenne szükség, hogy Reiner megmentessék. Serbán készül is segíteni barátját, de elég kegyetlen, hogy ezt nem tudatja vele s ezzel öngyilkosságra kergeti. A tragikus esetnek talán nem lett volna súlyosabb következménye, ha előzőleg Serbán irodájában nem jelenik meg egy különös látogató: egy titokzatos idegen, aki magát dr. Dánielnek, a lelkiismereti törvényszék elnökének mondta. Szuró szemét Serbánra meresztve, fagyos hangon jelenti ki előtte, hogy megtanítja félni.

Kisül, hogy az elnök ur tébolydából megugrott örült. Serbán nevetve tekint utána, de barátjának öngyilkossága után, a kiállott izgatottság következtében ideglázba esik, elképzeli, hogy „a lelkiismereti törvényszék” örök rabságra ítéli, megöri és meghal.

A darabnak több gyenge oldala van. A legtartóhatatlanabb, hogy egy olyan józan gondolkodású, hideg számítású, jó emberismerő, aminőnek szerző Serbánt beállította, Dánielnek első szavánál nincs vele tisztában. Ha felismeri benne az örültet, fecsegése nem tesz rá mélyebb benyomást, az ő elméje se hibban meg és a köteles gyászév után feleségül veszi a festethajú özvegyet.

De „A rab” minden fogyatkozásai mellett se nélkülözi a hatásos részleteket, melyek a gyengébb idegzetűeknek talán álmatlan éjszakát is okozhatnak. Szerzőnek szeretettel kezére járt Márkus László rendező, aki különösen a második felvonásbeli vízió színpadi beállításával remekelt.

A szereplők egytől egyig elsőrendű alakítást produkáltak. Nehéz lenne meghatározni, hogy Törzs Jenő (Serbán), Garas (Reiner), vagy Réthy (Dániel) volt-e nagyobb. Mind a hármat viharos taps jutalmazta művészi játékáért. Szerző Forrai Rózsi, a darab egyetlen női szereplőjét nagyon is mostohán látta el, de az ő művészetének kevés szó is elég, hogy hatást keltsen.

A közönség Hegedűs Sándort a szereplőkkel együtt minden felvonás után sokszor hívta a függőny elé. Sikerével tehát meg lehet elégedve. A sajtó ítélete se lehet süjtő. A legszigorubb kritikus

ő maga volt, amikor szerényen ezt írta darabjáról: „Nem vagyok elfogult, sőt megvallom, hogy a darabot nem tartom másnak, mint különlegességnek. Témája talán erősebb, mint a kidolgozása, mely félek, hogy helyenként vázlatos.”

A beismerés fél javulás. Így tehát várható, hogy Hegedűs Sándortól még olyan darabot is kapunk, amely nélkülözheti a „fantasztikus” jelzőt és amelyet ő maga nem fog „különlegesség”-nek degradálni.

Azt a nyomasztó hangulatot, melyet szegény Serbán János szomorú vége keltett, eloszlatta a másik újdonság. Verő György „Leánynéző” című egyfelvonásosa.

Amilyen idegenszerű és szokatlan az egyik, olyan ismerős és kedélyes a másik darab. Verő régi rutinier. Ismeri aszínpadot, a közönséget és a — színműirodalmat. Előszed egypár lípróbaút alakot, helyzetet s valami kedves mese keretében fel-találja.

Mai darabjában Finum Rózsi egyszerűen — az „özvegy”-nek nevezi. Ez az özvegy, mialatt a mostoha leányát férjhez adja, önmagát is belekaczkodja a régi kéréje szívébe.

Az apróság nem mai keletű. „A menyecskék” című ciklus negyedik darabjának készült, de annak idején leszorult a színpadról. A Blaháné-nak írott szerepből Örley Flóra pergő nyelvű, ringó járású, kaczkias menyecskét csinált. Körmeny drasztikus komikummal mulatságosan játszotta meg a kérést, Tóth Ilonka és Fapp Miska pedig a fiatal párt tette rokonszenvesé. K. E.

(*) Marschalko Rózsi. A dal igazi művésznőjét ismertük ma meg Marschalko Rózsi személyében, aki a Royal-termét zsufozásig megtöltő közönség előtt mutatta be művészetét. A roccoco, pajzán daloknak ma valóban nem ismerjük hivatottabb interpretálóját, mint a mai est fiatal művésznőjét. Egyéniségének bája, hangjának behizelgő hajlékonysága és értelmes, tiszta beszédelőadása az első pillanatokban megnyerik a hallgatót, akit mindvégig lekötötnit. A legnagyobb tetszést német dalciklusának, de különösen Brahms „Románcc”-ának előadásával váltotta ki és sok tapsot kapott Hubay Jenő dalainak poétikus elénekléséért is.

(*) Komlóssy Emma Pozsonyban. Kevés fővárosi primadonnának jutott osztályrészül az a nagy ováció, amelylyel a pozsonyi közönség ünnepelte két estén át Komlóssy Emmát. A kiváló művésznő különben sem volt ismeretlen a pozsonyiak előtt, mert már tavalyi vendégszereplése révén maradandó népszerűséget biztosított magának. A művésznő ezuttal Katalinban — melyben Germaine szerepét játszotta — és Liliben mutatkozott be. Mind a két szerep alkalmas arra, hogy gyönyörű hangját teljesen érvényre juttassa. A pozsonyi sajtó a legnagyobb elragadtatással ír a művésznőről s konstataálja, hogy ő az ország legszebb hangú operette-primadonnája. Érdekes különben, hogy azon városok sajtója, amelyekben Komlóssy vendégszerepel, egyre a fölötti csodálkozásuknak ad kifejezést, hogy oly kvalitású művésznőt, mint Komlóssy Emma, hogyan lehet leszorítani a fővárosi színpadokról? Megnyugtatóul közölhetjük a vidéki sajtóval, hogy ez olyan talány, mely fölött nagyon sokan török a fejüket, annál is inkább, mert a fővárosi színpadok kivétel nélkül primadonnák dolgában elég szomorúan, de hang dolgában még szomorubbann állnak.

(*) Lehár új darabja. Lehár Ferencz új operettje, a „Der Mann mit den 3 Frauen”, melyet Berlinben Pálffy új színházában ma este adtak elő, óriási sikert aratott. A szerzőt a közönség lelkes és hosszas ovációkban részesítette.

(*) A Tanitónő főpróbája. Ma délelőtt tartották meg Bródy Sándor új darabjának főpróbáját a Vigszínházban, amelynek nézőterén a sajtó képviselőin kívül csak a színházhoz tartozók foglaltak helyet. A Vigszínházban már teljes hónap óta nem volt premiére, így Bródy Sándor művere különös gonddal készülhetett, amit a falusi társadalmi élet rendkívül találó megfigyelésével megírt darab meg is követelt. Az életkép izgalmas cselekményének központja egy fiatal leány, aki mint a helység iskolájának ujonnan kinevezett tanitónője kerül reá nézve egészen új és ellenségessé váló kicsiny világba, ahol azonban merészen kiküzdí a maga boldogságát. A tanitónőt Varsányi Irén személyesíti, aki már a főpróbán is nagy művészetével szenzációt keltett. Kivüle a főbb szerepekben játszanak

még Haraszthy Hermin, Hegedüs Gyuláné, Komlóssy Ilona, Hegedüs Gyula, Góth Sándor, Tihanyi Miklós, Tapolczai Dezső, Szerényi Zoltán, Vendrey Ferencz, Balassa Jenő és Sarkadi Aladár. A Tanítónőnek holnap, szombaton lesz a bemutató előadása.

(*) A „Dollárkirálynő“ főpróbája. A Királysínház holnapi újdonságának, a „Dollárkirálynő“-nek ma volt a főpróbája, amelyet nagy közönség nézett végig. A publikum soraiban ott volt Fall Leó is, a komponista, aki próba végén elismerését fejezte ki Beöthy László igazgatónak az előadás fölött.

(*) Adományok Munkácsy sírmelegére. A Munkácsy Mihály sírmelegére az ország főpapjai közül hatan összesen négyezerhatszáz koronát adományoztak. És pedig: Vaszary Kolos bíbornok-hercegprimás ezer koronát, dr. Samassa József egri bíbornok-érsek ezer koronát, báró Hornig Károly veszprémi püspök ezer koronát, dr. Várossy Gyula kalocsa érsek ezer koronát, Szmercsányi Pál nagyváradai püspök ötszáz koronát és Szmercsányi Lajos főlshentelt püspök száz koronát.

(*) Axel Gallén kiállítása. A neves finn művésznek, Axel Gallénnek kiállítása iránt állandóan érdeklődik közönségünk s ezért a kiállítás még huszvéig nyitva marad a Szépművészeti Múzeumban. Ezt a kiállítást Francesco Goyának a kiállítása követi, amelynek anyagát most készíti elő dr. Térey Gábor igazgató.

(*) Az Andrássy-féle művészeti ösztöndíjak. A gróf Andrássy Dénes és neje, Francziska grófnő által a millenium alkalmával művészeti ösztöndíjakra tett alapítvány kamataiból két 4200—4200 koronás festőművészeti ösztöndíjra hirdet pályázatot az Országos Képzőművészeti Tanács. Pályázhatnak a művészeti iskolai képzésen már túl levő oly festőművészek, akik az állat, illetőleg a tájfestésben óhajtik magukat tökéletesíteni lehetőleg Münchenben vagy Düsseldorfban. A folyamodók eddigi képességüket igazoló mutatóművekkel fűszerelt kérvényüket a kultuszminiszterhez címezve f. évi május 20-ig nyújthatják be az Országos Képzőművészeti Tanácsnál (Budapest, V., Bátor-utca 12. sz.).

(*) Cabaret-est a Newyork-kávéházban. Holnap, szombaton este 9 órakor kezdődik a Newyork-kávéház souterain helyiségeiben a cabaret-est, mely iránt óriási érdeklődés nyilatkozik meg. A conferencier tisztét Magyar Elemér hírlapíró tölti be.

(*) Medgyaszay Vilma fellépte. A Modern Színház primadonnája, Medgyaszay Vilma szombaton este lép föl először három heti pihenője után; ilyenformán a nagyszerű márcziusi műsor tíz utolsó estéje újabb nagy vonzóerőt kapott, amennyiben a kiváló művésznő mindjárt a szombati estén teljesen új magánszámokat fog előadni. Medgyaszay Vilma különben már résztvesz az áprilisi műsor szorgalmasan folyó próbáiban, amelyek ugy magánszámokban, mint az egyfelvonásokban vezetőszerepet kapott.

(*) Lotz-képek a Mücsarnokban. A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán Lotz Károlynak egy nyolcz festményből álló kollekcziója is látható lesz. A festmények között van a mesternek egy fiatal korabeli kitűnően sikerült portraitéje, két gyönyörű figurális vázlata is. A többi öt darab részint tájkép, részint pedig a magyar népeletről vett genre-kép. A festmények eladó.

(*) Strobentz Frigyes Münchenben. Strobentz Frigyes festőművész hazánkia, aki a téli hónapokat családjával körében Budapesten töltötte, legközelebb visszatér állandó tartózkodási helyére, Münchenbe. A művész az idén részt fog venni a bajor főváros művészeti kiállításán.

(*) Városligeti Színház. A Városligeti Színházban vasárnap, márczius hó 22-én két érdekes előadás lesz. Délután fél 4 órakor félhelyárral „Quasimodo, a notredamei toronyőr“, este fél 8 órakor szintén félhelyárral „A szökött katoná“ kerül színpadra. Mindkét darab elsőrendű szerepsztással megy.

(*) Reinhardt szerződte. A berlini Deutsches Theater annyiból is érdekli a budapesti közönséget, mert Reinhardt igazgató minden évben elhozta hozzánk társulatát, hogy a legújabb műsordarabjait bemutassa. Ez okból jegyezzük föl, hogy a Deutsches Theaterhez újabb három népszerű művész szerződött. Ezek: Walden Harry, Lehmann Elza és Bassermann.

(*) Capus legújabb sikere. „Aki veszít, nyer“ a czime Capus legújabb darabjának, melyet a szelimes író hasonló című regényéből Jean Veber osztott fel dialogizált párbeszédre. Az újdonság női főszerepét Madame Réjane játszotta és fényes sikert aratott.

(*) Képzőművészeti ösztöndíjak. A Magyar Képzőművészeti Tanács pályázatot hirdet tíz, a festőművészet és szobrászat köréhez tartozó képzőművészeti ösztöndíjra és pedig egy ösztöndíjra 1600 koronával, két ösztöndíjra 1200—1200 koronával, három ösztöndíjra 1000—1000 koronával, két ösztöndíjra 800—800 koronával és két ösztöndíjra 600—600 koronával.

Böjti mulatságok.

** Postatakarékpénztári bál. A szombaton a Royalban tartandó postatakarékpénztári bál előkészületei befejezést nyertek. Az est programját már megállapították. Pontban fél 10 órakor érkezik Sztérynyi József államtitkár és Cseőke Ferencz min. tanácsos, kiket a rendező-bizottság Halász Sándor miniszteri tanácsos élen fogad. A zenét Csók Józsi közkedvelt zenekara szolgáltatja. A rendező-bizottság a vendégek pontos megjelenését kéri, mivel a bál pontban fél 10 órakor kezdődik.

EGYESÜLETEK.

(—) Finn-estély. Ma délután 4 órakor volt a Műbarátok Körében a negyedik finn-estély, melyen Z. Révész Anikó zongoraművésznő a modern finn zeneszerzők közül Sibelius és Palmgrén műveiből mutatott be néhány érdekes számot nagy sikerrel. Különösen tetszett Sibelius H-moll rögtönzete és Palmgrén tarantellája. A zeneszámok közti szünetekben Zempléni Árpád finn tárgyú újabb költeményeiből olvasott fel nagy hatással. A hangversenyt öt órai tea követte.

(—) Közhivatalnok az elhagyott gyermekekért. Az Országos Gyermekvédő Liga április 2-án és 3-án tartandó gyermeknapját nemcsak az összes kereskedők, iparosok, színházak és mulatók tartják meg, hanem állami és közhivatalaink is. Így gróf Andrássy Gyula, Kosuth Ferencz és Darányi Ignác miniszterek rendeletéből, a belügy-, kereskedelemügyi- és földművelésügyi minisztériumokban urnák lesznek felállítva, a központi városokhoz pedig Bárczy István polgármester engedélyével persely-gyűjtés fog folyni. Persely-gyűjtés lesz azonkívül számos magánhivatalban és irodában is. Pest megye minden egyes járásában tartják meg a gyermeknapot, amelyet Fazekas Ágoston alispán buzdítkodása folytán mindenütt a főtisztviselők, községi bírák és jegyzők rendezik.

(—) Művészet és five o'clock tea. Nagyszabású hangverseny készül, melyet márczius 29-én a Royal disztermében tartanak meg egy igazán nemes cél érdekében. Az emberiség jövője, az orvosok, ha farszót munkájukban maguk is megbetegszene és gyógyhelyre szorulnak, legtöbbször nincsenek abban a helyzetben, hogy ezt megtehessek. Ezek sorsán segít a közjótékony, midőn nagyobb és speciális fiúrdokban Orvos-Othont létesít, melyben négy létre díjazott lakást és ellátást kapnak a beteg orvosok. Marienbadban 20 ilyen alapítványi hely van magyarok számára, de kétségtelven tízannyi is szükséges volna. Ezen magyar alapítványok javára rendezte a „Marienbadi Orvos-Othont“ magyar bizottsága e hó 29-én délután 5 órakor „Five o'clock tea“-val összekötött nagy művész-estélyt, melynek műsorában jeles művészeink egész sorozata szerepel. Egyik fénypontja lesz a Simon Judit melódráma, melyet maga a szerző, Hubay Jenő zene-tanár kísér és Márkus Emilia szaval. Kivüle még Svárdström és Csuka Béla gondokás is a műsoron vannak. A második részt Somló Sárika szavalatai nyitják meg és a Vigzínház több előkelő tagja tölti be, fellép továbbá Moshammer hárfás is. A művész-est délután 5 órakor kezdődik, utána vendégül látja a jelenlévőket a hölgy-bizottság, mely társadalmunk legelőkelőbb tagjaiból toborzódott össze. Jegyek kaphatók Rózsavölgyi és Társa zene-műkereskedésében, Kristófi-tér.

(—) A Magyar Szakírók Egyesülete Gelléri Mór elnöke alatt rendes választmányi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a közszállítási szabályzat ama rendelkezése ellen, mely szerint a közhatóságok a szaklapoktól ingyen kívánják meg a hirdetések közlését, újabb előterjesztéssel éneke a pénzügyminiszterhez. Buday Barna orsz. képviselő választmányi tag indítványára megkeresik a minisztériumokat és más állami hatóságokat, hogy biva-

talos lapjaikba ne vegyenek fel magánhirdetéseket, melyeket gyakran bizonyos magasabb nyomással szoktak megszerezni. Az osztrák szakírók egyesülete vendégül látja a magyar egyesületet egy, Ausztria területén rendezendő tanulmányi kirándulásra, melynek tervezetét a választmány tetszéssel fogadta és a részletek megállapításával az elnökséget bízta meg. Katona Béla titkár bemutatta a máv. és az újságkiadók szövetségének több átiratát, melyek Rubinek Gyula, Fittler Kamil alelnök, továbbá Lendvay Sándor, Róna Lajos, Sugár Ottó, Biró Armin és Sós Izor véleményezése alapján a szakírók érdekei szempontjából nyomban el is intéztettek.

(—) Előadás az ipartörvénytervezetről. A Magyar Építőmesterek Egyesülete Sziklai Zsigmond elnöke mellett igen látogatott ülést tartott, amelyen dr. Dóczi Sámuel, az Országos Iparegyesület ügyésze tartott nagy tetszéssel fogadott előadást az ipartörvény tervezetről. Az előadó a tervezetet az építőiparosok szempontjából ismertette nagy részletességgel. Az előadást, amelyet még folytatni fognak, a közönség megtapsoita.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Ovszer TIFUSZ ellen.
A városligeti ártézi kut szénssavval töltött

IIONA

ARTÉZI VIZE legyen mindennapi itald.
Megrendelhető: Telefon 50—72. szám.

A Budapesti áru-és érték-tőzsde t. választóhoz!

A Budapesti áru-és érték-tőzsde folyó hó 21-én, szombaton, délután 4 órakor tartandó közgyűlésén

négy tőzsdetanácsosi állás lesz beöltendő.

A tőzsdeválasztóknak a minden szakmából összeállított bizottsága ezen állásokra

Fodor István

a Budapesti általános vállalkozási r. társ. vezérigazgatója

Guttman Sándor

az özv. Guttman Jakabné és fia cég tagja

Kubies Gusztáv

malomigazgató

Widder Mór

a Widder és Steiner cég tagja

urakat jelölte.

Kérjük a t. választókat, hogy a bizottságot közérdekű működésében támogatni és szavazatukat tenni jelöltekre leadni szíveskedjenek.

Budapest, 1908. márczius 20-án.

A végrehajtó-bizottság nevében:

Gál Károly

elnök.

Ribári Lajos

König Lajos

társelnök.

Simon Miksa

Krausz Simon

jegyző.

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
legtisztább ivóvíz
SÁVANYUVÍZ

OVSZEREK

Gummi és halhólyag, 80% engedélyezett tucatszámú 1—10 forintig. Capot-Americalin rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 5 frt. Irrigator, felszerelve 2—5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedély. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Linczer Józsefné nagyszöllősi bérkocsitulajdonos neje tanuvalomásában azt mondja, hogy Dávid Adolf náluk járt 1906. május 16-án éjjel 11 óra tájban és kocsit kért Kiskupányba, férje azonban nem akart menni, mert álmos volt.

Elnök tanuhoz: Milyen nap volt akkor?

Tanu: Szerda.

A szembesítésnél Dávid Adolf azt mondja, hogy kedden volt Linczernél kocsit, Linczerné pedig azt állítja, hogy szerdán. Dávid Márton ekkor váratlanul azt kérdezi Linczernétől, hogy hanyadika volt ma két hete? Tanu erre feleli: Nem tudom. Dávid tanuhoz: Hát két nap előtt hanyadika volt? Tanu: Azt sem tudom. Dávid: Hát akkor arra a május 16-ára hogy emlékszik olyan jól? Tanu nem felel. Még hét tanu tett ezután vallomást. Tóth György kiskupányi lakos vallja, hogy Dávid Mártonnak jó hívei is voltak, rosszak is. Dávid tanuhoz: Hát akkor miért választottak meg két ízben is bírónak és küldöttségileg kértek fel? Tanu: Én nem. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Hábora a plágium miatt. Ifj. Vastagh György szobrászművész a földművelésügyi miniszter megbízásából a Mezőgazdasági Múzeum részére a díjazott tenyészállatok kisebbitett szobrai mintázta és készítette. Közben megtudta, hogy Halász István szobrász, aki Sárossy Kapeller Ferencz miniszteri tanácsosnak, a Mezőgazdasági Múzeum igazgatójának engedelméből a múzeum épületének pinczéjében rendezte be műtermét, az ő szobrai plagizálja. Azért tehát szerzői jog bitorlása miatt följelentette Halász István. Hogy bizonyítékai legyenek, engedelmet kért és kapott a múzeum igazgatójától arra, hogy Halász Istvánnak a műterem átalakított pinczéjébe bemelessen. Vastagh György lakatossal föllyitotta a műtermet s huszonhét darab gipszöntvényt, amelyekről ő a plágiumot konstata, nyomban lefoglalta. Halász István, amikor a lefoglalásról értesült, büntető följelentést tett ifj. Vastagh György ellen magánlakosértés vétségé miatt. A büntető bíróság ifj. Vastagh Györgyöt fölmentette, mert úgy találta, hogy Sárossy Kapeller Ferencznek, a múzeum igazgatójának joga volt arra, hogy a múzeum épületében lévő műterembe, a melytől Halász István bért nem fizetett, megengedje a belépést ifj. Vastagh Györgynek. A bíróság fölmentő ítéletét ma a törvényszék fölleviteli tanácsa megsemmisítette s elrendelte, hogy az ügy iratait az ügyészséghez tegyék át, mert az ügyben a büntető törvénykönyv 330. paragrafusába ütköző magánlakosértés büntetést látja.

§ Gyilkosság holdkórban. Hollis Hugó newyorki állami tisztviselő, aki már gyermekora óta holdkóros, nemrégén revolvért vásárolt s a párnája alatt tartotta. Hollis kitünő célzó. A minap éjjel után fölkelt a felesége, hogy elaltassa a kis gyermekét, aki a bölcsőben fölébredt és nagyon sirt. Hollis fölugrott és rálőtt az asszonyra, anélkül, hogy fölébredt volna álmából. A lövés zajára berohant az asszony anyja, s nagy rémületére halálos vonaglásban találta a leányát; csak annyit tudott mondani, hogy az ura ölte meg, aztán meghalt. Az öreg asszony ekkor ébreszteni kezdte Hollist, de csak hosszas erőlködés után tudta fölkeltetni. Mikor az álmától elkábult ember megtudta, hogy mit tett, agyon akarta magát löni. A bíróság most tárgyalta a pörét. Az esküdtbírák fölmentették, a törvényszék pedig elrendelte, hogy szanatóriumba vigyék.

§ A grófkisasszony regénye. Megirtuk, hogy gróf Pongrácz Henriette, gróf Pongrácz Ede vágrévfülsi földbirtokos leánya megszökött a szülői háztól csak azért, hogy egybekelhesse szíve választottjával, Ondrasik János nevű parasztleánnyal. A szerelmes grófkisasszony szülei mindent elkövettek, hogy leányuk szándékát és elhatározását megmáshathassák s mikor szép szóval nem tudtak ráhatni, az apa törvényben gyökerező jogánál fogva karhatalommal akarta a még kiskoru leányt vőlegényének házából eltávolítani s a „Jó pásztorhoz” címzett nevelőintézetben elhelyeztetni. A vármegyei árvaszék helyt is adott az apa ezen kérelmének, de a grófkisasszony gyámhatóságilag kirendelt gondnoka, dr. Lengyel Zoltán ezen határozat ellen jogorvoslattal élt a belügyminiszternél. Együttal pedig beadványt

intézett a trencsényi törvényszékhez, s kérte, hogy az apát, gróf Pongrácz Edét helyezze gondnokság alá tékozlás miatt s rendelje el a zárlatot a kiskoru grófkisasszonyt illető apai vagyonnak köteles részére. A trencsényi törvényszék ezen utóbbi kérelem tárgyában most hozta meg határozatát, amelynek értelmében gróf Pongrácz Ede vagyonára a zárlatot elrendeli, mert gondnokság alá helyezése minden valószínűség szerint be fog következni s nagyon félt, hogy kiskoru leányát addig is vagyonában megrövidíti.

KÖZGAZDASÁG.

A Romániai Fakivitel R. T. helyzete. Csak a minap emlékeztünk meg arról, hogy a Steinhercz cég helyzetében milyen események várhatók. Most a cég ügyeivel szoros kapcsolatban álló Romániai Fakivitel R. T. helyzetéről is különféleket rebesgetnek, úgy, hogy a részvénytársaság megalakulásával rendes mederbe terelnek vélt ügyek körül ismét bonyodalmakra van kilátás. Multkorjában már ismertettük, hogy a társaságnak nincs egészen rendben a dolga, amennyiben a Ghika herczeggel való többször ismertett megegyezés még távolról sincs teljesen nyélbélítve, dacára, hogy a társaság félhivatalosan ezt már hónapokkal ezelőtt világgá kürtölte. Még érdekesebb s a Ghika és a társaság közötti viszonyt megvilágító körülmény az, hogy — amint most halljuk — Ghika hg. a r. t.-től, mint a Steinhercz cég jogutódjától a darmanesti erdők vételára fejében 2 millió frankot követel azonnal, amit a társaság nem hajlandó megadni. A társaság elődjének, Steinhercznek a szerződésben megállapított részletekben kellett volna fizetnie a vételarat s a jogutód, a részvénytársaság most az esedékes vételár-részletek megfizetésénél is huzavonát csinál, mint az egy nemrég esedékes részletnél is történt. Szóval úgy a Steinhercz-ügyben, mint a r. t. ügyében érdekes események várhatók s pénzügyi körökben az a vélemény, hogy a feltornyosuló nehézségek folytán a Romániai Fakivitel R. T. ismét szétesik s ezzel előállana az a helyzet, hogy a hitelező bankok követelése ismét ég és föld között lebegnének. Vagy talán ismét sakkhuzások mennek végbe s az egész taktikáznak csak az a célja, hogy ismét megkíséreljék a darmanesti üzletnek egy klikk kezébe való juttatását. Ez esetben azt kellene hinnünk, hogy a részvénytársaságot a nagy herczehurca után csak azért csinálták, hogy a hitelező bankok a részvényeket beállíthassák mérlegeikbe követeléseik fejében s miután a mérleg elmult, a klikknek nem szükséges többé tekintettel lenni a többi hitelezőkre.

Távbeszélő-díj leszállítás. A kereskedelemügyi miniszter a szegedi városi távbeszélő hálózatból a szabadkai, makói és hódmezővásárhelyi városi távbeszélő-hálózat előfizetőivel és nyilvános állomásaival, ugyszintén viszont is a beszélgetési-díjat április 1-től kezdve 3 percenként egyszerű beszélgetésért egy koronára szállította le az eddigi 2 korona helyett. A sürgős beszélgetés díja ezen forgalomban 3 korona.

A Kassai Takarékpénztár új igazgatója. A Kassai Takarékpénztárnál, melyet a mult évben reorganizáltak, a budapesti intézetek egy igazgatói állást kreáltak. Az igazgatóság Klimkovic Eleinert, a bank titkárát nevezte ki már korábban erre az állásra s egyuttal a cégjegyzési jogosultságot is megadta a nevezettnek, mely körülményt a kassai cég hivatal már be is jegyezte.

A Kereskedelmi akadémia vezérő-bizottságának ülése. A Budapesti Kereskedelmi Akadémia vezérő-bizottsága lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnökhelyettes elnöklésével tartott ülésében üdvözölte Szécsi Lajos és Herzmann Bertalan új bizottsági tagokat és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a Pesti M. Kereskedelmi Banknak, mely 800 koronát ado-

mányozott a kereskedelmi akadémia, valamint az Első Magy. Ált. Biztosító Társaságnak 1000 korona adományért. A bizottság elfogadta a tanári kar javaslatát a félszázados jubileumi alapítvány ez évi jóvödelmének felhasználására és 11 tanulónak 1739 korona ösztöndíjat ítélte oda.

A Skoda-művek nagy megrendelése. Az osztrák Skoda-művek részvényeit az utóbbi időkben nagyon favorizálta a bécsi spekuláció. Ezt az érdeklődést pénzügyi körökben azzal hozzák összefüggésbe, hogy a művek nagyobb megrendelést fognak kapni Spanyolországból. Spanyolország ugyanis megállapította az új flottaépítési programját, amely szerint 180 millió pesetát fordítanak a haditengerészet céljaira s most úgy hírlik a hajógyuk egy részét a Skoda-műveknél fogják megrendelni. Egyébként Sergiusz orosz nagyherczeg, mikor a napokban Bécsben járt, különvonaton Pilsenbe utazott, ahol bemutatták neki a gyár ágyugyártmányait s egy gépfegyver modelljét, mely a gyár szabadalma s lehet, hogy az oroszok is kedvet kapnak újabb embergyilkoló szerszámok beszerzésére. A Skoda-gyár — amint ismeretes — a Kreditanstalt vállalata s a legutóbbi tőkeemelésnél a Magyar Általános Hitelbank is részesedett ebben a pénzügyi miveletben.

Vásárendélyezés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Felsőderna községben minden szombaton helypénzszedés és állatfelhajtás nélküli hetivásár tartassék.

A Bácskai hitelbank helyzete. Az Egyetértés volt az, mely hónapokkal ezelőtt minden más lapot megelőzőleg először tárta föl a Bácskai hitelbank és zálogkölcson r.-t. helyzetét. A bank ügye — amint az ismeretes — később országgrázoló botrányná dagadt, amelynek főszenczácója Fűredi Jákó vezérigazgató letartóztatása volt. Később ugyan kiviláglott, hogy Fűredi letartóztatása boszu műve volt, melyet az intézet ügyésze eszelt ki. Fűredit szabadlábra is helyezték, de azért az intézet sorsa mindenképpen meg volt peccseltve s — amint annak idején jeleztük — megtörténik a felszámolás. A sok port fölvert ügy epilogusaként most jelenthetjük, hogy a szabadkai törvényszék már tudomásul is vette a fölszámolást, illetőleg azt bejegyezte. Felszámolókul a következőket jegyezték be: Biermann Jónás, Grüner Ádám, dr. Kiss József, Kovács János, Löwy Ferencz, Mészáros Gábor, Mucsy György, Purgly Sándor és dr. Katona Lajost. Itt említjük egyuttal meg, hogy egy szabadkai lapban Vermes Miksa, a bank volt hivatalnoka szenzációs leleplezést közöl, melyben határozottsággal és teljes felelősséggel állítja, hogy Fűredi ártatlan és az igazi bünös Buchwald Lázár, a bank volt ügyésze, akinek büntársát is megnevezi Hahn Lajos igazgatósági tag személyében. Vermes kategorikusan hangoztatja Fűredi ártatlanságát.

Vásárváltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Gömör és Kishont vármegye területéhez tartozó Rimaszécs községben április 20—21-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen április 27. és 28-án tartassék meg; — megengedte továbbá, hogy a Bihar vármegye területéhez tartozó Berettyóújfalú községben április 15. és 16-ára eső országos állat- és kirakóvásár ez évben kivételesen egy napon azaz folyó évi április hó 15-én; — hogy a Szilágy vármegye területéhez tartozó Egerháti községben április 22. és 23-ikára eső országos vásár április 29. és 30-án; — hogy az Abau-Torna vármegye területéhez tartozó Forró községben április 25-ikére eső országos vásár április 9-én; — hogy a Szabolcs vármegye területéhez tartozó Nagykálló községben április 23-ikára eső országos vásár április 9-én; — hogy a Gömör és Kishont vármegye területéhez tartozó Pelsőcz községben április 16-ára kitűzött országos kirakodóvásár április 15-én; — hogy a Heves vármegye területéhez tartozó Tiszafüred községben április 16. és 17-ére eső országos vásár április 9. és 10-én; — hogy Dolha községben a folyó évi május 13. és 16-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen május 13. és 14-én; a július 25. és 26-ikára eső országos vásár július 29. és 30-án s végül az augusztus 28. és 29-ikére eső

Eddig kin volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic” nyakkendő

Sebők Gyula divatruháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó.

Nagy választékban szobonél szebb mintákban kapható a teletálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tessék képes árjegyzéket kérni.

Most olvassátok

országos vásár ez évben kivételesen augusztus 26. és 27-én tartassék meg.

A tőzsdei választások. A tőzsdei választások intéző-bizottság végrehajtó-bizottsága ma este Gál Károly és Ribári Lajos elnöklété alatt ülést tartott, amelyben Gál elnök bejelentette, hogy Földiák Vilmos takarékpénztári igazgató, a tőzsdetanácsai jelöltek egyike, hozzá intézett levélben a felőléstől visszalépett. Az elnök mély sajnálatának adott kifejezést a visszalépés felett, mert épp Földiák igazgató kiváló képességei folytán szinte predestinálva van a tőzsdetanácsosi tisztségre és épp ő volt az, aki az elmúlt nagy pénzügyi válság folyamán kiváló szolgálatokat tett a budapesti pénzpiacnak. A bizottság őszinte sajnálattal vette tudomásul Földiák igazgató eme bejelentését, noha a bizottság szinte biztosítva látta tanácsossá való megválasztását. A bizottság ezután elhatározta, hogy Földiák helyére Fodor István, az általános villamossági részvénytársaság vezérigazgatóját, aki a 200-as bizottság jelölésekor Földiák után a legtöbb szavazatot kapta, hivatalosan jelöltetik. A 200-as bizottság hivatalos jelöltjei ennek folytán a következők: Fodor István, Guttmann Sándor, Kubies Gusztáv és Widder Mór.

Czukrázók közgyűlése. A budapesti czukráz és mézskalácsos ipartestület Gelléri Mór kir. tanácsos, iparhatósági biztos jelenlétében az Országos Iparegyesület dísztermében tartotta második rendes évi közgyűlést Stück Ferenc elnöklété alatt. Prindl Ede jegyző ismertette a terjedelmes és minden körülményre, de különösen a czukoradó leszállítására, a volt nemzetközi czukráz és rokonipari kiállítás s az első országos czukráz-kongresszus ügyeire kiterjedő évi jelentést, amire a közgyűlés a kért felmentvényt megadta és megállapította a jövő évi költség-előirányzatot. A közgyűlés Gelléri Mór kir. tanácsos, iparhatósági biztosnak a czukráz és mézskalácsos ipar érdekében kifejtett odaadó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, amire a közgyűlés véget ért.

A kolozsvári kereskedelmi kamara közgyűlése. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ma délután közgyűlést tartott, amelyen a polgári perrendtartásról szóló törvénytervezetet tárgyalta. A kamara elhatározta, hogy csatlakozik a közös emlékirathoz, amelyet ez ügyben a fővárosi kamara a többi kamarák nevében is benyújt. Az ipartörvény-javaslatot a kamara most tanulmányozza s elhatározta, hogy elkészítendő véleményes jelentését a kereskedelmi miniszter által tervezett szakértekezlet elé terjeszti. Ezután kimondta a kamara, hogy az orsz. magyar kiállítás központba nem lép. A néhai Gámán Zsigmond titkár emlékére gyűjtött alapítványt felerészben az iparosok menháza, felerészben a kereskedő aggenház és szanatórium részére a kamara ágyalaptványokul felosztotta, majd azután számos folyó-ügyet intéztek el.

Az adótörvény és a kamarák. A hazai kereskedelmi és iparkamarák az adóreformjavaslatokat a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarában több ízben tartott együttes értekezletben alapos tárgyalás alá vették és a tanácskozással eredményeképp részletesen kidolgozott közös emlékiratot terjesztettek a pénzügyi és kereskedelemügyi miniszterek elé azzal a kérelemmel, hogy az időközben visszavont javaslatok megfelelő módosításával a hazai kereskedelem és ipar érdekében az emlékiratban kifejezett kívánalmak lehetőleg figyelembe vétessenek.

Ganz-féle Villamossági Részvénytársaság. A társulat igazgatóságának mai napon megtartott ülésében bemutattatt az 1907. évi zárószámadás, amely 483.890 korona 7 fillér tiszta nyereséggel zárul. Határozatba ment, hogy az igazgatóság a folyó évi április 29-én megtartandó közgyűlésnek 1907. évre 20 korona, vagyis 5%-os osztalékot kifizetését fogja javasolni, továbbá indítványozni fogja, hogy az alapszabályszerű jutalék levonása után 50.000 korona a tartalékalap javadalmazására, 10.000 korona a tisztviselők nyugdíjalapja növelésére fordíttassék, a fennmaradó összeg a múlt évi áthozattal együtt összesen 32.019 korona 9 fillér értékben pedig új számlára vitessék át.

Pótvásárok. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Baranya vármegye területéhez tartozó Pécsvárad községben február 10-ére esett, de elmaradt országos vásár helyett március 23-án pótvásár; — hogy a Tolna vármegye területéhez tartozó Tevel községben a február 10-ikére esett, de elmaradt országos vásár helyett március 30-án pótvásár tartassék.

Tisztviselők házépítő szövetkezete. „Az országos tisztviselő-szövetség Átlós-ut 1/b. sz. házépítő szövetkezete” czég alatt új építő szövetkezetet jegyeztet be a cégbehivatal. A szövetkezet ötven évi időtartamra alakult és tárgya: Budapesten az I. kerület Átlós-ut 1/b szám alatt fekvő telket megvenni, azon házat építeni és tagjainak olcsó bérösszegért a fővárosi lakbér-szabályzat alapján lakásul átengedni.

Ötezer bál bab Amerikába! A Magyar Amerikai Bank igazgatóságának támogatásával alakult Nemzetközi Be- és Kiviteli Részvénytársaság kedvező auspiciumok mellett kezd működését E vállalat, melynek élén Boross Jenő áll és egyik igazgatója rövid idővel ezelőtt Budapesten járt megbízható ösztökötetés czéljából, főképp hazai mezőgazdasági terményeink kivitelét tűzte ki czélul, néhány nap előtt 5000 zsák magyar babot vásárolt, melynek fele Finnén keresztül már utra került.

A Reichsbank kiküldöttjei Budapesten. Schmie-dike titkos pénzügyi főtanácsos és dr. Lumm titkos pénzügyi tanácsos, akiket a Reichsbank az Osztrák-Magyar Bank tanulmányozására kiküldött, a paritásra való tekintettel — amint már említettük — a jegybank magyar intézeteinek is szentelték néhány órát. A pozsonyi fiók meglátogatása után ma a budapesti főintézetet szemléltek meg a német vendégek. A két kiküldött tegnap este érkezett a fővárosba Pranger vezértitkár kíséretében Pozsonyból, hol egy napig tartózkodtak. Ma reggel a vendégek megjelentek a jegybank palotájában, hol Pranger vezértitkár dr. Flittner titkár, főintézeti főnök és Alpár műépítész kíséretében bejárták az összes osztályokat, majd az ügyvitelt tanulmányozták. A két kiküldött délbén Weckerle miniszterelnöknel tisztelgett, délután pedig Bécsen át hazatértek.

Csöd. Oros Gábor budapesti bej. czég (üzlete VII. ker., Klauzál-utca 29. szám) rőfös-, rövid-, diszmű- és játékárú-kereskedő ellen a budapesti váltótörvényesek a csödot megnyitotta. Kinevezettek: esődbiztosok: dr. Bauss Olivér kir. törvényszéki jegyző, tömeggondnokká: dr. Forró Bódog ügyvéd, tömeggondnokhelyettesek: dr. Nátas Laszlo ügyvéd. A követelések bejelentésére április 21. felszámolási tárgyalásra május 14. a csödválasztmány megválasztására május 16. üléstet ki határidőül.

Uj hajójárat Trieszt és Buenos-Ayres között. Lapunk más helyén megemlékezünk a Buenos Ayresben létesült új kiviteli részvénytársaságról, mely terve vette, hogy a magyar és osztrák iparcikkeknél kíván kelendőseget biztosítani az ottani piacon. Kivitelünk elősegítésére szolgál az új hajójárat, melyet Trieszt és Buenos-Ayres között létesítettek, melynek szervezése kétségkívül nagy előnyére lesz örvendetesen fejlődő kiviteli kereskedelmünknek.

Az új balatoni vasút. Az épülő balatoni vasút állomási épületeinek külső formájára vonatkozólag fontos újítást rendelt el a kereskedelmi miniszter. Az összes állomási épületek jellege ugyanis teljesen meg fog felelni a Balaton-part turisztikai igényeinek. A külföldiekre való tekintettel Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ugyanis oly típusokat választott ki, hogy az épületekből is kitünjenek a balatoni vasút karaktere. Izlésesek, magyarosak és főképp célszerűek lesznek ezek az épületek, melyeken a magyar stíl kedvezően fog érvényesülni.

Felszámoló vidéki intézet. A temesvári piacpénzügyi körében újabban elég mozgalomról értesül a közvélemény. A levegőben lógó fuziókon kívül most egy felszámolás kerül napirendre és pedig a Temesvári Néptakarékpénztár R. T.-é. Ez az intézet 1895-ben alakult, alapitőkéje 200.000 korona. Tartalékalapja az 1906. évi mérleg szerint 37.000 korona, betétei 498.478 korona. Amint Temesvárról írják, a bank e hó 29-ére hívta egybe

rendkívüli közgyűlést, amelyen a felszámolás fölött döntenek.

Kötelező védőoltás a lépfene ellen. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület kezdesére több gazdasági egyesület, köztük az OMGE. fölterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez, amelyben kérte, hogy a lépfene ellen való oltást tegye kötelezővé oly módon, hogy az oltás következtében netán beálló balesetekért a gazdaközönségnek teljes kártérítés nyújtassék. A miniszter most válaszolt a fölterjesztésekre s leiratában tudatja, hogy az állati ragadós betegségek ellen való védőoltásoknak kötelező elrendelése már hosszabb idő óta figyelme tárgyát képezi, de éppen mert a kötelező oltást csak kártérítési kötelezettség mellett lehetne elrendelni, nem élhetett ez ideig az 1888. évi VII. t.-cz.-ben egyébként megadott felhatalmazással. Figyelmezteti azonban az egyesületeket arra, hogy az állatorvosi főiskola baktériológiai intézetét felhatalmazta ojtóanyagok termelésére, amelyek, ha forgalomba kerülnek, intézkedni szándékozik, hogy ezen ojtóanyagok következtében netán beálló balesetekért a gazdaközönség kártérítést kapjon. Ha ez megvalósul, nem lesz semmi akadály a lépfene elleni kötelező védőoltás elrendelésének. Addig azonban felhívja az egyesületek figyelmét a miniszter, hogy a törvényhatóságokkal alkossanak e tárgyban szabályrendeleteket, melyekben ki lehetne mondani azt, hogy oltási balesetek esetén a törvényhatóság valamely alaphól, pl. ebadó-alaphól ad kártérítést. Kéri a miniszter továbbá az egyesületeket, hogy kövessenek el minden lehető védőoltások népszerűsítésére. A maga részéről 50.000 koronát vett föl a költségvetésbe ojtóanyagok ingyen való kiosztására.

Egy faipari vállalat új helyi képviselői. A „Cotru” Romániai Faipar R. T. bukaresti vállalatnak budapesti fiókját korábban dr. Hilb Jenő vezette mint helyi képviselő, aki cégjegyzési jogosultsággal is föl volt ruházva. Dr. Hilb megvált ettől az állástól s helyette fenyvesi Vecsey Artur és br. Groedel Armin funkcionálnak mint helyi képviselők. Ezek cégjegyzési jogosultságát már bejegyezték.

Uj állomások a Ksod.-nál. A Kassa—Oderbergi Vasut igazgatósága a következőket közli: A Kassa—ruttkai vonalunk Vychodna és Liptó-Ujvár állomásai között fekvő Király-Lehota megálló-rakodóhely állomássá történt kibővítése után a személy-, podgyász- és kocsiakományu teherforgalom önálló elszámolására berendezve ez évi márczius hónap 26-án üzembe fog helyeztetni. A Király-Lehota állomással való forgalomban alkalmazandó díjtételek az 1905. évi szeptember hónap 1-étől érvényes helyi árudíjszabásunkhoz megjelent II. pótlékban foglaltatnak. A Ruttkai és Várna állomások között fekvő Sztrecsény megálló-rakodóhely, mely eddig csak személy- és podgyászkezelésre volt felhatalmazva, teljes állomássá történt berendezése után ez évi márczius hó 28-án az összforgalomra meg fog nyitvatni. A Sztrecsény állomással való forgalomban alkalmazandó díjtételek az 1908. évi szeptember hónap 1-től érvényes helyi árudíjszabásunkhoz megjelent II. pótlékban foglaltatnak.

Magyar áruk kivitele külföldre. Újabb időben tengerentuli piacok szerzése tekintetében mind élenkebb a mozgalom. Buenos-Ayresben nemrégiben — mint értesülünk — négy millió korona alaptőkével társaság alakult „La importa dora austro-hungara” czéggel. A társaság, mely már meg is kezdte működését, czéljául tűzte ki, hogy a magyar és osztrák ipari készítményeknek kelendőseget biztosítson a buenos-ayresi piacon. A társaság egy régi import-czégnek üzletét is átvette, kívánatos volna, ha a magyar kiviteli kereskedelemmel foglalkozó magyar czégek igyekeznének összeköttetést létesíteni az újonnan alakult kiviteli részvénytársasággal, mert kiváltképp ipari készítményeink igen keresettek az ottani piacon.

Az „Anker” biztosító forgalma. Az „Anker” élet- és járadék-biztosító társaságnál (magyarországi vezérképviselőség Budapest, VI., Deák-tér, Anker-udvar) 1908. február havában benyújtott a társaságnál 871 ajánlat 6.871.693 K biztosított összegre és kiállított 862 kötvény 6.343.557 K összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.886.989 K-át és elhalálozás folytán kifizetett 245.590 K-át. A január—feb-

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vegyesház	Színház-Színház	Állami Operaház (Vil.-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Járulékos színház
22 Vasárnap	d. u. este	Szerelom iskolája A gyermek	Magyar tanz egyveleg Rigeletto	Sámson A tanítónő	Janos vitez A dollárkirálynő	Tuderszerelom A nagymama	Két iskola A rab leánvándó	A tongo. A szerelom tet ténete

ruár havi időszak alatt benyújtott 1790 ajánlat 14,490.212 K-ra és kiállított 1576 kötvény 12,457.233 K-ra. Ugyanezen időszakban díjakért 3,916.989 K-át vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 667.537 K-át fizetett ki. A társaság vagyona 1906. december 31-én 171 millió K, biztosítási állomány 528 millió K, halálozások és esedékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 321 millió K-át fizettetett ki.

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közölni teszi, hogy a postahajókat Budapest—Orsova és Budapest—Wien között a folyó évben a következőképp indítja meg: Első menet Budapestről Orsovára márczius 21-én, Orsováról Budapestre márczius 25-én, Budapestről Wienbe márczius 27-én, Wienből Budapestre márczius 29-én.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatözsde.

A külföldi tőzsdéken az irányzat inkább a szilárdaság felé hajlik. Nálunk ellenben, részint a jobbra fordult időjárás, részint az áprilisi terminus közeledése több eladót hoz a piacra. Ma is realizálók következtében csökkenő volt az irányzat. Az áprilisi terminusra még nagy engazsmánok várnak lebonyolításra és minthogy ezen célra körülbelül 300 ezer métermáza buza van a fővárosban beraktározva, nagyon kérdéses, hogy ezen aránylag nagy mennyiség fog-e olyan könnyen átvevőt, illetve elhelyezést találni. A malmoknál a lisztüzlet még mindig nagyon rossz; itt tehát nem igen lehet arra számítani, hogy malmaink, mint átvevők fognak jelentkezni. A helyzet bizonytalansága nyomásztólóg hat a spekulációra és ennek folytán az árfolyamok lassan lemorzsolódnak. Az áprilisi buza ma 10 fillérrel, az áprilisi rozs 12 fillérrel, az őszi terminusok pedig 5—6 fillérrel lettek olcsóbbak. A készáru-üzletben csekély forgalom volt ugyan, de a jobb fajta búzának ára nem változott. Elkelt 8000 m. buza tartott áron. Rozs szintén ártartó maradt, ellenben tengeri és zabban növekvő kínálat mellett az irány nyatlásnak kezd indulni.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 78 kg. 24.40 korona, 100 mm. 77 kg. 24.— korona, 500 mm. 76 kg. 24.15 korona, 2100 mm. 75.4 kg. 23.75 korona.
Pestvidéki: 325 mm. 77 kg. 24.10 korona, 150 mm. 76 kg. 23.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 23.40 korona.
Palánkai: 1900 mm. 76 kg. 23.65 korona.
Mezőtúri: 1000 mm. 77 kg. 24.10 korona.
Raktárból: 1250 mm. 76 kg. 23.90 korona, 200 mm. 76 kg. 23.35 korona.
Rozs: 200 mm. 21.36 korona, 150 mm. 21.30 korona, 200 mm. 21.— korona kp. par.
árpa: 250 mm. 15.10 korona kp.
Zab: 100 mm. 16.30 korona kp.
Tengeri: 100 mm. 13.30 korona kp. par. ab Kőbánya.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.
A határidőpiacra köttetett:

Délelőtti:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.75, 11.73, 11.77,
Buza 1908. októberre 9.81, 9.79, 9.84, 9.80,
Rozs 1908. áprilisa 10.68,
Rozs 1908. októberre 8.59, 8.63, 8.59,
Zab 1908. áprilisa 7.72, 7.74,
Tengeri 1908. májusra 6.71, 6.72, 6.70.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.70	11.71
októberi buza	9.79	9.80
áprilisi rozs	10.59	10.61
októberi rozs	8.57	8.58
áprilisi zab	7.70	7.71
májusi tengeri	6.66	6.67

Délutáni forgalom.

Délután bágyadt irányzatban az árak tovább is hanyatlottak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisa	11.66	11.67
Buza új októberi	9.74	9.75
Rozs 1908. áprilisa	10.54	10.55
Rozs új októberi	8.54	8.55
Zab 1908. áprilisa	7.69	7.70
tengeri 1908. májusra	6.65	6.66

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 18-tól márczius 19-ig.

Érkezett:	Elszállított:	
Buza	1537	—
Rozs	306	—
Arpa	820	—
Zab	12833	200
Tengeri	2016	3510
Liszt	154	9612
Korpa	100	1698

Értéktőzsde.

A külföldi jelentések ma nem nyújtottak különösebb impulzust s a tőzsde irányzata nem mutatott jelentékeny változást. Az üzlet kezdetben lanyhán indult, később azonban a bányapiac szilárdasága az egész tőzsdére kiterjedt s az irányzat megszilárdult. Rimamurányi részvényben, bécsi számlára jelentékeny vásárlásokat eszközöltek s ennek hatása alatt a Rima 8.50 koronával emelkedett. A bankrészvények keveset változtak. Magyar hitel 1.50, az Osztrák hitel 1.—, a Leszámitoló Bank 1 koronával emelkedett. Visszaesés volt a Déli vasúti részvényekben, amelyeknek ára 1.50 koronával csökkent. A helyi piac csendes volt. Forgalomba jutottak a Salgó-részvény, a Városi villamos-részvény, a Weitzergyár- és a Magyar Czukoripari-részvények. A járadékpiac ma csekélyebb visszaesést mutatott.

Az előtőzsde az üzlettelenség jegyében állt s a forgalomba került értékek árfolyamai kedvezetlen hangulat mellett alig változtak. Csakis Rimamurányi vasmű-részvény a bányapiac szilárdaságára, valamint bécsi vételekre lényegesen emelkedtek és 7 koronával drágábban zárultak. A déli tőzsde javult, berlini jegyzésekre szilárd irányzattal folyt le és az értékek árfolyamai mérsékelten emelkedtek. Magyar Hitelbank és Rimamurányi Vasmű részvények helyi vásárlásokra előnyben részesültek. A forgalom időnként élénk volt. Az utótőzsde szilárd volt jobb bécsi hírekre. A forgalom szűk keretekben mozgott.

Előtőzsde.

Előtőzsde üzlettelen.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 640—640.25, Magyar hitelrészvény 765.50, Déli vasut 143.50, Rimamurányi vasmű 538.50—544.75, Közüti vaspálya 559—560, Magyar koronajáradék 93.85—93.95.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárdult.
Köttettek: Osztrák hitelrészvény 641—641.50, Magyar hitelrészvény 766.25—767.25, Osztrák-magyar államvasut 670.25—671, Déli vasut 143, Rimamurányi vasmű 544.50—546, Magyar leszámitoló bank 474.75—475.25, Jelzőlogbank 426.50—427.25, Közüti vaspálya 559—560, Városi villamos vasut 274.75—274.25, Magyar koronajáradék 93.75—93.80, Kereskedelmi részv.-társ. 577, Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 573—574.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 14—16 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata szilárd maradt. Köttetett: Osztrák hitelrészvény 641.50—642.25, Magyar hitelrészv. 767.50—768.75, Magy. leszám. bank 475, Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 642.25, Magyar hitelrészv. 768.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 20. (Az Egyetértés távirata.) A kedvezőre fordult időjárást paralizálták az észak-amerikai piacok jobb jelentései s erre a konzum szilárdan tartózkodott a vásárlástól, az árak gabonaneműekben és takarmányárakban nyugodt irányzat mellett változatlanok. Ma érkezett jelentés szerint Argentínából e héten 163.000 tonna búzát szállítottak hajóra s noha a múlt héten 200.000 tonna volt az export, az e heti is nagyon jelentékeny.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.60—13.05 korona, mosoni és győri 11.75—12.10 korona, tótfelvidéki 11.80—12.25 kor., déli vasuti 11.75—12.— korona, marchfeldi 11.70—12.—.
Uj-rozs: tótfelvidéki 11.15—11.40 korona, csepeli 11.15—11.35 kor., pestmegyei 11.20—11.35, korona különféle magyar 11.05—11.30 kor., osztrák 10.95—11.30 korona.

Arpa morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.10—7.30, új — kor., cinquantin 8.10—8.50, új — kor.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes

8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.45—8.70 kor., válogatott 8.70—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, márczius 20. A londoni rátaemelés ma jobb irányzatra hangolta a tőzsdét s az üzlet barátságosabb lett. Előterben a bányarétek állottak, melyek közül különösen alpesi bányarészvények emelkedtek. A déli tőzsde általánosan barátságos irányzattal indult. A forgalom továbbá folyamán alpesi bányarészvények javultak, miután Berlin is szilárdabb irányzatot jelentett. A tőzsde csendes forgalommal és tartott árfolyamokkal zárult. A bányarétek és Länderbank részvények emelkedtek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 640.75, Magyar hitel. 766.50, Länderbank —, Allamvasut 670.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 142.75—, Alpesi bányatársulat 663.—, Rimamurányi 544.75, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajár. 93.85, Orosz érték 91.70, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.65.

1 órakor jegyzetok:

Osztrák hitel 641.50, Magyar hitel 767.—, Länderbank 426.—, Unio-bank 555.—, Allamvasut 670.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 142.25, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 663.25, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajáradék 93.85, Török sorsjegy 188.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 545.75, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, márczius 20. (Osztrák értékek zárulata.) 4:2 százalékos papír-járadék 97.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.60, 1860-as sorsjegy 150.50 Osztrák hitelsorsjegy 453.— Angol osztrák bankrészvény 302.50 Bécsi Bankverein 536.50 Osztrák-magyar bank 1716.— Déli vasut 141.85 Dunagőzhajózási társ. 10.31 Dohány részvény 408.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.70 Osztr. Lloyd 419.— 4.2 száz. ezüst. jár 97.70—97.55, Osztr. koronajáradék 97.75, 1864-es sorsjegy 262.50, Osztrák hitelintézeti részvény 640.30, Union-Bank 555.—, Osztrák Länderbank 426.50, Osztrák-magyar államvasut 670.30, Elbavölgyi vasut 423.50, Alpesi részvény 666.—, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.52, Lipótkohó 462.—, Töröksorsjegy 188.10, Szilárd.

Bécs, márczius 20. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos arany-járadék 111.85, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 148.50, Magyar hitelbank részvény 764.75, Magyar leszámitoló és váltó részvény 474.—, Rimamurányi 546.—, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 419.—, Magyar koronajáradék 93.80, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 94.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzőlogbank 425.—, Magyar keresk. bank 33.15.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, márczius 20. (Tőzsdei jelentés.) Daczára a meglehetősen szilárd alapirányzatnak, amely főleg a kedvezőbb newyorki és egyéb külföldi jelentésekre támaszkodott, a forgalom ismét a legszűkebb határok között bonyolódott le, miután a spekuláció a német pénzpiac kevésbé kielégítő helyzetére való tekintettel ma is nagyfokú tartózkodást mutatott. Ennek megfelelően az árfolyamváltozások is jelentéktelenek voltak. Az érdeklődés szempontjában vas és szénrészvények állottak, amelyeknek a porosz államvasuti beruházási javaslat használt. Gőzhajós részvények fedezésekből ösztönzést nyertek, míg bankok kevés figyelemben részesültek. Vasutértékek közül, amelyek általában jó magatartást mutattak, osztrák vasutak Bécsre engedtek. Járadékok közül 1902. évi oroszok némileg emelkedtek, míg a 3%-os birodalmi kölcsön lényegtelenül bár, de csökkent. Zárlat itt-ott lemorzsolódó árfolyamok és igen csendes üzlet mellett nyugodt. A készpénzpiac iparértékei nyomó részt gyengülés iránt mutattak hallandóságot. Magánleszámitolási kamatláb 4½%, napi pénz 4¼%, ultimópénz mintegy 5¼%.

Zárlatok jegyzeteltik: 4:2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut —, orosz bankjegyek 213.65, 4 százalékos új orosz kölcsön 74.75, Disconto Commandit 176.50, Dinamit-truszt 157.75, Harpeni 194.60, Unifikált török járadék —, 4:2 százalékos ezüst-járadék 97.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.75, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Bécsi váltóár 84.85, Olasz

Járadék —, Alt. villamosság Edison 199.—, Gelsenkircheni 184.—, Laurakohó 209.50 Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) márczius 20. 42 százalékos ezüstjárdék 99.20, 1860. sorsjegy —, Déli vasút 25.20, 4 százalékos Aranyjárdék 98.90, Osztrák hitelrészvény 201.60, Osztrák-magyar államvasút 143.40, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.25, Bécsi Bankverin 135.70, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.90, 42 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 97.45, Magyar koronajárdék 93.75, Osztrák-magyar bank 122.90, Déli vasút részvény 25.10, Elbevölgyi vasút —, Bécsi váltóár 848.83, Párisi váltóár 81.83, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 330.— Nyugodt.

London, márczius 20. Angol consol 87 7/16, Páris, márcz. 20. (Zárlat.) 3 százalékos Franczla járadék 96.97, Osztr. aranyjárdék 100.—, Magyar aranyjárdék 94.75, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103.05, Déli vasút elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 512.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.63, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.10, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.35, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 500.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.75, 4 százalékos unifikált török jár. 94.72, Török sorsjegy 180.25, Török dohányrészvény 442.—, Osztrák földhitelintézet 11.47 Osztr. Länderbank 470.—, Magyar Jelzálogbank 458.—, Banque de Paris 14.55, Banque Ottomane 721.—, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút 149.—, Meridional vasút 658, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 501.—, Rio Tinto 15.60, Sucrerie d'Égypte 24.—, Tula 232.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 148, Chartered 17.—, De Beers 291.50, East Rand 80.75, Jagersfontein 86.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.12, Váltó német piacokra (rövid) 127.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.55, Magánkamatláb 2 1/2. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1908. márczius 20-án.

A változatlan árak mellett a piac csendes. Tejes bányók, jérce, pulyka, leölt szárazon kopaszított hizlalt csirkék, vaj s turó beküldését ajánljuk.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 120—146 K, eleje 104—120 K, vidéki borjú, hórben hosszan mérve sulylevonás nélkül 80—104 K, helybeli borjúhús 102—120 K, sertésus szalonnával 122—124 K, lehuzott sertés 128—130 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 112—116 K, szalonna füstölt 126—140 K, olvasztani való 124—128 K, hárj 136—140 K, sertésszir 140—144 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 120—140 K, hazai sonka 1.80—2.—K, szalámi magyar 3.60—4.—K, nyári szalámi 1.40—1.60 K.

Vad: Oz —, K, szarvas —, K, dämvd —, vaddiszno 90—1.10 K kg.-ként egészben, nyul nagy —, K, nyul süldő —, K, fogoly —, K, fácán —, K, szalonna —, K, darabonként. Fenyvesmadár kötege 1.—1.20.

Baromjifélék: Elő rántani való csirke 2.30—3.40 K, sütni való 3.60—4.—K, kacsza sovány 4.—5.—K, kacsza hizott 7.—8.—K, liba fiatal —, K, lud hizott 12.—18.—K, tyuk 4.40—4.40 K, pulyka 0.—0.—K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.70 K, hizott rucza 1.60—1.80 K, hizott pulyka 1.40—1.80 K, levestyuk 1.40—1.60 K kg.-ként, Pulárd 1.80—2.20 darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.80—3.10 K, II. 2.40—2.60 K, főzövaj (köptült) 1.80—2.—K, tehénturó 28—40 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöltségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.20—5.60 K, rózsa 5.60—6.20 K, fehér 4.80—5.20 K, kifli 8.—9.—K, sárgarépa 4.50—6.—K, petrezselyem 14.—18.—K, vöröshagyma makói 12.—13.—K, közönséges hazai 7.—8.—K, fokhagyma 36.—40.—K, káposzta 3.60—4.80 K 100 kg.-ként

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60—2.40 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, jonathán, törökbálint, batul stb.) 80.—1.20 f., másodrendű 40—60 K., harmadrendű apró áru 30—K. Körte elsőrendű —, K, másodrendű —, K, dió I. 40—60 K., II. 30—40 K., 100 kg.-ként.

Tólds: bácskai 69—70 K, erdélyi apróbb áru 67.—68.—K, meszes —, K eredeti lánaként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, márczius 20-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 128—130 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 128—130 fillér. Könnyű (páronként 250 kilgr-ig) 128—130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240— kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi márczius 18. napján volt készlet 25298 drb., 1908 márczius hó 19-én felhajtott 285 darab, 1908 márczius 19. napján elszállított 162 darab, 1908 márczius 20. napjára maradt készletben 25421 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, márcz. 20. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 603 darab sertés, 20 darab süldő, — darab malacz. Pófelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 611 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1214 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1004 darab sertés, 20 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 210 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli ételsulyban 96—100 fillér, ételsulylevonással —122 fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90—96 fillér, ételsulylevonással —116 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 124—132 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 120—134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig —90 fillér, ételsulylevonással 120—134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140 300 kilgr.-ig —95 fillérig, ételsulylevonással 126—128 fillérig. Belföldi süldő 90—96 fillérig, horvát süldő —112 fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszulban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Márczius 20. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Streit Béla pénzügyi főbiztost Nagyszébenbe pénzügyi felügyelővé, Turcsányi Dezső pénzügyi biztost Ungvárra pénzügyi főbiztossá és a pénzügyi biztoshelyettesek létszámából Márton Aront Uzonba, Ambrus Lajost Fehértemplomba és Rácz Albertet Liptószentmiklósba ideiglenes minőségű pénzügyi biztossákká, az állami szénbányászathoz Schmidt Lajos magán-bányamérnököt főmérnöké, Leskó Béla és Kocsis János főiskolai tanáregédekét segédmérnökökké, Bognár Károly zengyi vámgyakornokot a klenaki fővámvivatalhoz vámségédtiszté; a belügyminiszter a pozsonyi állami kórház orvosává dr. Pintér István, dr. Klein Ödön és dr. Klein Arthur orvos-gyakornokokat, a belügyminiszterium számvevőségéhez Borbély Károly számvevőségi dijakot díjtalan számgyakornokká; az igazságügyminiszter Baltigh Ödön monori községi végrehajtót a szenci járásbírószághoz végrehajtóvá; az erzsébetvárosi törvényszék elnöke Demeter János marosvásárhelyi törvényszéki fogházort a dicsőszentmártoni járásbírószághoz III-ad osztályú hivataloszólgává; a kolozsvári ítélőtábla elnöke Ács Albert végzett joghallgatót a kolozsvári ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a kincstári joggyi igazgató Jakabfy János igazolványos altiszt, budapesti lakost a budapesti kincstári joggyi igazgatósághoz hivataloszólgává nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter Augustiny Tekla gölniczbanjai állami óvodót a szepesszombati állami óvodához ugyanebben a minőségben; az igazságügyminiszter Nuridsán József dicsőszentmártoni járásbírószághoz telekkönyvezetőt a szerdahelyi járásbírószághoz; a balassagyarmati törvényszék elnöke Bányik József balassagyarmati törvényszéki és Meszjár János sziráki járásbírószághoz hivataloszólgákat, saját kérelmükre és költséjükre, eddigi minőségükben kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A székelyhídi adóhivatalnál ellenőri állásra 2 hét, Győr városánál II. oszt. irnoki állásra 4 hét és a pestvidéki törvényszékénél III. oszt. hivataloszólgai állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. márczius 20-án reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország nagyobb részén fordult elő kevés csapadék. A hőmérséklet többnyire kissé emelkedett és a normális körüli ingadozik; maximuma: Aknaszlatinán, meg Ungvárt 13 C°, minimuma: Botfalun —2 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és helyenkint csapadék várható.

Table with columns: Állomás, Legmagasabb hőmérséklet, A hőmérséklet csökkenése, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet min. max. min.

VIZÁLLÁS.

Table with columns: márcz. 19, márcz. 20, márcz. 19, márcz. 20. Lists various locations and their corresponding water levels.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND

Magyar Butoráruház

UJ RENDSZER! UJ RENDSZER!

Butor részletfizetésre!

Mindenki becserélheti régi butorait a legújabb divatos butorra és a különbözlet kisebb havi részletben törlesztendő.

Magyar Butoráruház

IV., Károly-körut 28. Gerlóczy utca sarok.

Központ város ház-épület.

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. márczius 21-én.

Nemzeti Színház

A gyermek.

Színmű 3 felvonásban. Irta Abonyi Arpad... Radák, Örnagy Gyenes... Cs. Alszegei Ivánfi... K. Hegyesi M. Mészáros... De-ső Bartos... D. Ligeti J. Hajdu... Kelemen M. V. Molnár R.

III. Kir. Operaház

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerette Wagner Richard. Kezdeté 7 órákor

Vígyszínház

A tanítónő.

Színmű három felvonásban. Irta Bródy Sándor... A tanítónő Varsányi I. A tanítónő anka Heraszthi H. Öreg Nagy István Szerényi Kiss I. A tanító Tihanyi Kántor Vendrey Kántorkissasszony Komlóssy L. Főúr Hegedűs Káplán Góth Szolgabíró Tapolczai Törvénybíró Balassú Kray Ida Hegedűsné Kezdeté fél 8 órákor

Király színház

Adollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Irta Willner A. M. és Grünbaum Krizy; fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerette Fall Leó. Kezdeté fél 8 órákor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 98-18... A harisnyakérdés. Tréfa. Irta; Berzók Arnád. Szereplők: Kardos, Póór Lili, Ural M. Szép asszony kooztosa. Párizsi történet egy felvonásban. Szereplők: Sarkadi, Keleti Juliska, Boros és Bánszky. Kezdeté fél 8 órákor

BUDAPESTI Cabaret

Teréz-körút 28 (BONBONNIÈRE) Telefon 52-88... Minden este a nagykereskedő márcziusi műsor körül színház. Kezdeté 9.15 órákor

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám

Miss Foly

akrobátia transformációk Dancing act. Görög kerti jelenet. Fontane lumineuse

A Tardos bank.

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Tábori Emil. Azonkívül az összes újonnan szerződött művészek fellépte. Kezdeté 8 órákor

zene és táncz.

Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez

Várszínház

Egyenlőség.

Fantázia 4 felvonásban. Irta Barrie. Fordította; Fáy J. Béla... Lord Loam Kovács... Lady Mary, leánya Márkus E. Lady Agatha T. Vizvári M. Lady Catherine Paulay E. Ernest Wooley Rózsahegy Lord Brocklehurst Nádya B. Egy tengerésziszt Mészáros Mr. Crichton Pethes Kezdeté 7 órákor

Népszínház-Vígopera

A nagymama.

Enokos vígjáték 3 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Arpad. Zenéjét szerette Mádor Rezső. Személyek: Szerényi grófné Blaha L. Márta Turcsányi Piroška Della Donna Horváth Pázmán Gróf Szerényi Kőrös Balint Gr. Orkényi Kálmán Kőrös Langó Szeráfina Marosi A. Tódorka Szilárd Nagy Kezdeté 8 órákor

Uránia színház

Az országos színművészeti akadémia színiskolájának gyakorlati előadása. Kezdeté fél 8 órákor

Magyar színház

A Rab.

Dráma 3 felvonásban. Irta Ifj. Hegedűs Sándor. Személyek: Sorbán Törzs Reinor Garas Clarissa Porrai R. Dr. Dan ell Róthay Főorvos Kőrményi Blum Huszár Heleány Tarnay Apó Szabó Kezdeté fél 8 órákor

Apollo színház.

(Telefon 68-39.) A kis virágáruslány

Három bűn. Nápolyi romok. Mezelevenedett játékvilág. Dráma a hullszák mögött. Furdaló lelkiismeret. Első csók. A hamis pezsgő hatása. Kezdeté 5 órákor

TÁTRA-MULATÓ

VII., KIRÁLY-UTCA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója.

Teljesen új szenzációs műsor.

Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemzetközi Cabaret előadás.

Nemes Lessonn Mella Cabaret-éva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottidok (barakissérettel). La bello Sylvia dán soubrette. Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Oriowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmiedt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával. Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista. Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor. Telefon 15-10

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-ú. 17

Ma és minden este:

Merian Kutvaszínház Humpsti-Bumpsti

és a többi attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

A téli kertben reggel 8 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

„MINTA” szálloda

Budapest, Nagymező-utca 62. szám.

Teljesen újonnan berendezve 40 szobával részgyakkal és villanyvilágítással. Szobák 80 kr.-tól feljebb. A szállodal kávéház egész éjjel nyitva. Híres cigányzene. Telefon 815. Strasser Jakab, szállodás és kávé.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC logo and text

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTOZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órákor. Ma! 1/10 órákor: Ma!

Az aczékirály vád alatt.

Bírósgél karcolat Irta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor. Végül Was Männer tesselt? 11 órákor

Bohózat Irta: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor. Trebitsch Sándor, Türk Bertá és Zöldi Márton új színdarabja. Kezdeté 8 órákor

Nappali pénztár 9-10-ig és délután 3-6 óráig.

Az 1-ső cmeletl Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

Villamos világitás

saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

A tenniss idény kezdetével! KERTÉSZ TÓDOR czég lawn-tennis raketek javítására és újonnan hurozására szerződöttette: Mr. A. O. Hitchcock Aeton elsőrendű angol szakmunkást, ki mindennemű raketjavítást és hurozást kiválóan szakszerűen és gyorsan, szükségéhez képest azonnal végez. Kertész Tódor, sportárúüzletében, Budapest, IV., Kristóf-tér berendezett külön raketjavító műhelyben.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan minőségűnek. Dr. Freisz Hugó a.m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője. A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal! HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőkelőbb kaphatók ingyen árjegyzék bérmentve.

SCHMIDT M szíjgyártó, nyerges és bőrdobos Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsi- és lovagló-szerkezéseket. Mindennemű utazó és kézi bőrdobók, pénz, szivar, cigaretták stb. készült. - Árjegyzék bérmentve.

Veszek zálogcédulákat elszálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. DEUTSCH ALFRED BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-német szék

Nászajándékok jubileumra díszítványok, evő-eszközök, műipari cikkek részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műőrási ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Mindenkit kapható a legfinomabb Weider tejszín és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Hirdetmény.

A „Balassagyarmati Takaré- és Hitelintézet r.-t.“

igazgatósága f. 1908. márczius hó 17-én tartott ülésében hozott határozata alapján közhírré teszi, hogy a 4 1/2%-on felüli betétek kamat-ábát f. évi április 1-kezdődőleg 4 1/2%-ra szállítja le.

A tőkekamatadót továbbra is az intézet fizeti.
Az igazgatóság.

INGYEN
diszkrét és bérmentve küldünk rendkívül érdekes tartalmú ábrákkal és használati utasítással ellátott árjegyeket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucatja
PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
feltétlenül megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA“ 12 K
12 db-os férfi-övszer különlegesen, valódi indiai paragummiból feltétlenül megbízható, tucata 12 K

MINTAGYŰJTEMÉNY 4 koroná.
12 darab legfinomabb övszerből

UTERUS-SPRAY 14 koroná.
erősítő törv. védve női különlegesség

Universalis-sérvköttők
páratlanok, kis gummi nyomással, a legnagyobb sérv is elszárad. Egyoldala 3-12, kétoldala 10-24 koroná.

Műlábak, műkezek, egyonastartók, terdánál-tekercs, lámpák, stb. stb. Maszkák, gummiharigonyák stb. Irrigátorok, betegápolási eszközök kaphatók.

Magyar Orvosi Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-ut 32.
Fontos eszmre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Brisco Károly Náthán, magánzó, Chicagó-ban a 14542. és 22462. számú

„Palaczkok és hasonló edények illetéktelen újramegtöltését megakadályozó készülék“

szimü magyar szabadalom tulajdonosa magyar gyáro-
sokkal összeköttetést keres, szabadalmát esetleg el-
s adja, vagy gyártási engedélyeket ad. Bővebb
felvilágosításokkal készséggel szolgálnak:

Harsányi Jenő és dr. Messinger Károly, híres szabadalmi ügyvivők.
Budapest, V. kerület, Akadémia-utca 11.

958. sorozat **Bon** 028. szám

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvos m. és kőszorós Budapest, Vn., Erzsébet-körút 50 sz.
kötetes czan utalvány böküldése mellett minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléki árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils
párisi különlegességek
főszereket gyártmányából kimerítő kö-
pes árjegyzék díjmentesen sárk levélben
küldelik.
Kivágatott az „Egyetértés“-ből. 23705

Meghívó.

A Budapesti Kölesönös Segélyző-Egylet mint Szövetkezetnek 1908. évi márczius hó 31-én, délután 6 órakor, Budapesten a „CONTINENTAL“ szálloda termében (V., Nádor-utca 22. szám alatt) tartandó

XVII. rendes közgyűlésére

a t. tagokat ezennel meghívjuk.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
 2. A zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása.
 3. Felügyelő-bizottsági jelentés és határozat a felmentvény megadása iránt.
 4. Felszámoló-bizottsági jelentés az 1902—1907. (XII.) évtársulat vagyonának megállapítása és felosztása iránt.
 5. Felügyelő-bizottság díjazása.
 6. A tagok részéről netán teendő indítványok.
 7. Egy igazgatósági, egy felügyelő-bizottsági tagnak és a felszámoló bizottság választása.
- Azon tagok, kik a közgyűlésen résztvenni szándékoznak, figyelmeztetnek, hogy igazolványukat három nappal a közgyűlés előtt, folyó évi márczius hó 28-ig az intézet helyiségében: V., Arany János-utca 18. szám alatt átvenni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

Mérlegszámja 1907. december hó 31-én.

Tartozik: Kötelezvények 1.180,583 kor. 22 fill. Váltótárca 1.924,752 kor. 18 fill. Pénzkészlet 70,288 kor. 88 fill. Folyó számlán pénzügyintézetknél 84,203 kor. 06 fill. Lettár 8788 kor. 34 fill. Szervezés 19,622 kor. 77 fill. Ingatlanok 112,585 kor. 71 fill. Értékpapírok 52,268 kor. 50 fill. Letét, Első magyar áll. biztosító társaság 168,180 kor. Átmeneti tételek: Törlesztéses kölcsön 11,258 kor. 50 fill. Többek számlája 8837 kor. 33 fill. Hátralékos heti befizetések és kamatok 20,735 kor. 02 fill. **Összesen 3.672,101 kor. 57 fill.** — **Követel:** Az 1902. évt. vagyona a múlt évről 297,826 kor. 91 fill. Az 1902. évt. heti befizetése a folyó évben 52,587 kor. Az 1903. évt. vagyona a múlt évről 274,167 kor. 43 fill. Az 1903. évt. heti befizetése a folyó évben 51,129 kor. Az 1904. évt. vagyona a múlt évről 170,323 kor. 87 fill. Az 1904. évt. heti befizetése a folyó évben 44,381 kor. Az 1905. évt. vagyona a múlt évről 119,045 kor. 52 fill. Az 1905. évt. heti befizetése a folyó évben 52,792 kor. Az 1906. évt. vagyona a múlt évről 111,638 kor. 34 fill. Az 1906. évt. heti befizetése a folyó évben 103,279 kor. Az 1907. évt. heti befizetése a folyó évben 104,003 kor. 50 fill. Az 1908. évt. heti befizetése a folyó évben 7433 kor. 14 fill. Részjegyek 162,344 Tisztviselők nyugdíjalapja 34,633 kor. 06 fill. Tartalék 138,540 kor. 83 fill. Értéksökkenési tartalékalap 18,600 kor. Biztosítási alap 64,014 kor. 17 fill. Jelzálogkölcsön 30,183 kor. 12 fill. Takarékbetétek 469,134 kor. 27 fill. Hitelezők 1.156,575 kor. 56 fill. Letét. Pesti magyar kereskedelmi bank 87,000 kor. Átmeneti tételek: Törlesztéses kölcsön 5857 kor. 64 fill. Különféle követelők 22,136 kor. 04 fill. Az 1891—1901. évt. fel nem vett üzletrészei 9913 kor. 83 fill. **Nyereség 86,562 kor. 28 fill. Összesen: 3.672,101 kor. 51 fill.**

Veszteség- és nyereségszámla.

Tartozik: Lettár 976 kor. 48 fill. Szervezés 1032 kor. 78 fill. Lakbér 5120 kor. Költség 27,413 kor. 17 fill. Jelenléti jegyek 1680 kor. Tiszti fizetések 50,823 kor. 32 fill. Adó és illeték 22,223 kor. 44 fill. Takarékbetét kamat 23,731 kor. 29 fill. **Nyereség 86,562 kor. 28 fill. Összesen 219,562 kor. 76 fill.** **Követel:** Nyereségátvétel 1906. évről 735 kor. 76 fill. Kamatjövdelem 218,827 kor. **Összesen 219,562 kor. 76 fill.** A múlt évről maradt 3890 tag 12,580 üzletrészszele. A számadási évben belépett 688 tag 3924 üzletrészszele. Kitépett felszámolás és időközi leszámolás folytán 1267 tag 5580 üzletrészszele. Maradt 3281 tag 10,924 üzletrészszele.

Ezen mérlegot, illetőleg veszteség- és nyereség-számlát a f. és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és helyesnek találtuk.

A felügyelő-bizottság.

A felszámoló 1902—1907. (XII.) évtársulat vagyonmérlege.

Tartozik: Az évtársulat vagyona 1907. december 31-én 297,826 kor. 91 fill. Az évtársulat heti befizetése 1907-ben 52,587 kor. Az évtársulat jövdeleme 1907-ben 16,213 kor. 48 fill. **Összesen 366,627 kor. 39 fill.** — **Követel:** 1921 teljesen befizetett üzletrész és jövdeleme 365,396 kor. 36 fill. Felszámoló díja 1200 kor. Felszámolás költségei 31 kor. 03 fill. **Összesen 366,627 kor. 39 fill.**

A felszámoló-bizottság.

11 Egyesületek figyelmébe 11

ZASZLÓKAT
között művészes kivitelben, rajzokkal díjmentesen szolgálg.

HERZEMMA
Első magyar asanyhízmű-
terme
BUDAPEST 7290
Deák Ferenc-utca 17.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ókaszerek, év-
eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.
Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műtöras

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I em.

Hol keressük a LEGJOBB POUDERT ?

== Kérjünk MÖLLER J. L.-féle ==

Blaha Serail Poudert

BLAHA LUJZA (báró Spányiné) minnővésmő legkedvesebb aranyapora. Vala-
mennyi aranyt legjelesebbje egy nappalra, mint ezüst, tekintélyes által megvizsgálatván, ve-
styáriának és tökéletesen ártatlannak találtatott. Műt piperecskéit nádközhözhetően, az
arcbőrnek a leggyöngyösebb fehérséget, ifjúkori bővözet, egészség és rozsdát eltávolítja.

Egy dohoz ára 60 krajczár. Nagyobb dohoz ára 1 forint.

GREME POMPADUR

Összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föltötte hatalmas „Greme Pompa-
dur“ egész eredeti tisztaságban és erejében összeköttetésben. És ezen szar, amely a bir-
neres Pompadur annyira egyes egy koráig ismét kelt a tisztaság csodálatosságát, ezért, hogy
az egészségnek ártott volna. E kitűnő szar jóval felülmúl minden eddigi orvosi gyöngy-
mányt. „Greme Pompadur“ este és reggel alkalmaztatik, arcot és kezet bedörzsölve, aztán
egy kissé behatolni a „Poudert de Serail“-jel.

Egy tégely ára 1,80 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.

MÜLLER J. L.
sz. és kir. udvari illatezve és pipere-csappan gyárosnál.

Budapest, IV., Koronahéczeg-n, 2. Az országban mindenütt kapható.

Magyar Általános Hitelbank.

Hirdetmény.

A részvényesek mai napon tartott közgyűlésének határozata szerint az 1907. évre megállapított osztalék részvényenkint

40 koronával fog folyó évi április 1-től kezdve

az 1908. évi május 1-én esedékes 17. számú szelvénynek beszolgáltatása ellenében

Budapesten: a társaság pénztáránál,
Brassóban, Debreczenben, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szabadkán és Temesvároton: a társaság fiókjainál, **Fiumében:** a Fiumei Hitelbank részvénytársaságánál,

Bécsben: a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél,

Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, vagy S. Bleichröder bankháznál,

M. m. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél az ezen beváltó-helyeknél szokásos üzleti órák alatt kifizettetni.

A szelvények hátleplejükon címbe llyeggel vagy aláírással ellátva, vagy pedig azok számait sorsszám szerint tartalmazó jegyzékek kíséretében nyújtandók be, a mihez a szükséges nyomtatványok az említett beváltási helyeken ingyen kaphatók,

Budapest, 1908. évi március 19-én.

Magyar Általános Hitelbank.

MAGYARORSZÁG ELSŐ KÖRNYEZETI ÉS KÉZMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSA
Alapítvány 1842
Brausweller Janos
Szegeden és más vidékeken
ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve, javítások postai úton is lehetségesek.

Gramofonok
a legjobb minőségben 30 korona értékű lemezzel együtt, csakély havi részletfizetés mellett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók
Aufrecht és Goldschmied
hangszerárházában
Budapest, VII., Rakóczi-út 26. szám
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

KISS szerencsésje NAGY!

A magy. kir. szab. XX. osztályosorsjáték V. osztályának huzásán

100.000

koronát nyertek t. feleink az 58524 számú sorsjeggyel és a reá következő VI. osztály huzásának már első napján tisztelt vevőink megnyerték a

200.000

koronás főnyereményt a 102.264 számú (8/8) sorsjeggyel A mostani XXI. sorsjáték V. osztályának március 8-iki huzásán ismét

100.000

koronát nyertek üzletfeleink a 79.170 számú sorsjeggyel Ez nagyon kedvező előjel árudánk sorsjegyeire! Előérzetünk azt sugalja, hogy t. feleink a jelen XXI. sorsjátékban még sohasem létezett szerencsével fognak játszani!

A VI. osztály huzása már **e hó 24-én kezdődik** és tart április 23-ig. — E huzásokon

37.500 nyereményt sorsolnak ki **11,940.000** KORONA összegben

Főnyeremények:

600.000	400.000
200.000	100.000
90.000	80.000
80.000	60.000
50.000	40.000

korona, stb.

Siessen tehát mindenki, kinek még KISS-től nincs sorsjegye, a KISS szerencse bankháza sorsjegyet venni, mert

KISS szerencsésje NAGY!

A sorsjegyek hivatalos árai:
Egy egész sorsjegy K. 160.— Egy negyed sorsjegy K. 40.—
Egy fél „ K. 80.— Egy nyolczad „ K. 20.—

KISS KAROLY és TÁRSA

házánk legnépszerűbb és legkedveltebb osztályosorsjáték-főelárusítója
Az Osztályosorsjáték legutóbb meglelt képes leírását érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

Központ:
Kossuth Lajos-utca 13.
TELEFON 493.
Fióközletek: Váci-körut 5. szám.
Erzsébet-körut 22. sz.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszívással, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 frt. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazettákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Götz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgép binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyis minden mindent olcsón eladok és utakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Gyimölcsfa

diszta és rózsaszínű gyökökkel ingyen szolgálat Weber faiskolája Békásmegyeren (Budapest mellett) 27117

Eladó

egy kipróbált csirke-költőgép műanyagával együtt 300 forjára berendezve, forró vízzel működő 200 koronáért. Cseh Istvánné Eger Kovács János-utca 19. 5569

Ügyvedjelőt

gyakorlott, románul tudó, alkalmazást kaphat Méré ügyvédnél Borosjenőn. 5568

Becs!!!

Bármínő megbízásokat vétel s eladásokat eszközöl diszkrét s feltétlen megbízható intelligens fiatal kereskedő. Irjon azonnal magyarul Wien III., Untere Weissgärberstrasse No 3. Tür 4

Zalogcedulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR Sip-utca 8. 27133

Csiz

A continensen a legerősebb jód brom gyógyfürdő. A megelőző gyógyeredényekben nevezetes szerepe az asványviz uszgy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai támasztanak. Megnyitás május 1-én. Számos előrendelt bérház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tenisz, tombola, kirándulások, vasúti-állomás, posta távirat helyben. Hívalóság orvos Dr. Kallós Jenő Katonatisztviselő, államhivatalnoknak első és utó 13 évben 60% kedvezmény. Prospektusai szolgálat a fürdőigazgatóé. Az asványviz szabadon használati uszításai a fürdőigazgatóval és Edecskúty L. főeljárásitónál. — Budapest.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dics raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban. GPOSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. exelől Gyár-utca. Telefon 14-09.

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államviszágakra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Rózsá-n. 44. III. 8.

Parketagyár Gyönyörűsön ajánlja gyártmányait. 27733

Vigyázzon, ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 25271 sz.

!! Figyelem!! Cséplőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa cégnek (Bpest, Népszínház-utca 1-3.), a hol a legszakavatottabban és legutányosabban javíttatnak, illetve újra befonatnak.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi családi Singer varrógép zárszobrányval 6 évi ístállással csak 30 forintért. **SINGER A.** műszépésznél Budapest, főúlet Akácfa-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. **Arizgyezék ingyen.**

Zalogcedulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Lakást,

bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

20 millió ákác-csemete

1 éves csemetek 1000 drb. 15% mag. 1-2% crés K 2. — 15-30 : 2-3 : 5. — 30-60 : 1-5 : 9. — 60-80 : 4-7 : 13. — 80-100 : 5-10 : 18. — 2 éves csemetek 1000 drb. 50% mag. 1-3% crés K 12. — 50-80 : 4-8 : 15. — 80-120 : 7-12 : 20. — 120-150 : 8-15 : 25. — 150-200 : 12-18 : 35. — 2-3 éves iskolázott 1000 drb 15-55 korona.

5 millió Glaedita

1-3 és 3 éves csemeték 1000 drb. 3 koronától 25 koronáig. Mindennemű gyümölcs, diszta, ordol csemete. Részletes képes árjegyzéket kívánatra bérmentre küld.

Gróf Batthyány-féle uradalmi intezőség **CSENDEK,** posta: Vasterenczfalva.

Veresáfonyabefőt BART A-féle, 5 kilós postakosáréveg 6.— korona FELKAI KONZERVGYAR Felka. Szepes-m. 86972

Polgari, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegét kérek. 27808

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben **Kossa-Magyar Géza.** Telefon 67-47. 27750

Kézimunka hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám. 27903

Nem kell már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, teket, fizeteliséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok, Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta anilyántartva. 27665

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézagy — — — 45.— frt Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekágy — — 11.50 • Sodronyágy-betét 8.50 • Vas- és rézbutorok gyártáiban. 28048

WEISZ LIPOT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalónberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérnarmitrah eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268 **Kaszony-utca sarok.**

30 korona finom szövettel dívtatos főtöltény vagy felöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hazai verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre mintákkal házhoz küldik.

BÉLHURUT, (hasmenés) gyomorgörce legjobb gyogyaszere a BARTA-féle **PEKETE-APONYA GYÖGYBÖR** gyogyaszerek és füszszereknek 1 füveg ára K 1.60, 5 füveget 8.— koronáért bérmentve szállít a **FELKAI KONZERVGYAR** Felka, Szepes-m. 26971

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes teketeket förtlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Fenyőborovicska (Juntiperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bérmentve. **FELKAI KONZERVGYAR** Felka, Szepes-m 26973

Lakást, üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Polgáriskolai gimnáziumi és bármely más magánvizgára előkészítetnek rendez és magántanulók, valamint felnöttek (hölgyek is) kik tanulmányaikat félbeszakították legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárok vezetésével. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

15 forintért tiszta gyaplaszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny, vagy felöltő **Krausz F. és Tsa** ariszabóüzlete, Budapest Rákóczi-ut 60. Vidékre mintákat mértékvetel utstítással bérmentve. Helyben szabásukat mintákkal házhoz küldik.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálósobákat, ebédlöket, szalónokat, rézbutorokat, zongorákat, perza és szmirna szőnyegeket, függönyöket, füveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Allandó nagy lakberendezés kiállítási! IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77. **Fióküzlet nincsen.** 26618

Szepességi csemegék BARTA-féle veresáfonya befőtlet, málna-, szamóca-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzerveket, pastétomokat ajánl a **FELKAI KONZERVGYAR** Felka, Szepes-megy. Kerjen árjegyzéket.

BUTOR

Arveresről, finom és egyszerű butor, hálósobák és garson szobák Szalon börtöttek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban. **Alkalmi vétel.** Butorok, visszamaradt szőnyegek kényyszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálósoba 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt., nagy perzsaszőnyeg, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Arverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpincze. 26614

ELEKTRO-MOTOROK minden nagyságban, Allandó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

1000 családnak azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Polgári árak! Pontos kiszolgálás!! **Kitünő szabás!** Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek. **Zeliszka János** angol uri szabóterme BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövetekből.

Börszékikar

börsajtolás és börtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékék és korosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig. Használt székek átalakítás börszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb börtutorok és állványok. 26597

STENOGRÁFIA Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvelelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és népíró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

A lege onyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedüt** készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és árjegyzék ingyen. **Budapest, Király-u. 58. szám.**

Csemegealma tölle nemes fajalma és óriás bírsalma postakosáránként 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barack lekvár 2.40 kor. Kétféle bírsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilvaiz 1.40 K. kilója Fajboroknak hecitolitejét 50 koronáért szállítja **Szabó KIL. Csongrád.** 28010

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizgágra és alapvizgágra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Változójából speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban vétetnek fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen osekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiérdemlően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár Magyar-u 2

Urasági butorokat, szőnyegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és szetteket is) veszek és eladok. **Nagy Zsigmond** VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalónbutorokban. Rézhálósobák, börgarniturrák és kárpitosításokban Perza, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokbán gáz, villamos stb.-hez. 26597